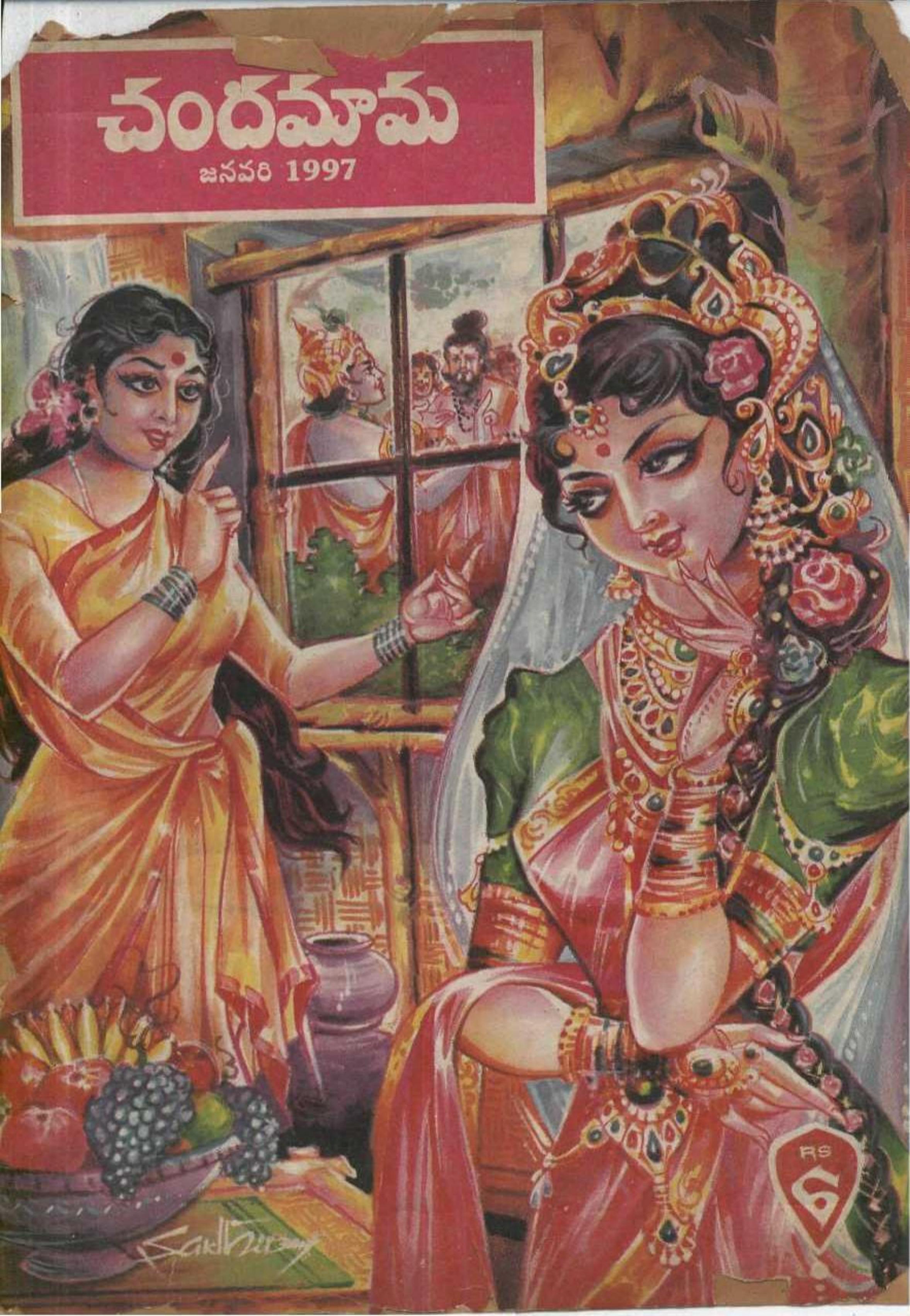

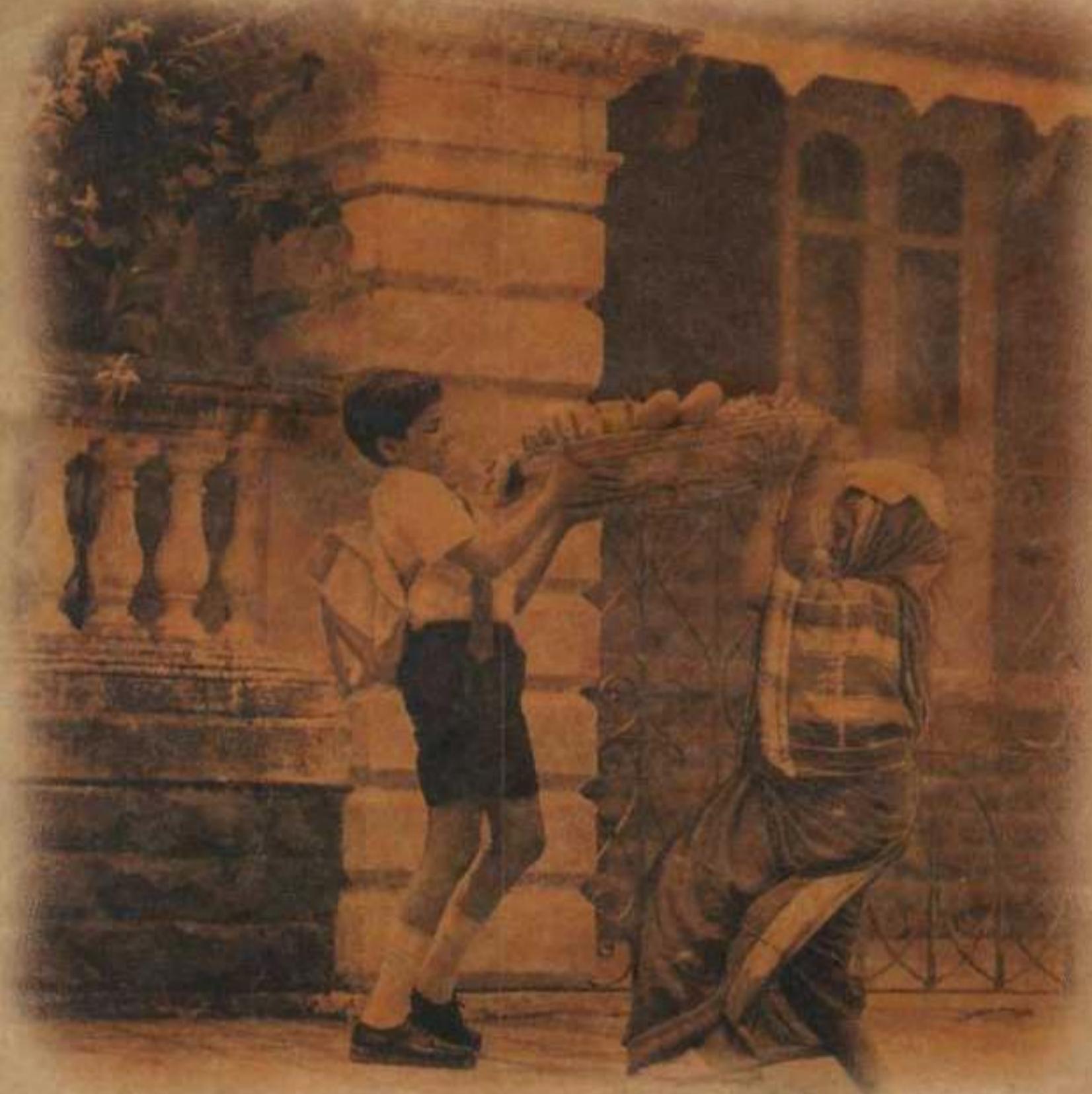
చందులు

జనవరి 1997

మరవద్దు ఆంజీతత్త్వం ఎప్పుడూ మనం... జీవితాంతం

PARLE

జీవిత వరమార్గం ఇదేలే ఇదే

జీవితంలోని యి దారుల్లో వేసే ప్రతి అడుగు చరిష్ నిజానికి. ఏ దారుల్ని అనుసరిస్తాం, వెటినుంచి నిముఖలవొలాం అనేదే మన శృంగారానికి గుర్తు. ఏది కోరకుండా, ఏమీ ఆశించకుండా, ఎవరికైనా తోడ్పుడటం. నిజానికి నిజాయితీగా బతకడం అంటే యిదే. మరవద్దు ఆ ఆంజీతత్త్వం మనం... ఎప్పుడూ మనం, జీవిత వరమార్గం ఇదేలే ఇదే. నున్నతంగడిగా ఖారణదేశంతో అన్నింటికన్న ఎత్తువగా కోయకుంచూన్న లిన్చుట.

• రుచికరం, నిజంగా శక్తిముయం. •

కలలు అంత గోప్పవిగావున్నవాళ్ళ జీవ్,
చిన్నవిగా వుంటాయనే ప్రశ్న లేదు.

మీ జూనియర్ యొక్క కలలు ఆకాశాన్నంటు
ముంచే, తన జీవ్ చిన్నవిగా ఎందుకుండాలి ? అందుకే
అందిస్తున్నం రష్ట అండ్ టష్ జూనియర్ జీవ్. అంటే
అరవింద్ డెనిమ్ బట్టు, (132 సెం.మీ. ఎత్తుదాకాగల
వారికోసం) గట్టి జెప్ప, బటన్స్, లేబుల్ మరియు రిపెట్స్).
మీ అబ్బాయి పాడుగు, ఎదుగుదల ప్రకారంగా, కాస్త
జాగానిడిచి కుట్టించండి. చూడండిక, మీవాడి కలలు
ఎలా దూసుకుపోతాయో !

Tirukkoyam Grey AMI : 6.96 TEL

A QUALITY PRODUCT FROM ARVIND MILLS

JUNIOR

కుట్టడానికోసం-తయారుగావున్న జీవ్

పోలియో రహిత భారతదేశం!

లక్ష్మణ సమిపిస్తున్నది!
మరో అడుగు ముందుకు వేద్దాం!

జాతీయ వ్యాధినిరోధక తేదీలు :

డిసెంబర్ 7, 1996

జనవరి 18, 1997

తల్లితండ్రులారా!

- * పాపాయి అనారోగ్యంతోనే, విరచనాలతోనే ఇబ్బంది పదుటున్నప్పటికీ,
- * పాపాయికి అంతకుముందే పోలియో చుక్కలు వేయించి ఉన్నప్పటికీ,
నూటికి నూరుశాతం పరిరక్షణ సాధించడానికి

DECEMBER 7, 1996
JANUARY 18, 1997

గుర్తుంచుకోండి!

జాతీయ వ్యాధినిరోధక తేదీలలో మీ (ఐదేళ్లలోపు) పిల్లలను
నమీవ వ్యాధినిరోధక జిబిరం/ కేంద్రానికి శినుకుపోయి
టరల్ పోలియో వాక్సిన్
రెండు అదనపు చుక్కలు వేయించండి!

దేశభవిష్యత్తు -ఆరోగ్యవంతులైన
మన పిల్లల భవిష్యత్తు మీదే
అధారపడి ఉన్నది!

POLIOPPLUS

క్రి.శ. 2000 నాటికి
పోలియో రహిత
భారతదేశాన్ని
సృష్టించడానికి కృషి చేద్దాం!

మీ క్రికెట్ హోర్సి కలవండి నేడు!

World Cup-96 Achievers Collection

FREE
Cricketer Card With Every Pack

Rs. 13.50 మాత్రమే!

- రుచిగలది
- పాదుషైనది
- వేయడం తీలిక

ముఖ్యమై, అంచులు ఉన్నాయి!
ప్రాపణముల ప్రారంభము 30 లో
ప్రారంభము 1997 లో

క్రికెట్ లడే ఎల్లూచూంగా బ్లైండ్స్ రా, నినండి!

మీకు మనస్తత లస్సు గ్రైడ్ మేకర్ ప్రైవ్ లెరపడంలో దే ఎంబేస్ ఎల్లూచూం మొదలప్రశ్నలుంది.

మీ మాన్యు 500 గ్రాముల రుచిగల గ్రైడ్ మీకోసం చెప్పుద్దేశాని నంచి కాదు, మేముచేపేది. ఒసారి ఎంతో ప్రశ్నేక మైనది ఇంకొకటికంది కేవలం మీకోసం. మీరు చుస్తుపుదే రస్సు గ్రైడ్ మేకర్ లూం ప్రైవ్ లో ఎల్లూచూం రెక్లుంచే ఒక క్రికెటర్ రాద్దుంది. అదికూడా, ఉపితంగా!!

ఇక దోస్సు ఏమిటంచే, మీరు వావాని కౌరుఫు యమిగల గ్రైడ్ లూంయేపుందికి! ఇక ఆ శాండ్చివ్సి, చపాతీనీ లేదా పూరీని రుచిభరితంగా చేసుకోండి - రస్సుగ్రైడ్ మేకర్లో.

ప్రైవ్ యా పాచ్ లేసిరా వావా య్యుచుల్లాయి.

Mudra:EAMR:9610 Tel.

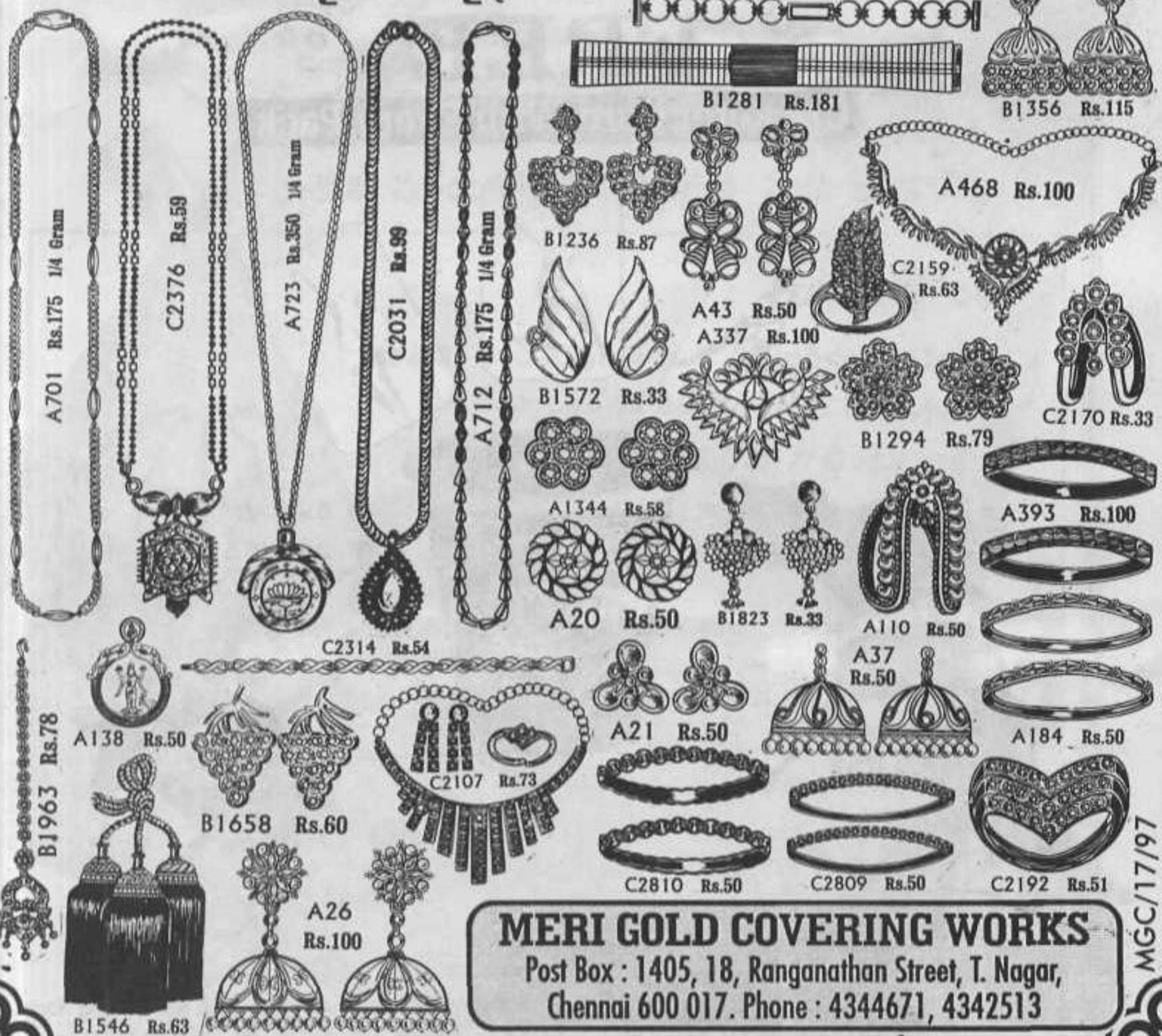
అందము యొక్క
సంప్రదాయం!

ముఖ

కదల్పబడని
నమ్మిక!!

గోల్డ్ కవలంగ్ నగలు

వ్యక్తిగత అలంకారమునకు సృష్టించబడి. శిల్పకళకు మరియు శ్రేష్ఠమైన డిజైన్లకు గొప్పగా మదించబడినది. మెరి - గత 35 సం॥ గా గోల్డ్ కవలంగ్ నగల ఉత్సత్తీలో ఉన్న ప్రసిద్ధ వరక సంఘ. క్రింద ప్రదర్శించబడిన ఈ కొన్ని డిజైన్లు ఏ.పి.ఎ. ద్వారా పాందగలరు. నగల యొక్క కోడ్ నంబర్ రాసి మీరు కోరుకొనినటి పాందవచ్చును. ఏ.పి.ఎ. రుసుము ఉచితం. మరియు 150 వేడీలు గల ఉచిత అందమైన జాబుతాకై వ్రాయిండి.

MERI GOLD COVERING WORKS

Post Box : 1405, 18, Ranganathan Street, T. Nagar,
Chennai 600 017. Phone : 4344671, 4342513

MGC/17/97

చందమామ

సంస్కరికుడు : 'చక్రపాణి'

సంచాలకుడు : నాగిరెడ్డి

విద్యాలయాలలో రాజకీయాలు

విద్యార్థులూ, తల్లిదండ్రులూ 1996వ సంవత్సరాన్ని చిరకాలం గుర్తుంచుకుంటారు. ఈ సంవత్సరంలోనే ఒక రాష్ట్ర ఉన్నత న్యాయ స్థానం - రాజకీయ పక్కాలు పారశాలలకు దూరంగా ఉండాలని చారిత్రాత్మకమైన తీర్పునిచ్చింది. మిగిలి రాష్ట్రాలలోని తల్లిదండ్రులు కూడా ఈ విషయంగా ఉన్నత న్యాయస్థానాలకు వెళ్లే సూచనలు కనిపిస్తున్నాయి!

విద్యాసంవత్సర ఆరంభంలో విద్యార్థుల మధ్య జరిగే ఎన్నికలలో రాజకీయ పక్కాలు, ఇటీవల తమ తరఫున పాటీచేసే విద్యార్థులకు నోటీసులు, పోస్టర్లు, బ్యానర్లు, వాహనాలు, డబ్బు అంటూ రకరకాలుగా సహాయ సహకారాలు అందిస్తున్నాయి. అందువల్ల విద్యాలయ వాతావరణం అల్లకల్లోలమువుతున్నది. ఆ తరవాత విద్యాలయాలకు వెలుపల కూడా కక్కలు, కావేషాలు, హంసాత్మక చర్యలు కొనసాగుతున్నాయి!

విద్యార్థుల సాంత శక్తి సామర్థ్యాలతో, సత్యవర్తనతో, ఎన్నికలలో గెలుపాందే మంచిరోజులు దూరమై, రాజకీయ పక్కాల అంగబలంతో, ఆర్థిక సాయంతో రంగంలో దిగే దారుణమైన రోజులు దాపురించాయి. అందుకే ఉన్నత న్యాయస్థానం ఇటువంటి తీర్పునిచ్చి, ప్రధానోపాధ్యాయులకు పది ఆదేశసూత్రాలను కూడా జారీచేసింది. విద్యాలయాలలో శాంతి నెలకొల్పుడానికి అవసరమైతే పోలీసు సహాయం కూడా కోరవచ్చు అన్నది వాటిలో ముఖ్యమైనది. విద్యాలయాలలో ప్రశాంతతను, క్రమశిక్షణను కాపాదడానికి ఈ తీర్పు దోషాదం చేస్తుంది. విద్యాలయాలలో జ్ఞానార్థనకు అనువైన ప్రశాంత వాతావరణం నెలకొనాలంటే విద్యార్థులు తమ బాధ్యతల నెరిగి నడుచుకోవడం చాలా అవసరం!

పొతకులందరికి సూతన సంవత్సర శుభాంశులు తెలియజేస్తున్నాము!

సంపుటి : 100

జనవరి '97

సంచిక : 1

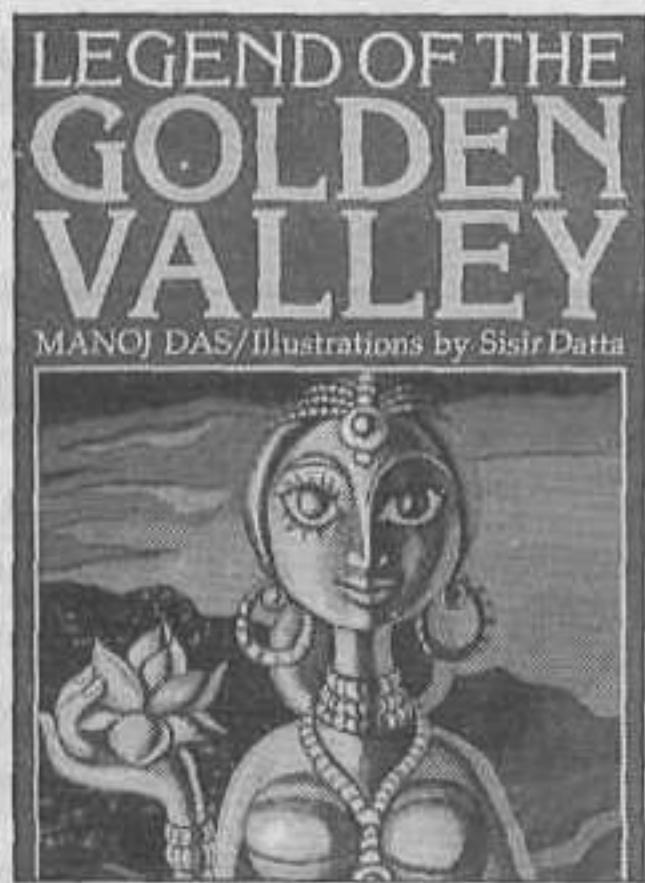
విడిప్రతి : 6.00

సంవత్సర చందా : 72.00

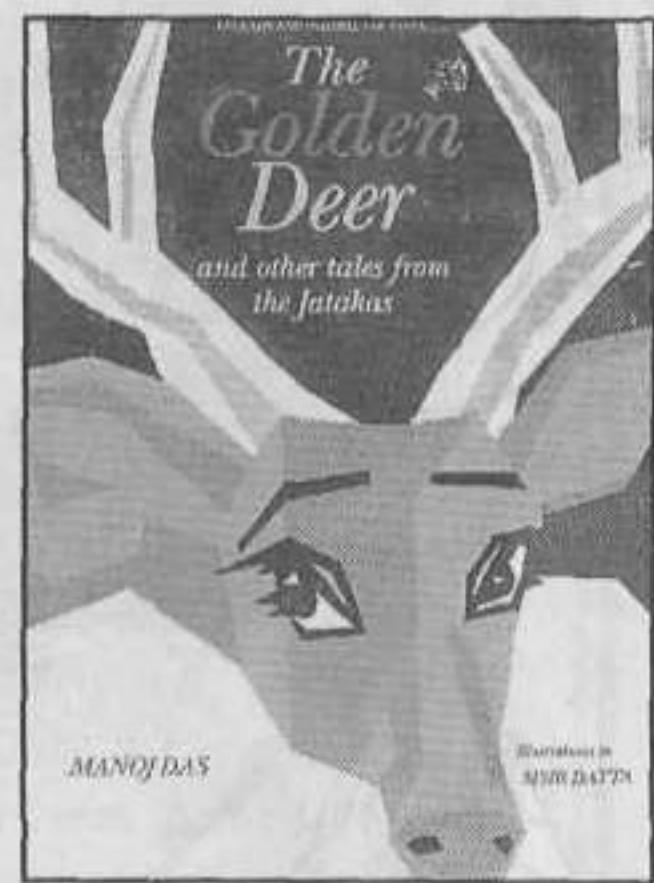

Rs. 30/-

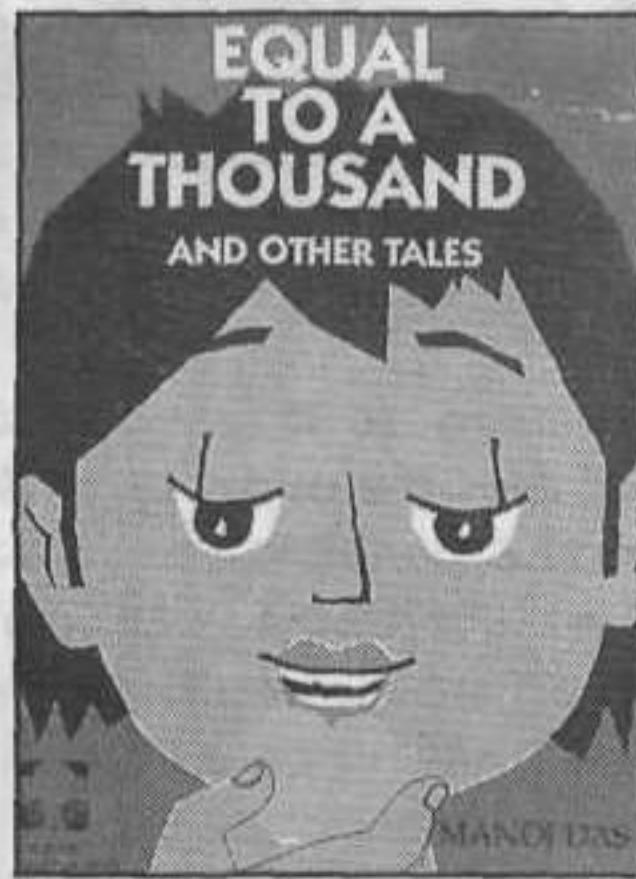
Rs. 40/-

Rs. 30/-

Rs. 30/-

Rs. 25/-

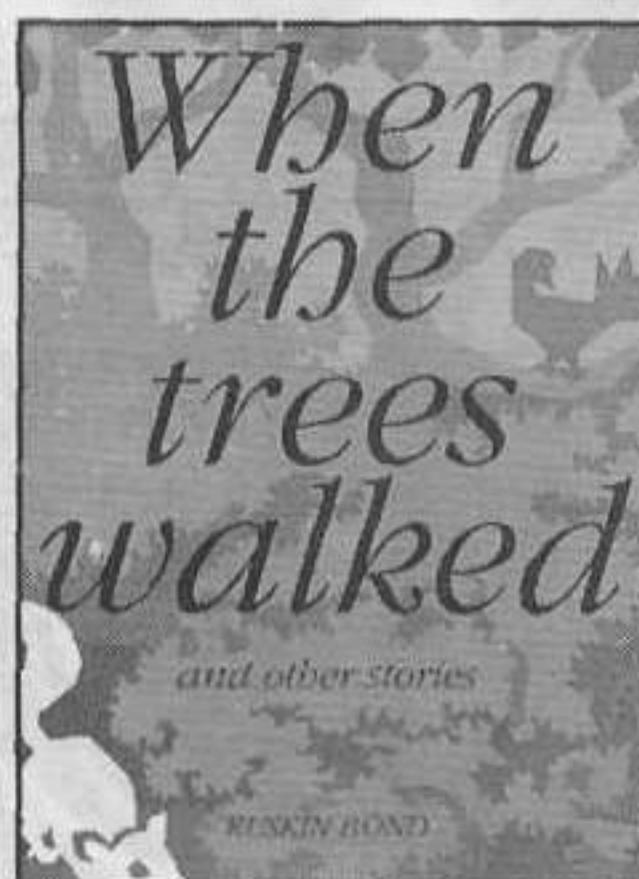

Rs. 30/-

**CHANDAMAMA BOOKS ARE ALREADY A LEGEND! THEY OPEN
A NEW HORIZON ON THE WORLD OF LITERATURE FOR THE YOUNG**

Added to the six titles
by **Manoj Das** is the
charming seventh—

**WHEN THE
TREES WALKED**
by
the inimitable
story-teller
Ruskin Bond

Rs. 30/-

Among the titles
in the process of
production are:

**STORY OF KRISHNA
STORY OF RAMA
STORY OF BUDDHA**

For details, write to:

CHANDAMAMA BOOKS
Chandamama Buildings
Vadapalani, Madras - 600 026.

వార్తలు - విశేషాలు: పర్సియన్ సింధుశాఖ ఎడుదేశాలు

భూరత చరిత్రను చదివే విద్యార్థులకు మన ఎదు ఈశాస్య రాష్ట్రాల గురించి తెలిసే ఉంటుంది. అదేవిధంగా పర్సియన్ సింధుశాఖ పరిసరాలలో ఎడుదేశాలు ఉన్నాయి. వాటిని 'సెవెన్ సిస్టర్స్' అని అంటారు. ప్రస్తుతం వాటిని సంయుక్తంగా యునైటెడ్ ఆరబ్ ఎమిరేట్స్ (యు.ఎ.ఇ) అని అంటారు. రాస్ అల్ ఖొయిమా, ఉమాల్ ఖొయివాన్, అజ్మూన్, పార్ష్వా, దుబాయ్, అబుధాబీ, పుజాయ్యరా అనే ఎడుదేశాలు ఉత్తర దక్కిణంగా విస్తరించి ఉన్నాయి. యునైటెడ్ ఆరబ్ ఎమిరేట్స్, డిసెంబర్ 2వ తేదీ రజతోత్సవాలు జరుపుకున్నాయి.

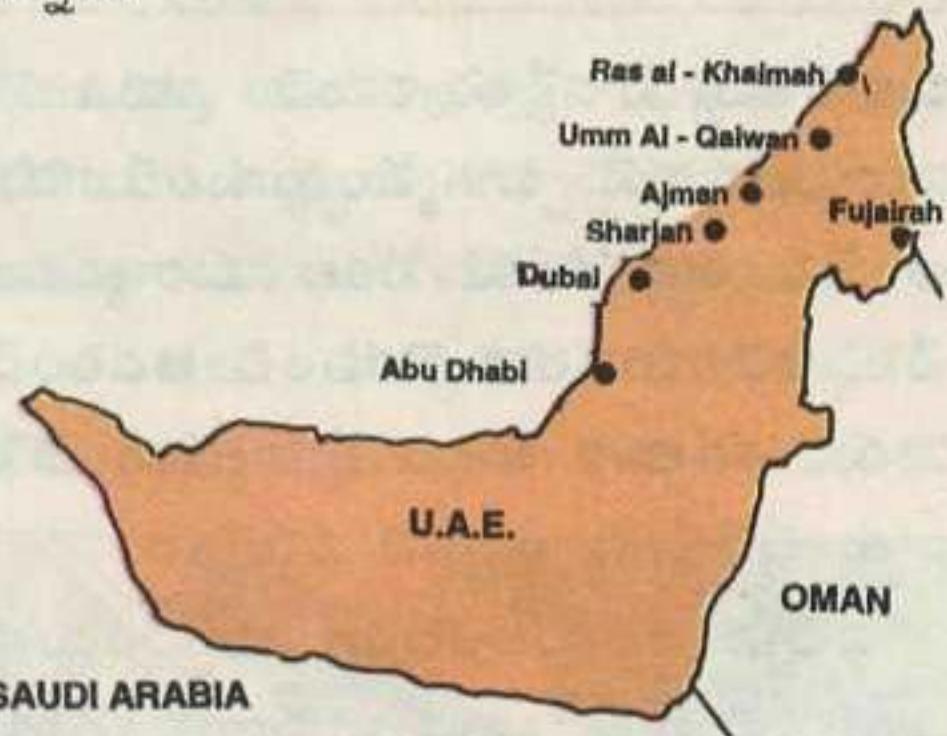
నూటయాభై సంవత్సరాలకు పూర్వం ఆ దేశాలను 'టూసియల్స్ట్స్' అని పిలిచేవారు. 1820వ సం. ప్రారంభంలో బ్రిటిష్ ఒక ఒడంబడిక కుదుర్చుకోవడం వల్ల వాటికా పేరు వచ్చింది. ఫ్రానీక పాలకులయిన పేక్కుతో బ్రిటిన్ తమ సేనలను అక్కడ ఉంచడానికి ఒక ఒడంబడిక కుదుర్చుకున్నది. అబుధాబీకి చెందిన పేక్క జాయేద్ ఖాలిఫా అల్ నాహ్యన్ సుదీర్ఘకాలం అంటే - 1855 నుంచి 1909 వరకు తన పరిపాలన సాగించాడు. ప్రస్తుత ఎమిరేట్స్ ప్రైసిడెంట్ సాదరుడు పేక్కషక్ట 1928లో సింహనం అధిష్టించాడు. ఆయన తమ్ముడు పేక్క జాయేద్ ఫ్రానీక మతగురువు దగ్గర విద్య పూర్తిచేసి, ఎడారులలో విస్తృతంగా పర్యాటనలు జరిపారు. పేక్క అతన్నీ ఎడారులలో చమురు బాపులు తవ్వే బిటిష్ కంపెనీలకు సాయపడమన్నాడు. ఆయన చమురు పరిషమను గురించి క్రుష్ణంగా తెలుసు కున్నాడు. చమురు బాపులే తమ దేశ భవిష్యత్తుకు బంగారుబాట వేయగలదని గ్రహించాడు.

ఇంతలో ఆయన తూర్పు ప్రాంతాలలో పేక్క ప్రతినిధిగా నియమించబడ్డాడు. ఆయన బాధ్యతలు మరింత పెరిగాయి. అల్-అయ్యన్ ప్రాంతాన్ని వ్యావసాయిక భూమిగా మార్చాడు. ఇది ఆ ప్రాంతప్రజల సామాజిక జీవితంలో పెద్దమార్పును తీసుకువచ్చింది.

1996 అగస్టు 6వ తేదీ ఆయన అబుధాబీ పాలకుడుయ్యాడు. చమురు బాపులలో వచ్చే ఆదా

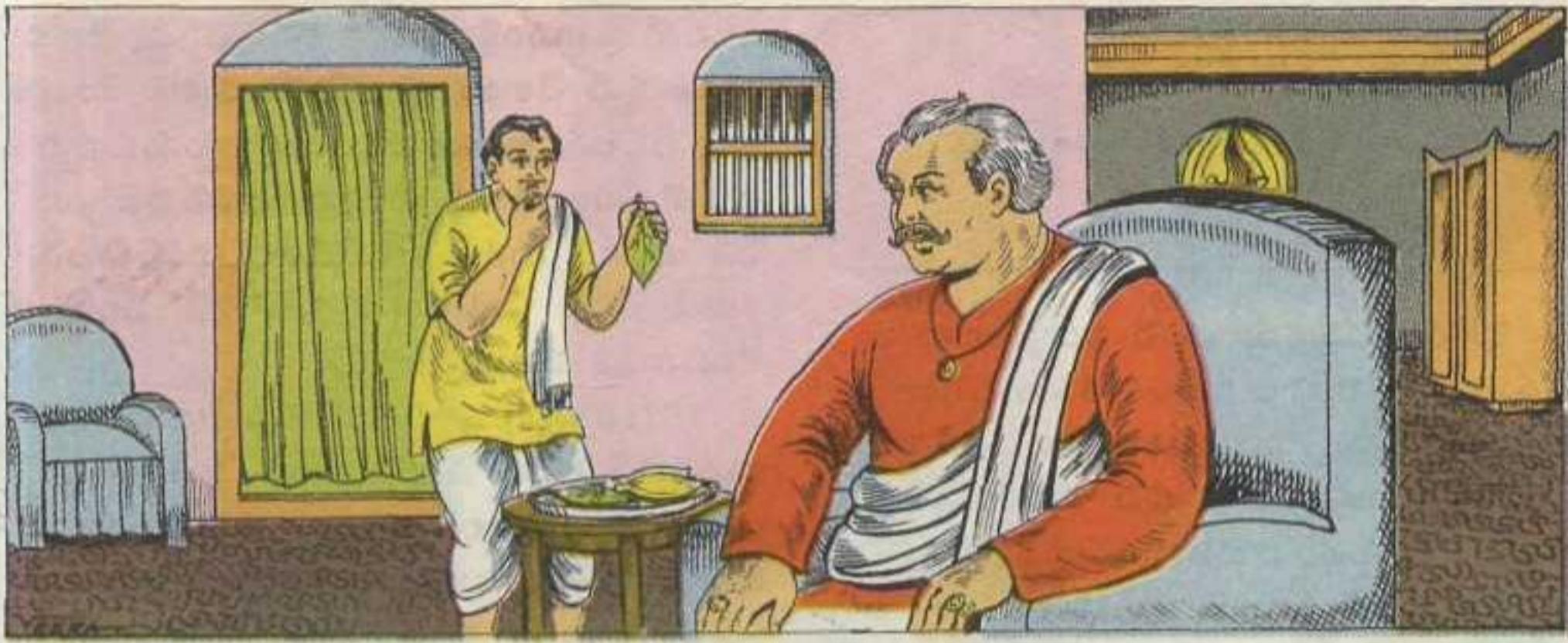
యంతో ప్రజాసంక్లేశు పథకాలను చేపట్టి, దేశాభివృద్ధికి కృషి చేశాడు. బ్రిటన్, సింధుశాఖ నుంచి తమ సేనలను ఉపసంహరించుకోవాలనుకున్నది. దాంతో ఒడంబడికలు కూడా అంతానికి వచ్చాయి. పేక్క జాయేద్ మిగతా అరు దేశాల నాయకులను కలుసుకుని ఎడుదేశాల ఫెడరేషన్ ఏర్పాటు చేయడానికి పిలుపునిచ్చాడు.

1971వ సం. జూలై 18వ తేదీ ఎడుదేశాలతో యునైటెడ్ ఆరబ్ ఎమిరేట్స్ అనే ఫెడరల్ స్టేట్ ఏర్పాటు చేసుకోవాలనే చారిత్రాత్మకమైన నిర్ణయం తీసుకున్నారు. నాలుగు నెలల తరవాత దిసెంబర్ 2వ తేదీ రాజ్యాంగ శాసనం అమలులోకి వచ్చింది. అబుధాబీ పేక్క జాయేద్ బిన్ సుల్తాన్-ఎమిరేట్స్ ప్రైసిడెంటుగా ఎన్నుకోబడ్డాడు. ఐదేళ్ళ విరామంతో మళ్ళీ మళ్ళీ ఆయనే ప్రైసిడెంటుగా ఎన్నికవుతున్నాడు.

SAUDI ARABIA

ఫెడరేషన్ ఏర్పాటు తరవాత, ఎడుదేశాలూ, వివిధ రంగాలలో సత్వర అభివృద్ధిని సాధిస్తున్నాయి. ఉదాహరణకు విద్యారంగాన్ని తీసుకుంటే - 1971లో అక్కడ 147 పారశాలలే ఉండేవి. వృత్తి కళాశాలలు గాని, విశ్వవిద్యాలయం గానీ లేవు. ఇవాళ 900 పైగా పారశాలలు ఉన్నాయి. ఒక వైద్య కళాశాల ఏర్పాటుయింది. అల్ అయ్యన్ లో 1977వ సం.లో ఎమెరేట్స్ యూనివర్సిటీ ఫ్రాపించబడింది. ఈ విశ్వవిద్యాలయంలో దాదాపు 15,000 మంది విద్యార్థులు చదువుతున్నారు. ఏరిలో కొండరు విదేశియులు కూడా ఉండడం విశేషం. దేశంలో 84 శాతం ప్రజలు అక్కరాస్యలు. మధ్య ప్రాచ్యదేశాలలో కెల్లా యు.ఎ.ఇ. పిల్లలే చాలా అరోగ్యంగా ఉన్నారని 1996లో యునిసెఫ్ వెలువరించిన ఒక నివేదిక తెలియజేస్తున్నది!

అతిధిమర్యాద

ఒకానాకప్పుడు క్షేత్రపురమనే గ్రామంలో, సర్వానందుడనే భాగ్యవంతుడుండేవాడు. ఆయన అతిధులకు సకల మర్యాదలు చేసి, అపరిమితంగా గౌరవించి ఆదరించే వాడు. తనలాగా అతిధి మర్యాదలు చేసే వారు లేనేలేరని ఆయన నమ్మకం.

వచ్చిన అతిధులందరూ సర్వానందుణ్ణి పాగిది వెళ్వారు. అందుకు సర్వానందుడు మహా సంబరపడిపాయేవాడు. కానీ ఒకసారి గోపాలుడనే అతడు, ఆయన వద్ద అతిధి సత్కారం పొందాక, “శ్రీపురంలో రంగ నాధుడితర్వాత అతిధి మర్యాదకు నిన్నె చెప్పుకోవాలి,” అని మెచ్చుకున్నాడు.

తనను శ్రీపురం రంగనాధుడి పేరు చెప్పి చిన్నబుచ్చినందుకు సర్వానందుడు నొచ్చుకుని, “ఆ రంగనాధుడెవరు? ఆయన లోనిప్రత్యేకత ఏమిటి?” అని గోపాలుణ్ణి అడిగాడు.

గోపాలుడు ఆశ్చర్యంగా, “శ్రీపురం రంగ నాధుడి గురించి తెలియదా? అతిధి మర్యాద కాయన పెట్టింది పేరు. ఆయన ప్రత్యేకతను మాటల్లో చెప్పాలేం. ఒకసారి శ్రీపురం వెళ్లు. నీకే తెలుస్తుంది,” అన్నాడు.

ఇక సర్వానందుడు ఉండబట్టలేక పాయాడు. మర్యాదే ఆయన ప్రయాణమై శ్రీపురం చేరుకుని, సులువుగానే రంగనాధుడి ఇంటికి వెళ్లాడు.

రంగనాధుడిది చిన్న పెంకుటిల్లు. ఇంటి అరుగు మీదే ఆయన కూర్చుని ఉన్నాడు. సర్వానందుణ్ణి చూస్తూనే ఆయన వివరాల డిగితెలుసుకున్నాడు. సర్వానందుడు అసలు విషయం చెప్పక, తను వజ్రాలు అమ్మడానికి వచ్చానన్నాడు.

“వజ్రాలు అమ్మేమాల్సైతే శంఖునాధు డింటికి వెళ్లండి. ఆయన మీకు చక్కని థర వచ్చేలా చేస్తాడు. వజ్రాలను చూసి

జాన్మలగడ్డ రాములక్కు

వాటి సరైన విలువను అంచనా వేయడంలో, ఆయనకు ఆయనే సాట," అన్నాడు రంగ నాథుడు.

"మీ ఇంట అతిధిగా ఉంటానంచే మీకే మైనాఅభ్యంతరమా?" అన్నాడు సర్వానందుడు వెంటనే.

"అయ్య! తమరు చూడానికి గొప్ప వారిలా వున్నారు. నేను బీదవాళ్లి. తమకు తగినవిధంగా మర్యాద చేయలేను," అన్నాడు రంగ నాథుడు.

"నాకు మీ ఇంట్లోనే బన చేయాలని ఉంది. మీకిష్టం లేదంటే శంఖు నాథుడింటికి వెళతాను," అన్నాడు సర్వానందుడు.

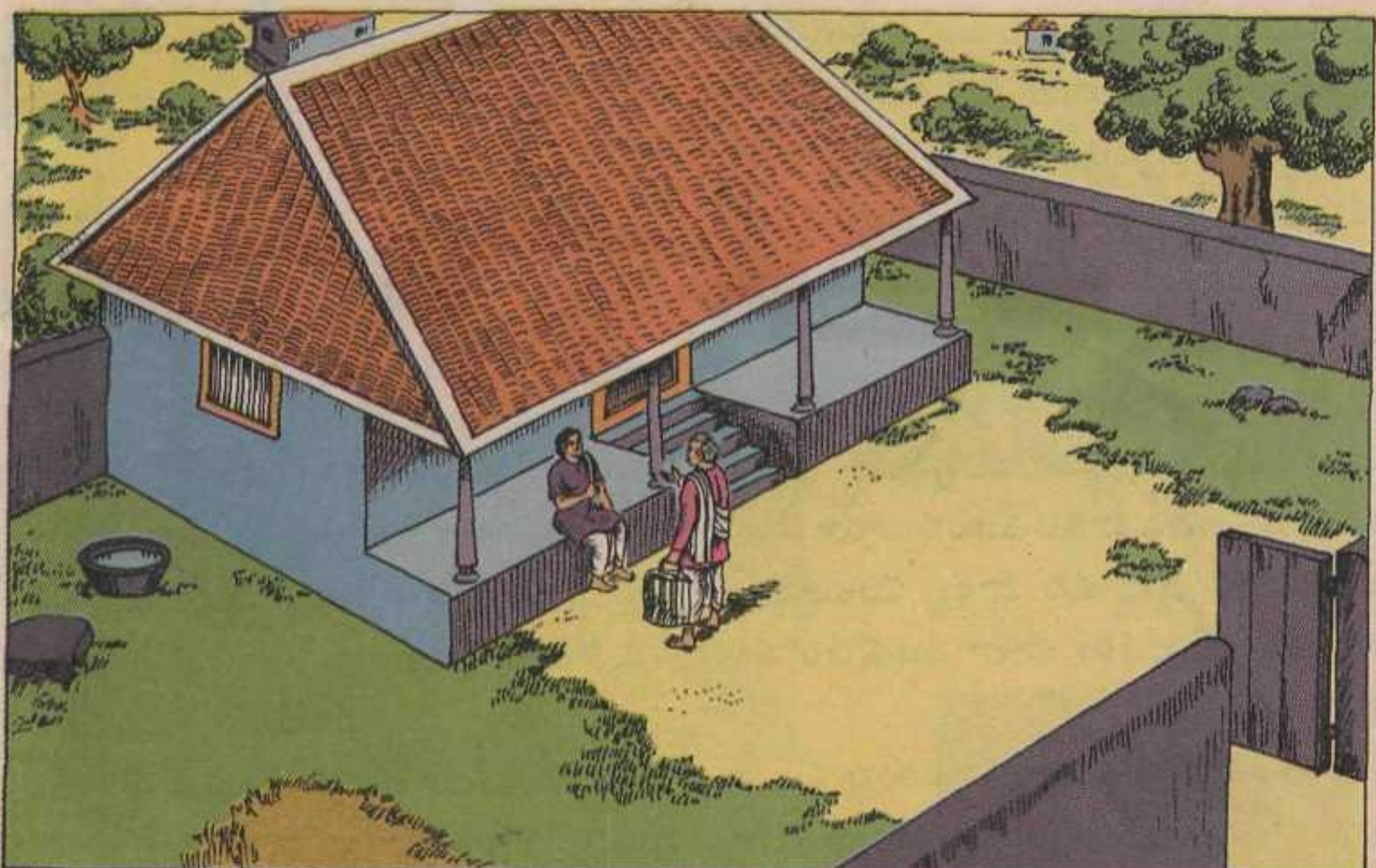
ఆ వెంటనే రంగ నాథుడు, సర్వానందుడ్లి గొరవంగా లోపలకు ఆహ్వానించి పెరట్లోకి తీసుకు వెళ్లి, పాదప్రక్కాళనానికి నీళ్లిచ్చాడు. కాసేవటికి రంగ నాథుడి భార్య భోజనం

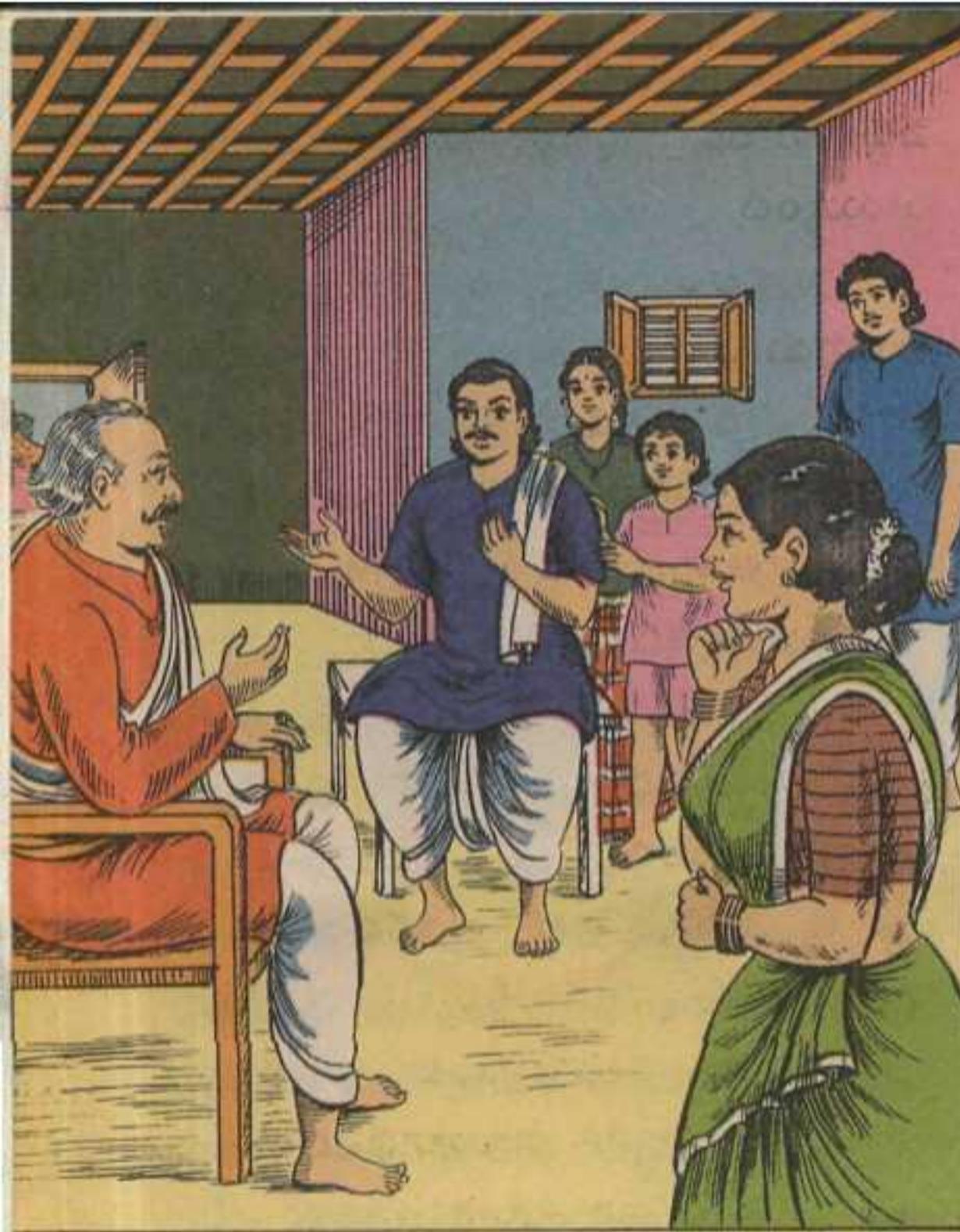
సిద్ధం చేసింది. పిండివంటలు లేకున్నాచేసిన పదార్థాలు రుచిగా ఉన్నాయి.

భోజనమయ్యక సర్వానందుడు, శంఖు నాథుడింటికి వెళతానన్నాడు. అందుకు రంగ నాథుడు డంగీకరించక, "ఎరి కోరి నా ఇంటికి వచ్చారు. ఈ రోజు నా మర్యాద లందుకున్నాకనే, రేపుమిమ్మల్ని విడిచి పెడతాను," అన్నాడు.

అంతకాలం ఆ ఇంట్లో ఎలా ఉండాలా అని సర్వానందుడిబ్బంది పడ్డాడు. రంగ నాథుడి ఆతిధ్యం అత్యంత సామాన్యంగా వుంది. తన ఇంటికి వచ్చిన ఆతిథులకు తను రకరకాల పిండివంటలు చేయించి పెడతాడు. అయినా రంగ నాథుడి ఆతిధ్యం గోపాలుడి దృష్టిలో గొప్పదెందుకయిందా అని ఆయన ఆలోచనలో పడ్డాడు.

అంతలో అక్కడికి రంగ నాథుడి కుటుంబానభ్యలందరూ వచ్చారు. వారిలో

రంగ నాథుడి భార్య, పిల్లలు, తమ్ముడు కూడా ఉన్నారు.

అందరూ సర్వానందుణ్ణి క్షేత్రపురం విశేషాలడిగి, ఆయన చెప్పేవన్నీ శ్రద్ధగా విన్నారు. సర్వానందుడికి సంగీతం వచ్చునని మాటల సందర్భంలో తెలియడంతో, ఆయన్ను బలవంతపెట్టి రెండు పాటలు పాడించారు.

ఆనాటి వరకూ సర్వానందుడి మాటలను అంత శ్రద్ధగా విన్నవారూ లేరు; ఒప్పుకోక, “మీకింకా ప్రయాణ బడలిక తగ్గలేదు. అలాంటప్పుడు కొంత విసుగ్గ ఉంటుంది. ఈ రోజుకు మీరు విశ్రాంతి తీసుకోండి,” అన్నాడు.

“అతిథి మర్యాద అంటే కడుపు నిండా భోజనం పెట్టడమే కాదు, అతిథులు చెప్పే

మాటలు శ్రద్ధగా విని, వారి ప్రాప్తిణ్యాన్ని ప్రదర్శించే అవకాశమివ్యాలి!” అనుకున్నాడు సర్వానందుడు మనసులో.

ఆ తర్వాత ఆయన మర్యాదకు వాళ్ళ ఉండి విశేషాలడిగాడు. అందుకు రంగ నాథుడు, “రోజు చూసే ఉరే కదా, మాకేమీ విశేషంగా అనిపించదు. మాఉఛోళ్ళే పురాతన ఆలయాలున్నాయి. పళ్ళతోటలున్నాయి. ఎన్నో ఏళ్ళనాటి కోట ఒకటి ఉంది. పీటి పట్ల మికు ఆసక్తి వుందే, మా పిల్లలు మిమ్మల్ని వెంటబెట్టుకు వెళ్ళి చూపిస్తారు; అయితే ప్రయాణం కాస్త అలసటతో కూడుకుని ఉంటుంది. చాలా దూరం నడవాలి కదా!” అన్నాడు.

నిజానికి సర్వానందుడికి ఉరు చూసే ఉద్దేశ్యం లేదు. అందువల్ల ఆయన తనకు అలసటగా వున్నదని తప్పించుకుని, ఆ ఇంట్లో వారికేయే విద్యల్లో ప్రాప్తిణ్య ముందో అడిగి తెలుసుకున్నాడు. రంగనాథుడు బొమ్మలు గీయగలడు. ఆయన భార్యచక్కగా పాడు తుంది. తమ్ముడు కవిత్వం చెప్పగలడు. పిల్లలు మట్టితో రకరకాల అందమైన బొమ్మలు చేస్తూంటారు.

సర్వానందుడు అందరి ప్రాప్తిణ్యాన్ని చూస్తానన్నాడు. అందుకు రంగనాథుడు ఒప్పుకోక, “మీకింకా ప్రయాణ బడలిక తగ్గలేదు. అలాంటప్పుడు కొంత విసుగ్గ ఉంటుంది. ఈ రోజుకు మీరు విశ్రాంతి తీసుకోండి,” అన్నాడు.

అయినా, సర్వానందుడు బలవంత పెడితే, “మీరు మా ఇంట్లో అందరికి నచ్చారు. మరిన్ని రోజుల పాటు మీరు మా ఇంట్లో

వుండాలని మా కోరిక. రేపటి నుంచి ప్రారం భించి, రోజుకోకరు చౌప్పున మా విద్యలు ప్రదర్శిస్తాం. అపయ్యేదాకా మా ఇంట్లోనే ఉండాలి మరి!" అన్నాడు రంగనాథుడు.

సర్వానందుడికెంతో సంతోషమయింది. ఆయనకప్పుడు వినే ఓపిక నిజంగానే లేదు. అతిధిక తనను గురించి చెప్పుకోవడంలో గృహస్థు ఎలా ఉండాలో ఆయనకప్పుడు తెలిసింది: "ఇక మీదట ఇంటికొచ్చిన వారికి నేను కూడా, నా గురించి ఎక్కువ చెప్ప కూడదు!" అనుకున్నాడాయన. అంతే కాక వచ్చినవాడు ఎప్పుడు వెళతాడా అని కాక, అతణ్ణీ నాలుగు రోజుల పాటు ఇంట్లో వుంచుకోవాలని తపన పడుతున్న ట్లుండాలని కూడా ఆయనకు అర్థమయ్యింది.

రంగనాథుడి భార్య, సర్వానందుడికి రాత్రి భోజనంలో అన్ని ఇష్టమైన వంటకాలు చేసింది. మధ్యహ్నం ఆయనను మాటలలో

పెట్టితెలుసుకోవడంవల్ల, ఆమెకు అది సాధ్య మయ్యింది.

భోజనాలయ్యక అందరూ కాస్సేపు కబుర్లాడుకున్నారు. తర్వాత రంగనాథుడు, సర్వానందుడినొకగదిలోకితీసుకువెళ్లి, "మీకు తీరని కోరిక ఏదైనా ఉంటే చెప్పండి. తీర్చు గలను," అన్నాడు.

సామాన్యదైన రంగనాథుడు, భాగ్య వంతుదైన తనకు తీరని కోరిక తీర్చు గలగడం అసాధ్యం! ఆయినా, ఆయన అలా అడిగినందుకు తగువిధంగా బుద్ధి చెప్పాలనిపించి, "ఇలా అడగడం మీకు భావ్యం కాదు. మీరు తీర్చులేనిది అడిగా నన్న బాధ నాకు కలుగుతుంది. నేనడిగింది తీర్చులేక పోయా నని మీరుబాధపడతారు. ఎవరైనా, ఎవరి కైనా తమ సమర్థతను బట్టి వాగ్గానాలు చేయడం ధర్మం. కాదంటారా?" అన్నాడు సర్వానందుడు.

“మీరు చెప్పింది అక్కరాలా నిజం. తీర్చుగలను కాబట్టి, నేను మిమ్మల్ని అడి గాను. నిస్సంకోచంగా మీ కోరిక చెప్పిండి!” అన్నాడు రంగనాథుడు.

“దేవలోకం వెళ్ళి అప్పరనల నాట్యం చూడాలనుంది,” అన్నాడు సర్వానందుడు కాస్త చిరాకుగా.

రంగనాథుడాయనకు మంచం చూపించి, “ఇక విశ్రాంతి తీసుకోండి. మీ కోరిక తీరుతుంది,” అని గదిలోంచి బయటకు వెళ్ళి పోయాడు.

సర్వానందుడు మంచం మీద పదుకు న్నాడు. మరుక్కణంలోనే ఆయనకు ఒళ్ళు తెలియని నిద్ర పట్టిసింది. ఆ నిద్రలో ఒకకల. ఆ కలలో ఆయన దేవలోకం వెళ్ళాడు. అక్కడ అప్పరన నాట్యం చేస్తూంటే చూశాడు.

మర్మాదు నిద్రలేచేసరికి ఆయనకు ఎంతో తృప్తిగా ఉంది. వెళ్ళి రంగనాథుణ్ణి కలుసుకుని, కృతజ్ఞతలు తెలుపుకుని, తనకాకలఎలా వచ్చిందని అడిగాడు.

“అది కల కాదు, నిజం!” అన్నాడు రంగనాథుడు. తరవాత అసలు విషయం సర్వానందుడికి చెప్పాడు:

ఒకసారి రంగనాథుడి ఇంటికి వచ్చిన అతిథి, ఆయనచేసిన మర్మాదల కెంతో తృప్తిపడి, “నాయనా! నేను తపస్సంపన్నుణ్ణి. నాశక్తిలో కొంత ఎవరైనా ఉత్తముడికి ధారపోయాలని నా కోరిక. ఇన్నాళ్ళకు నా అన్యే షణ ఫలించింది. ఇవ్వాళ నుంచి ప్రతి రోజు నీకు ఎంత అసాధ్యమైనదైనా సరే ఒక కోరిక తప్పక తీరుతుంది. దానితో అంతులేని సంపదులకు వారసుడివై కలకాలం ఇలాగే గొప్పగా అతిథిమర్మాదలు చేస్తూ సుఖంగా జీవించు,” అన్నాడు.

అందుకు రంగనాథుడు ఎమాత్రమూ సంతోషించక, “స్వామీ! నా అదృష్టం కొద్ది తమరు నా ఇంటికి అతిథిగా వచ్చారు. మీవరం ప్రమాదకరమైనది.. ఎందుకంటే కోరిక మనసుకు సంబంధించినది. మనసును అదుపుచేయడం చాలాకష్టం. అందువల్ల నేను నా వరాన్ని దురుపయోగం చేసిఎందరికో హనికలిగించవచ్చు.

ఈవరం ఇంద్రియ నిగ్రహమున్న, తమ బోంట్లకే తప్ప సామాన్యుడి నైన నాకు తగదు,” అన్నాడు.

“పోనీ, ప్రతిరోజు నీ ఇంట నూరు బంగారు కాసులు కురిసేలా వరమిచ్చేదా?” అన్నాడు అతిథి.

“స్వామీ! అయిచితంగా అంత బంగారం నాకు వలదు. మనిషి అన్ని స్వయంకృషితో సాధించాలి. అలా సాధించిన దాంతోనే అనుభ వించాలి. నేను అతిధిమర్యాద చేసినా, స్వయం కృషితో సంపాదించిన ధనంతోనే చేస్తాను. ఈ వరం కూడా వద్దు,” అన్నాడు రంగనాథుడు.

“పోనీ, అతిథులు కోరిన వస్తువులు - బంగారం లాంటిది ఇవ్వగలిగే వరం ఇవ్వనా?” అన్నాడు అతిథి.

“స్వామీ! అప్పుడది నా స్వయంకృషిఫలం కాదు గదా! కాబట్టి, అతిథుల మనసును సంతోష పెట్టే శక్తిని నా కివ్వంది,” అన్నాడు రంగనాథుడు.

“అతిథుల మనసుకు సంతోషం - కలగా లంటి, ధన కనక వస్తు వాహనాదులవసరం కాదా?” అన్నాడు అతిథి.

“అలా ఇచ్చే మాట్లాడేతే, నా ఇంటికి ఆతిథ్యం కోసం కాక దానంకోసం వస్తారు. నేను దాతను కాదల్చుకోలేదు. దూరప్రాంతాల నుంచి వచ్చిన వారికి, అవసరపడితే, ఆశ్రయమిచ్చి ఆదరించాలని నా కోరిక.

మనిషి కోరికలన్నీ మన సుతో ముడిపడి ఉన్నాయి. మనసు తృప్తి పడితే మనిషికి

కోరికలుండవు. మన సుకు తృప్తి కలిగించ గల శక్తి, నాకివ్వండి,” అన్నాడు రంగనాథుడు.

అప్పుతికి అతిథికి అసలు విషయం అర్థమే, “తమకు తాముగా, నీ ఇంటికి వచ్చిన వారికి మాత్రమే ఆతిథ్యమిస్తాండు. రోజు కొక్కసారి, నీ అతిథుల తీరని కోరికలు రాత్రిహాటనిద్రలో తీరుతాయి. వారి మనసుకు హర్షి తృప్తి కలుగుతుంది,” అని వరమిచ్చి వెళ్ళాడు.

ఆనాటి నుంచీ రంగనాథుడు, అదే విధంగా అతిథిమర్యాదలు చేస్తావస్తున్నాడు.

ఈ వివరాలు వినగానే సర్వానందుడి సందేశాలన్నీ పటాపంచలై పోయాయి. రంగ నాథుడు తనకోసం అద్భుతశక్తులను కూడా వాడుకోదు. అతిథిని, శరీరం కంటే ఎక్కువగా మనసును సంతోష పెట్టడానికి ప్రయత్నిస్తాడు. అందుకే, తనాతిథ్యం స్వీకరించిన గోపాలుడు, ఆయనను అంతగా మెచ్చుకుని, ఒకసారి వెళ్ళి చూసి రమ్మన్నాడు!

సర్వానందుడు తన గ్రామానికి తిరిగి వెళ్ళాడు, తన పాత పద్ధతులు మార్చి కున్నాడు. ఎవరైనా అతిథులు తనను మెచ్చు కుంటే “శ్రీపురం రంగనాథడి తర్వాతే నేను!” అని అంటూండే వాడు.

జంతునైజం

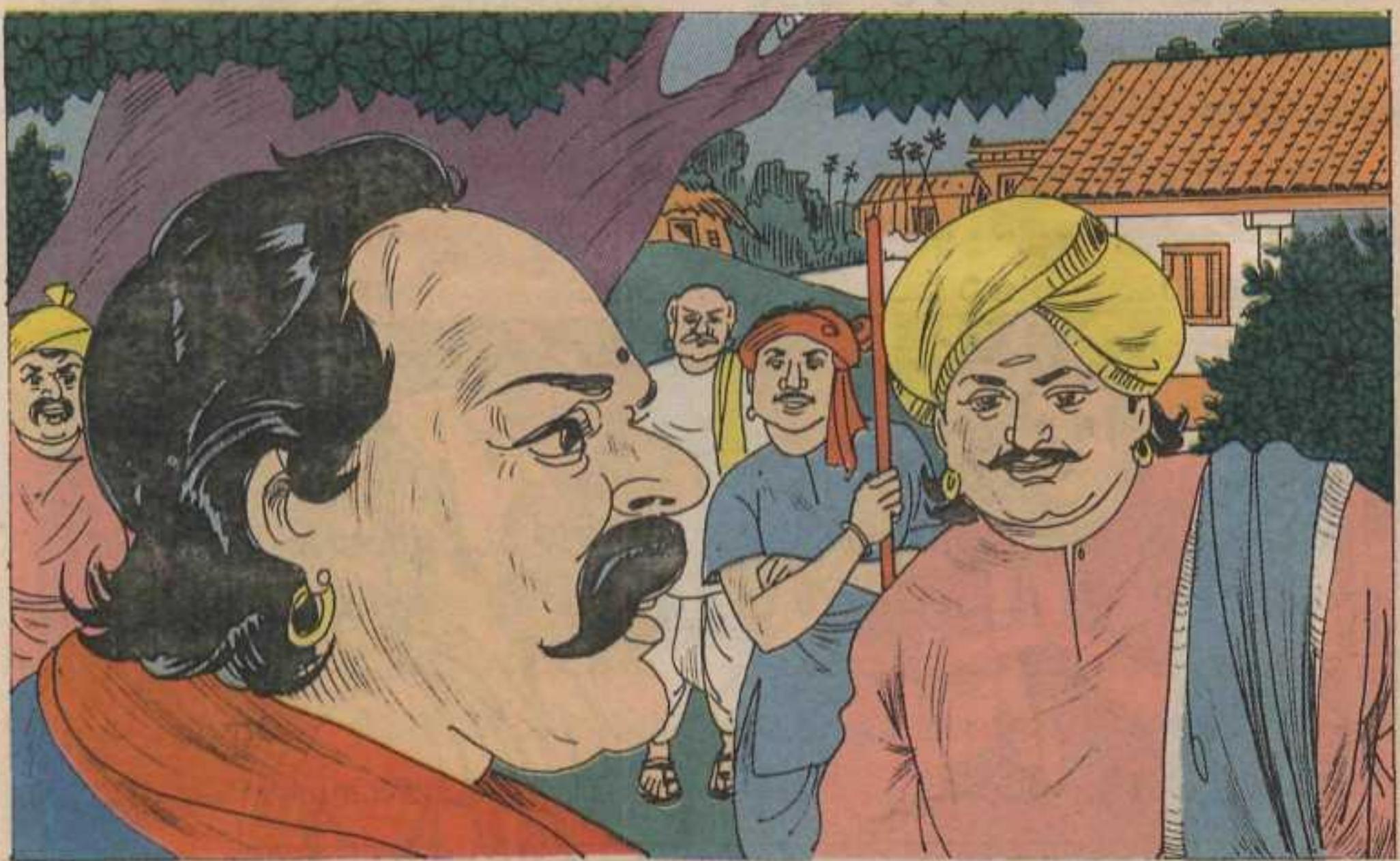
శివయ్య కాలినదకన కాళీయాత్ర చేసి తిరిగి వచ్చాడు. ఆయన ఊరి రచ్చబండ దగ్గర చేరిన వారితో తన యాత్రానుభవాలు చెబుతూ, "ప్రయాణంలో నాకు ఇద్దరు అవిటివాళ్ళు తటప్పపడ్డారు. మొదటివాడికి, నేను బసచేసిన చోట తింది పెట్టి, కొంత దబ్బు కూడా ఇచ్చాను. రెండవ వాడికూడా మొదటి వాడిలాగే సాయం చేశాను.

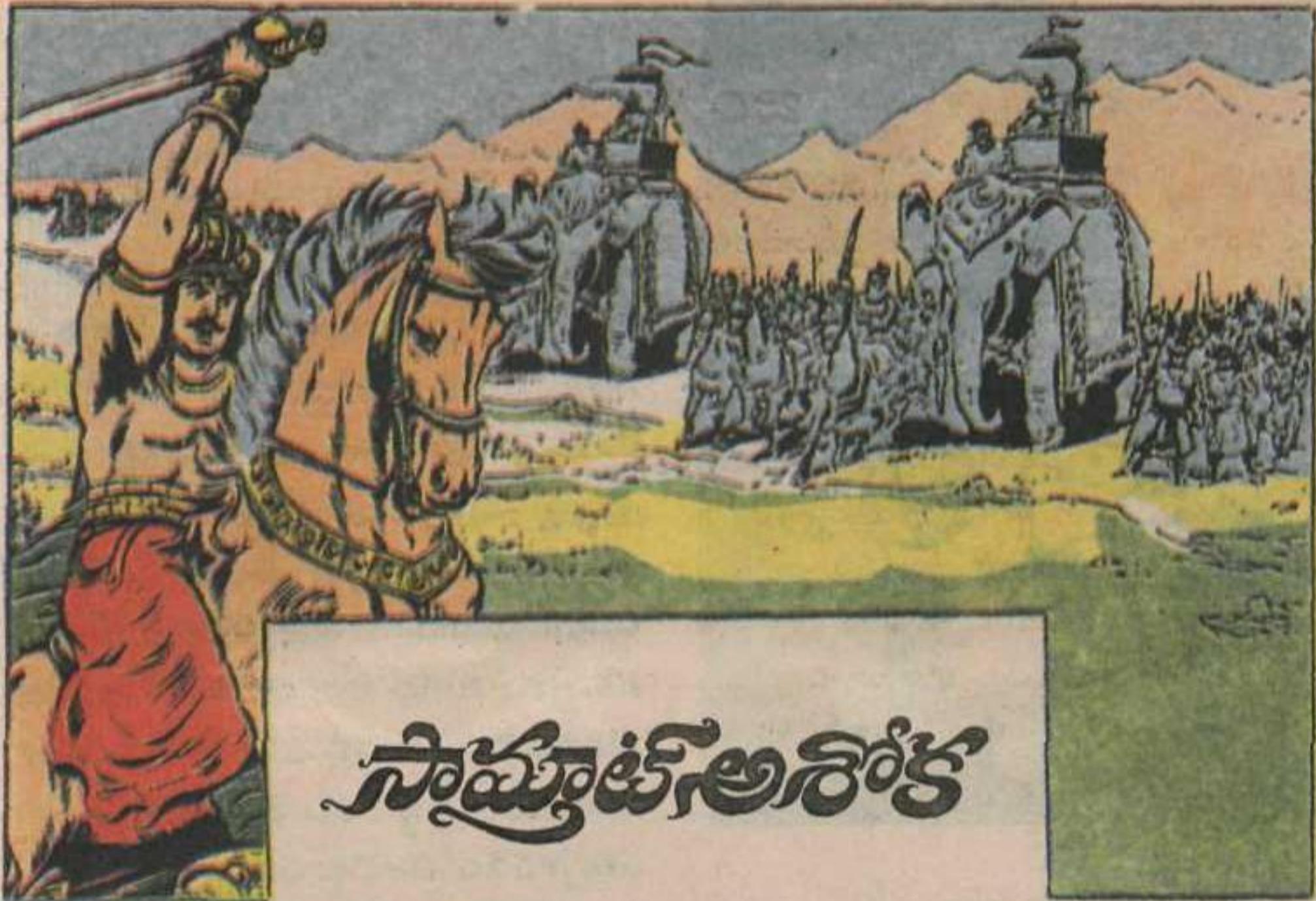
"నేను తిరిగి వచ్చేప్పుడు, ముందుగా నాకు రెండో అవిటివాడు కనిపెంచాడు. వాడిప్పుడు దారి పక్కన చిన్న ఆత్మమం కట్టుకుని, గొప్ప బుషి పుంగవుడిలా దండ కమండలాలతో కూర్చుని ఉన్నాడు. వాడు నన్న చూసి గుర్తుపట్టునట్టు హరుకున్నాడు. వాడి శిఘ్రములు, వాడు మహాద్యుత శక్తులు గలవాడంటూ, నమ్మిన వాళ్ళనుంచి కానుకలు వసూలు చేస్తున్నారు.

"కొంత ప్రయాణం తర్వాత నాకు మొదటి అవిటివాడు కనిపెంచాడు. వాడు వెంటనే నన్న గుర్తుపట్టి, నేను బసలో వున్న రెండు రోజులూ చిన్న చిన్న పనులు చేసి పెడుతూ, ఎంతో భక్తి శ్రద్ధలు చూపాడు. నాకాచ్చిన సందేహం ఏమంట - అవిటి వాళ్ళిద్దరూ అంత భిన్నంగా ఎందుకుప్రర్తించారని?" అన్నాడు.

అందుకు ఊరిపెద్ద, "శివయ్య! కుక్కకు తిందిపెట్టు, అది నీ మీద ఈగను వాలసీయదు. అదే పిల్లికి పాలు పోయి; నీ చేత దువ్వించుకుంటుంది, సేవలు చేయించు కుంటుంది. కుక్క తనకు తింది పెట్టే వాడిని దేవుడనుకుంటే, పిల్లి తనే దేవుళ్ళనుకుంటుంది. నువ్వు కాళికి వెళుతూ మొదట చూసిన అవిటివాడిలో కుక్కనైజం ఉంటే, రెండవ అవిటివాడు పిల్లినైజం కనబరిచాడు. మనిషి కూడా జంతువే. అయితే, అతనికి ఆలోచన ఉండటం వలన జంతువులనుంచి వేరయ్యాడు. కానీ మనలో చాలామంది జంతునైజాన్ని పాటిస్తూంటారు!" అని వివరించాడు.

- రామవరపు గణేశ్వరరావు.

స్వామ్యాట్రోలిస్ట్

మగధసామూజ్య రాజుని ఉద్యాన వనాలతో, ఘలవృక్షాలతో నిండిన నుండర నగరం. నగర ప్రజలకు ప్రకృతి అంటే ఎంతో మక్కువు. అందుకే రాజమార్గాలకూ, వీధులకూ ఇరువైపులా నీదనీచే పుష్పి, ఘల వృక్షాలు నాటి పెంచారు. నగరంలో ఎక్కడ చూసినా పరిమళ పుష్పాలే. ఈ కుసుమాల కారణంగానే నగరంలో ఒక భాగానికి కుసుమపురం అని పేరు వచ్చింది. ఇక్కడ పాటలీపుష్పాలు విరివిగా ఫూయదం వల్ల ఈ నగరానికి పాటలీపుత్రం అనే సార్థక నామం ఏర్పడింది.

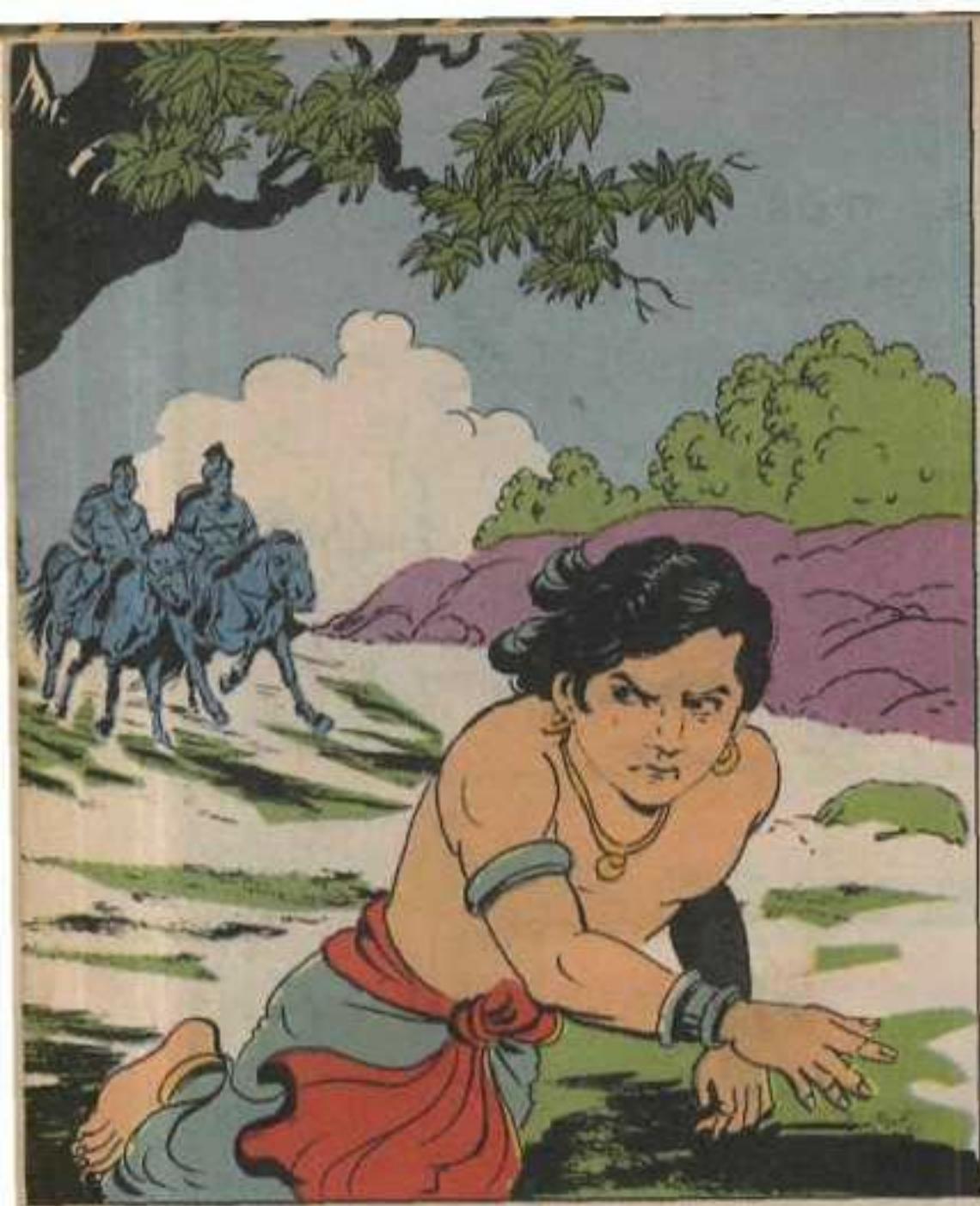
గంగా, సానే నదులు సంగమించే చోట, దాదాపు రెండువేలా ఐదువందల సంవత్సరాలకు పూర్వం అజాతశత్రువు అనే రాజు ఒక కోటును నిర్మించాడు. ఆ తరవాత రెండు శతాబ్దాలకు చంద్రగుప్తుడనే రాజు

ఆ కోటును విస్తరించి, బలపరిచాడు. ఇప్పుడు బ్రహ్మండమైన ఆ కోటలో ఐదువందలా డెబ్బె బురుజులూ, అరవైనాలుగు ద్వారాలూ ఉన్నాయి!

మగధను పాలించిన నందవంశం రాజులకు ఎదురుతిరిగాడు చంద్రగుప్తుడు. పసివాడుగా ఉన్న చంద్రగుప్తుణ్ణీ, అతని తల్లినీ నందవంశికులు అవమానించారు. ఆఖరికి చంద్రగుప్తుణ్ణీ పట్టి శక్కించమని నందరాజులు భటులనుపురమాయించారు. అయితే, అతడు వారికి పట్టుబడలేదు. నగరం నుంచి తప్పించుకున్నాడు.

ప్రపంచ విజేత కావాలన్న పట్టుదలతో గ్రీకుచక్రవర్తి అలెగ్జాండర్ భారతదేశం మీదికి దండయాత్ర సాగించిన రోజులవి. చంద్రగుప్తుడు నిర్మయింగా అలెగ్జాండర్ సమక్కానికివెళ్ళి, దండయాత్రను అధిక్కేపించి

'చంద్రమామ'

అయన్న పరిహసించాడు. అతన్న పట్టు కోమని అలెగ్గాండర్, సైనికులను ఆజ్ఞాపించాడు. కాని గుర్రాలపై తనను వెంబడించిన గ్రీకు సైనికులకు పట్టుబడకుండా పసి వాడైన చంద్రగుప్తుడు శరవేగంతో పరిగెత్తి పారిపోయాడు.

అటువంటి ఆవేశపరుడూ, దుడుకు స్వభావం కలవాడూ అయిన చంద్రగుప్తుడు మగధ సింహసనాన్ని ఎలా అధిరోహించగలిగాడు? నిష్పకు గాలి తోడైనట్టు, అతనికి చాణక్యుడనే పండితుడి సహాయం లభించింది. చాణక్యుడుకూడా ధననందుడి చేత అవమానించబడ్డాడు. నందవంశ నిర్మాలనమే తన జీవిత లక్ష్యంగా శపథం చేసి, చాణక్యుడు ఊరు వదిలిపెట్టాడు. ఆ సమయంలోనే నవయువకుడైన చంద్రగుప్తుడు

అతనికి తారసపడ్డాడు. ఉభయుల లక్ష్యం ఒక్కటీ - అది నందవంశ నిర్మాలనం! చంద్రగుప్తుడి దైర్యసాహసాలకు చాణక్యుడి విద్యావివేకాలు దారి చూపాయి. అరణ్య మధ్యంలో రహస్యంగా సైనికులను సమీకరించి, వారికి తగిన శిక్షణనిచ్చారు. హతాత్తుగా మగధ మీదికి దాడిజరిపి, అప్పటికే ప్రజాభిమానాన్ని కోల్పోయిన ధననందుణ్ణి రాజ్య భఫ్పుళ్ళి చేసి సింహసనాన్ని చేజిక్కించు కున్నారు. చాణక్యుడు ప్రధాన మంత్రిగా, చంద్రగుప్తుడు మగధ రాజ్యానికి రాజయ్యాడు. ఒకప్పుడు మగధ రాజ భవనంలో అవమానానికి లోసైన తన తల్లి ముర పేరు మీదుగా మౌర్యవంశాన్ని స్థాపించి చంద్రగుప్తుడు కన్న తల్లి గారవం నిలబెట్టాడు!

అప్పటికే అలెగ్గాండర్ మరణించాడు. అయినా, పంజాబు వరకు గ్రీకు సామ్రాజ్యం విస్తరించి ఉన్నది. చంద్రగుప్తుడు తన సేనలను గ్రీకు సామ్రాజ్య సరిహద్దుల కేసి నడిపి, కొందరు గ్రీకు సామంతులను ఓడించి కొన్ని పరగణాలను ఆక్రమించుకున్నాడు. అప్పుడు ఆ ప్రాంతాన్ని అలెగ్గాండర్ సేనానాయకుడు సెల్యూక్ పరిపాలిస్తున్నాడు. చంద్రగుప్తుడి దాడిని గురించి విన్న సెల్యూక్ క్రీసు నుంచి వచ్చి, కోల్పోయిన ప్రాంతాలను తిరిగి రాబట్టుకోవడానికి చంద్రగుప్తుడితో యుద్ధానికి దిగాడు. కాని మగధ సేనలు గ్రీకు సేనలను బలంగా ఎదుర్కొచ్చి వడంతో, సెల్యూక్ ప్రాంతాలను చంద్రగుప్తుడితో సంధి కుదుర్ను కున్నాడు. పైగా, అయిన తన కుమార్తె ఎధీనాను చంద్రగుప్తుడికిచ్చి వివాహం జరిపించాడు!

ఆ తరవాత చంద్రగుప్తుడు మాత్య, ఘుర్రుర, సౌరాష్ట్ర ప్రాంతాలను ఒక్కొక్కటిగా జయించి తన రాజ్య సరిహద్దులను విస్తరింపజేశాడు. ఆయన వివేకవంతుడూ, శక్తివంపన్నుడూ ఆయన గొప్ప రాజుగా కీర్తిగాంచాడు.

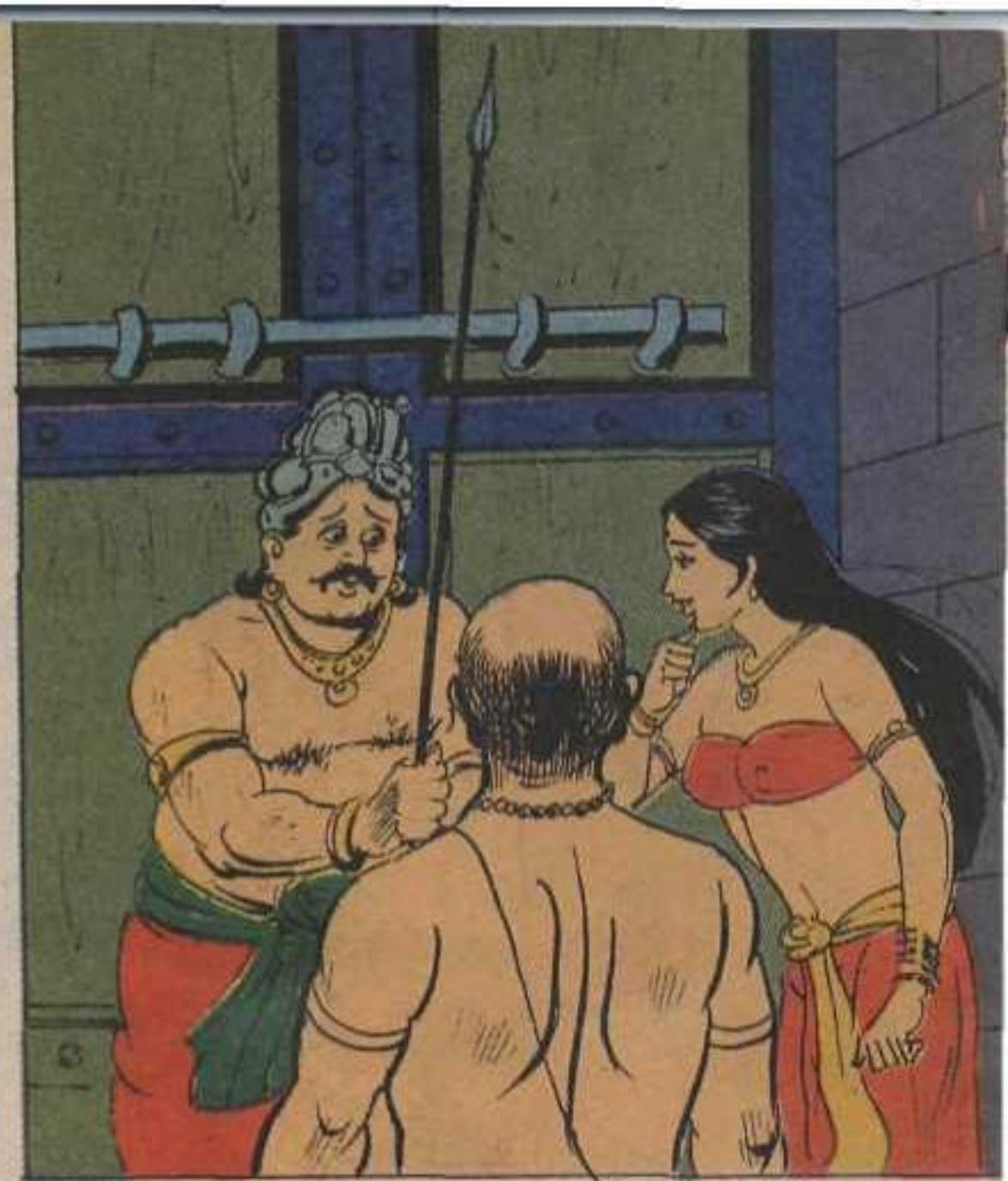
చంద్రగుప్తుడి అనంతరం, ఆయన కుమారుడు బిందుసారుడు మగధ సింహసనాన్ని అధిష్టించాడు. తండ్రి దీక్షతో పెంచిన రాజ్య సంపదస్తూ, నెలకొల్పిన శాంతి భద్రతలస్తూ బిందుసారుడు దక్కతతో కాపాడాడు. ముఖ్య పరగణాలకు తక్కశిల, ఉజ్జుయిని ప్రథాన నగరాలుగా వెలిశాయి.

బిందుసారుడు పరిపాలన సాగిస్తూన్న కాలంలో, ఒకనాడు ఒక పేద బ్రాహ్మణుడు, చాలా దూరంనుంచి రాజధానీ నగరమైన పాటలీపుత్రానికి వచ్చాడు. ఆ బ్రాహ్మణుడి వెంట ఒక అందమైన యువతి ఉన్నది. ఆమె అతని కూతురు. అతడు రాజభవనం ప్రథానద్వారం సమీపించి అక్కడున్న కాపలాభటులతో రాజుగారిని దర్శించాలన్నాడు.

కాపలాభటులు ఆ బ్రాహ్మణుణ్ణి ఎగా దిగా చూసి, “తమరు ఏ రాజ్యానికి మహారాజులు? ఈ మహారాణి ఎవరు? తమకు రాజుగారే స్వయంగా స్వాగతం పలకాలా?” అని పరిపసించారు.

బ్రాహ్మణుడు, “అయ్యలారా! నేను పల్లెటూరి వాళ్ళి, మహారాజుగారిని అగత్యం చూడాలి. దయతలచి సహయం చేయండి. నాకు సాయపడ్డారంటే మునుముందు మీకు శుభం కలుగుతుంది!” అన్నాడు నెమ్ముదిగా.

బ్రాహ్మణుడి మాటలు విని కాపలా భటులు ఆలోచనలో పడ్డారు. అతని పక్కన నిలబడి

ఉన్న యువతి శాంత గంభీరంగా ఉన్నది. కాపలాభటుల నాయకుడు బ్రాహ్మణుడినే సమీపించి, “మీరు మహారాజును ఎందుకు దర్శించాలనుకుంటున్నారు?” అని అడిగాడు.

“అది ఇతరులతో చెప్పురాని పరమరహస్యం! మహారాజుగారికి మాత్రమే విన్న వించగలను!” అన్నాడు బ్రాహ్మణుడు.

“రాజదర్శనం కావాలంటే మీ ఉద్దేశాన్ని, ముందుగా మంత్రిగారికైనా తెలియజేయాలి!” అన్నాడు భటుడు.

బ్రాహ్మణుడు ఏదో చెప్పబోతూండగా, లోపలి నుంచి గుర్రాల డెక్కల చప్పుడు వినిపించింది. ఎవరోగుర్రంమీద రాజభవనం నుంచి వస్తున్నారు.

“తప్పుకోండి! తప్పుకోండి!” అని భటులు హాచ్చరిస్తూ వచ్చారు. కాపలా భటుడోకడు

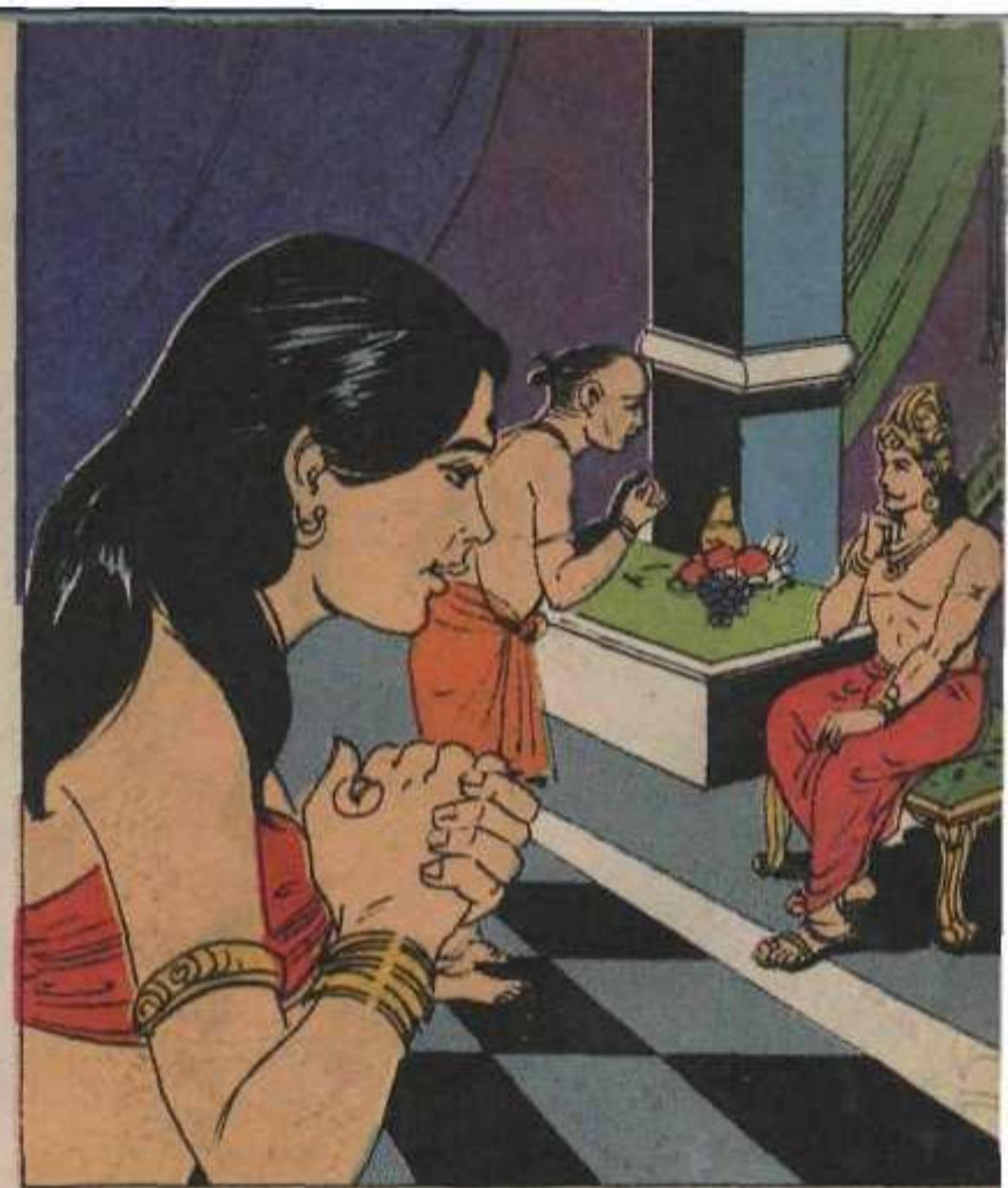

బ్రాహ్మణీ పట్టి వెనక్కు తోశాదు. బ్రాహ్మణు వెనక ఉన్న కూతురి మీద పడడంతో, ఆమె నేలపై పడిపోయింది. అప్పటికే అక్కడికి గుర్తం మీద వచ్చిన బిందుసారుడు పగ్గాలు లాగి గుర్తాన్ని ఆపాదు. కాపలా భట్టులు రాజుకు నమస్కరించారు. ఆయన వారిని మందలించి, కిందపడిపున్న వారిని చూశాదు. బ్రాహ్మణు మెల్లగా పైకి లేచి, వణుకుతూన్న కంరస్యరంతో, “మహాప్రభూ! ఇందులో కాపలాభట్టుల తప్పేమీ లేదు. నేను, తమ దర్శనభాగ్యం ఎలా లభిస్తుందో అని వీళ్ళను అదుగుతున్నాను. ఇంతలో తమరు ఇటు వచ్చారు!” అన్నాడు.

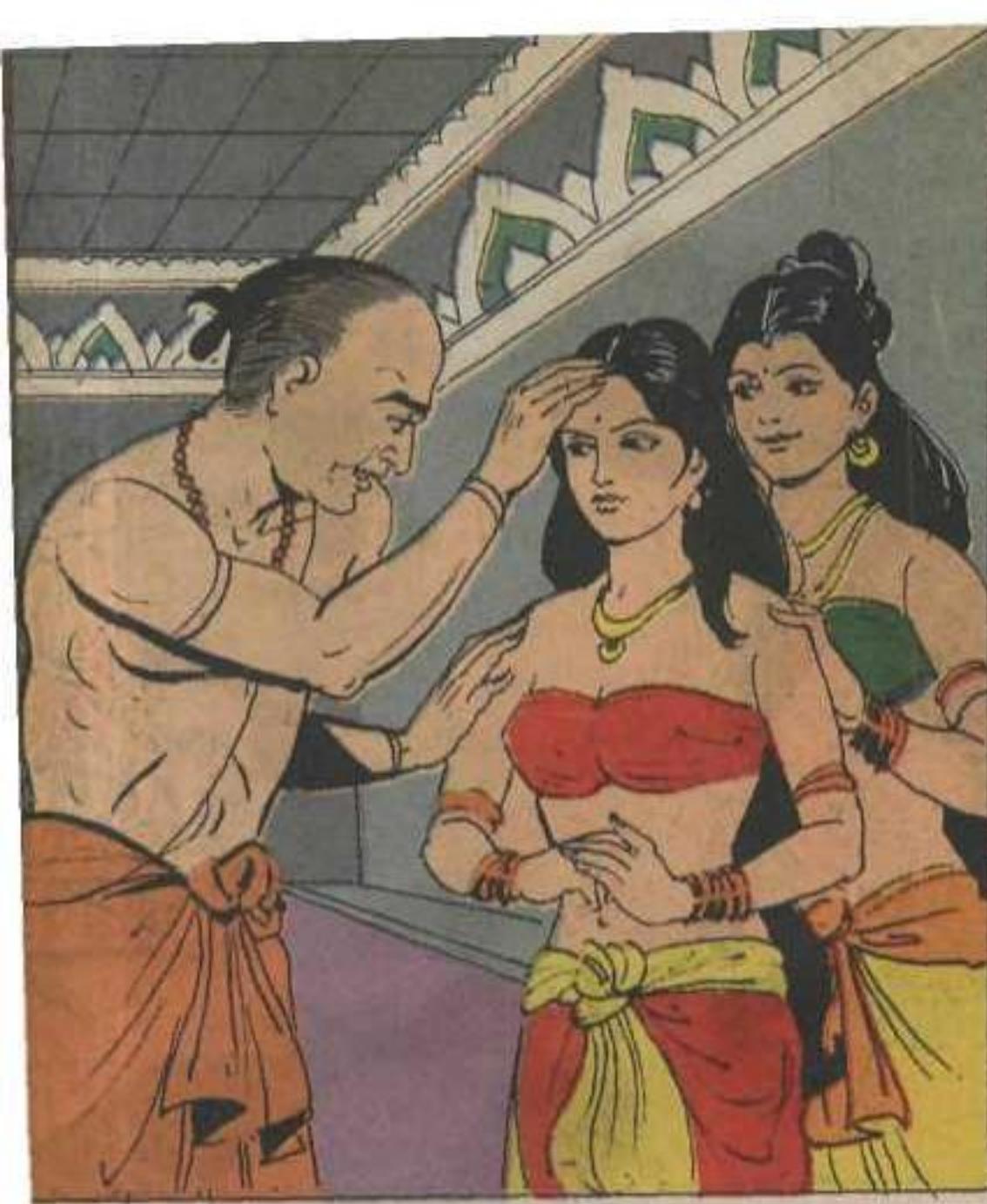
“నువ్వు, నన్ను ఎందుకు చూడాలను కున్నావు? ఆ అవసరం ఎందుకు కలిగింది?” అని అడిగాడు రాజు.

“అది రహస్యం. రహస్యంగానే చెప్పాలి!” అన్నాడు బ్రాహ్మణు వినయంగా.

ఈలోగా బ్రాహ్మణీ కూతురు లేచి నిలబడి, రాజుకు నమస్కరించింది. చింపిరి జుట్టుతో, మట్టికొట్టుకుపోయిన బట్టలతో ఉన్నప్పటికీ ఆమె ముగ్గుమనోహరంగా కనిపెంచింది. రాజు తనను చూస్తూండగా ఆమె సేగ్గుతో తల దించుకున్నది. రాజు గుర్తం పైనుంచి దిగి, పగ్గాలను పక్కనున్న భట్టుడికి అందించి, బ్రాహ్మణీకేసి రమ్మనట్టుచూసి, భవనం లోప లికి వెనుదిరిగాడు. కూతురితో సహి బ్రాహ్మణు రాజును అనుసరించాడు. రాజు వారిని, ఒక విశాలమైన గదిలోక తీసుకు పోయి, తాను అక్కడున్న ఒక ఆసనంలో కూర్చుంటూ, “సరే, నువ్వు చెప్పాలనుకున్న దేవో ఇప్పుడు చెప్పు!” అన్నాడు.

బ్రాహ్మణు రాజుకు మళ్ళీ నమస్కరించి, “నా మాటలలో ఏదైనా అవివేకం ఉంటే ప్రభువులు నన్ను క్రమించాలి. నేను కేవలం విధికి దూతగా మాత్రమే వ్యవహరిస్తున్నాను. నా కుమార్తె శిశువుగా ఉన్నప్పుడు మా ఇంటికి ఒక సాధువు వచ్చాడు. ఆయన నా బిడ్డను దీవించి, పెరిగి పెద్దదై ఆమె మహారాణి అవుతుందని సెలవిచ్చి వెళ్ళాడు. ఒక నిరుపేద కూతురు రాజ్యానికి మహారాణి కావడమేమిటి? ఇంతకన్నా చోద్యమేముం టుందిలే అని నేను సాధువు మాటలను ఉదాసీనం చేశాను, ఆమె యుక్తవయస్క రాలయ్యక, వివాహం చేయాలని వరుడి కోసం అన్వేషణ ప్రారంభించాను. ఆ సమయంలో ఆమె జాతకచక్రాన్ని పరిశీలించిన జ్యోతిష్ములు అమితాశ్చర్యం చెంది, ఆమె మహారాణి అవుతుందని ఘంటాపథంగా చెప్పారు!” అన్నాడు.

ఆ మాటలు విని రాజు ఆశ్చర్యంతో, అ యువతికేసి చూశాడు. ఆమె సిగ్గుతో నేల చూపులు చూడసాగింది.

బ్రాహ్మణుడు మళ్ళీ, “మహాప్రభు! నాకు తెలిసిన మహారాజు మీరాక్కరే. అందుకే ఇక్కడికి వచ్చాను. నాకు తమ దర్శన భాగ్యం లభించడంలో కూడా విధి అర్పశ్య హస్తం ఉన్నట్టుగానే నేను భావిస్తున్నాను. తమరే గనక, సమయానికి భవనం నుంచి రాలేదంటే నా గతి ఎమయ్యేదో నాకే తెలియదు. ఇప్పుడు నా కుమార్తె నుభద్రను తమకు సంతోషంగా సమర్పిస్తున్నాను. దయతో స్వీకరించండి!” అన్నాడు.

“ఇప్పటికే నాకు పలువురు రాణులు న్నారు. నీ మాట ప్రకారం నీ కుమార్తెను వివాహమాడినా, ఆమె మహారాణి ఎలా కాగ

లుగుతుంది?” అని అదిగాడు రాజు కాన్త అనుమానంగా.

“అది నాకు తెలియదు. అంతా విధి ప్రకారం జరుగుతుంది!” అన్నాడు బ్రాహ్మణు.

రాజు చిరుదరహస్యంతో, బ్రాహ్మణకుమారి వైపు చూసి, భట్టుడి ద్వారా రాజుభవనం లోని ప్రధాన పరిచారికను పెలిపించి, “నేను తిరిగి వచ్చేవరకుళ యువతికి ఎటువంటి కొరతాలేకుండా తగినమర్యాదలు జరిపించు,” అన్నాడు.

పరిచారిక ఆ యువతిని సమీపించింది. రాజు లేచి భవనం వెలుపలికి నడిచాడు.

అక్కడినుంచి బయలుదేరడానికి సేద్ధ మవుతూన్న తండ్రిని సజలనయనాలతో చూస్తూ, “నాన్నా!” అని పెలిచింది నుభద్ర.

“నా కర్తవ్యం నెరవేర్పాను తల్లి. ఇక్కె నేను ఇక్కడ ఉండకూడదు. ఉన్నట్టయితే నలుగురూ పరిహసించగలరు. నీ తండ్రిగా నా బాధ్యతను తీర్చుకున్నాను. అంతే చాలు!” అన్నాడు బ్రాహ్మణు.

“నాన్నా! నన్ను వదిలి వెళ్ళకు!” అన్నది నుభద్ర బాధగా. “అదేంమాట తల్లి! అయినా, నువ్వు ఇక్కడ ఒంటరిదానవు కావు. నీకు విధితోడు ఉంటుంది. నిన్ను ఇక్కడికి చేర్చిన విధే నిన్ను సర్వవేళలా కవచంలా రక్కిస్తుంది. బాధపడకు,” అంటూ బ్రాహ్మణు కుమార్తెను ఓదార్పి, ఒకసారి ఆమెను తనివి తీరాచూసుకుని, పెల్లుబుకుతూన్న కన్నీళ్ళను తుడుచుకుంటూ భవనం వెలుపలికి నడవ లేక నడిచి వెళ్ళాడు!

తండ్రి వెళ్ళిన వైపే చూస్తూ, మౌనంగా రోదిస్తూన్న నుభద్రను, పరిచారిక మెల్లగా

భవనం లోపలికి నడిపించింది. సుభద్రను చూడగానే రాజబహవనంలో కలకలం బయలు దేరింది. రాణుల పరిచారికలు, సేవికలు తమలో తాము గుసగుసలాడుకోసాగారు.

“ఈమె అందం చూస్తూంటే పల్లెటూరి బ్రాహ్మణుడి కూతురు అని నమ్మశక్యం కావడం లేదు. మారువేషంలో వున్న ఏ రాజకుమారై లాగానో ఉన్నది,” అన్నది ఒక పరిచారిక సుభద్ర రూపం చూసి ఆశ్చర్యంతో.

“రాజుగారు ఈయువతిని వివాహమాడారంటే మిగతా రాణులను మరిచి పోవడం ఖాయం,” అన్నది మరొక పరిచారిక.

చాటునుంచి వారి మాటలు విన్న ముగ్గురు రాణులూ, అసూయతో నిట్టూర్చి తమ మందిరాలకు వెళ్లిపోయారు.

ప్రధాన పరిచారిక సుభద్రకు ఒక విశాల మైన గది చూపించి, భోజనం పెట్టి, ధరించ దానికి నూతన వస్త్రాలు తెచ్చి ఇచ్చింది.

మరునాడు తెల్లవారగానే బిందుసారుడు రాజబహవనం వదిలి పెట్టాడు. రాజ్య సరి హద్దు ప్రాంతాలలో కొందరు సామంతులు తిరుగుబాటు ప్రయత్నాలు చేస్తున్నారని తెలిసి, వారిని అణచడానికి సైన్యంతో వెళ్ళాడు. ఆయన వెళ్ళిన పని సాధించి తిరిగి రావడానికి రెండు నెలలు పట్టింది. రాజు తిరిగి వచ్చే వరకు ప్రధాన పరిచారిక సుభద్రకు అన్ని సౌకర్యాలూ సమకూర్చింది. కానీ, తిరిగి వచ్చాక రాజు సుభద్రను గురించి మాట మాత్రమైనా అడగక పోయేసరికి, ఆయన ఆమెను పూర్తిగా మరిచి పోయాడని ప్రధాన పరిచారిక గ్రహించింది.

రాజు సుభద్రను పెళ్ళాడితే, ఆయనకు తమ పట్ల ఉన్న అనురాగం తరిగి పోగలదన్న అనుమానంతో రాణులు ముగ్గురూ రాజు ఆమెను మరిచి పోయేలా చేయాలని మాంత్రి కుల ద్వారా రహస్యంగా మంత్ర తంత్రాలు ప్రయోగించ సాగారు.

రాణుల ప్రోద్ధులంతో ప్రధాన పరిచారిక, సుభద్రను తేలికచేసి అవమానించసాగింది. ఆమెకు రాణులగోళ్ళు కత్తిరించడం వంటి పనులను పురమాయించింది. తమ పనులు సత్కమంగా చేయడంలేదని రాణులు సుభద్రను అవమానించి హింసించసాగారు. ఇంత జరిగినా సుభద్ర అన్నిటినీ మౌనంగా భరించిందే తప్ప, తన బాధలను ఎవరితోనూ నోరువిష్ణు చెప్పుకోలేదు. ఇలా రెండేళ్ళు గదిచి పోయాయి.

ఒకనాడు సూర్యదయంవేళ రాజు ఉద్యమవనంలో నడుష్టాండగా పచ్చికలోని ముల్లు ఆయన కాలిక గుచ్ఛుకున్నది. రాజు పక్కనే ఉన్న ఆసనంలో కూర్చుని, చేతులు చరిచాడు. భట్టుడు పరిగెత్తుకుంటూ వచ్చాడు.

“కాలిలో ముల్లు గుచ్ఛుకున్నది. క్షురకుణ్ణి తీసుకురా!” అన్నాడు రాజు.

ఇలాంటి పనులు చేయడంలో క్షుర కులు చాలా నేర్చరులు. కాని ఆసమయంలో రాజభవనంలో అటువంటి వారెవ్వరూ కనిపించ లేదు. భట్టుడు ఇటూ అటూ చూసి ఎదురు పడినసుభద్రతో, “రాజుగారి పాదంలో ముల్లుగుచ్ఛుకున్నది. నువ్వు వెళ్లి తియ్య!” అన్నాడు.

సుభద్ర తడబడుతూ రాజును సమీపించింది. ఆయన పాదాలవద్ద నేల మీద కూర్చుని, పాదంలో గుచ్ఛుకున్న ముల్లును సుతారంగా తీసివేసింది.

“రాజభవనంలో లోగడ నిన్నెప్పుడూ చూసి నట్టు లేదే!” అన్నాడు రాజు ఆమెతో.

సుభద్ర సమాధానం చెప్పలేదు. కాని ఆమె కళ్ళనుంచి బాహ్యలు పెల్లుబికాయి.

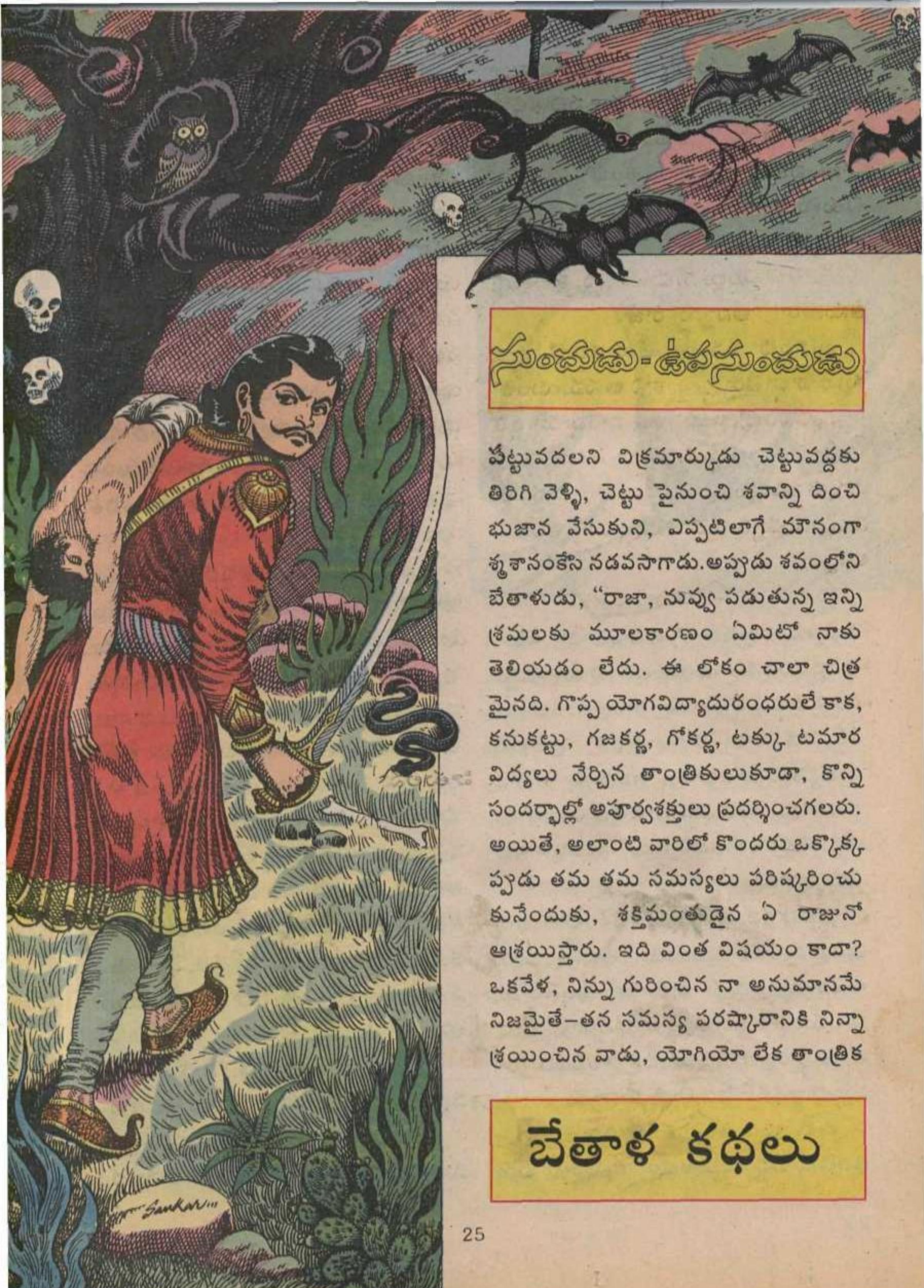
“ఇక్కడ నువ్వెంతకాలంగా ఉంటున్నావు?” అని అడిగాడు రాజు.

“మా నాన్న, నన్ను మీకు సమర్పించిన రోజునుంచిప్రభూ!” అన్నది సుభద్ర పొంగు తూన్న దుఃఖాన్ని దిగమింగుకుంటూ.

రాజు ఆమెను మరొకసారి పరిశీలనగా చూశాడు. ఆమె తండ్రి ఆమెను తనకు సమర్పించిన విషయం ఆయన స్ఫూతి పథంలో తశుక్కున మెరిసింది. ఆ విషయాన్ని తనకు గుర్తుచేయని ప్రధాన పరిచారిక మీద రాజుకు మొదట ఆగ్రహం కలిగింది. కొంతసేపటికి తన మతిమరు పుకు తన మీదేకోపం వచ్చింది. తన పొరబాటుకు ఎవరినినిందించి ఏంలాభంఅనుకుని, సుభద్రతో, “సరే, జరిగిన జాప్యమేదో జరిగిపోయింది. నీకు జరిగిన అన్యాయాన్ని వెంటనే రూపుమాపాలి. కాబట్టి ఈ రోజు సూర్యాస్తమయంలోగా నిన్ను వివాహమాడతాను!” అన్నాడు.

వెంటనే ఆయన మంతులనూ, పురోహితులనూ పిలిపించి, విషయం తెలియజేసి, వివాహానికి కావలసిన ఏర్పాట్లూచేయమని ఆజ్ఞాపించాడు. – (ఇంకాపుంది)

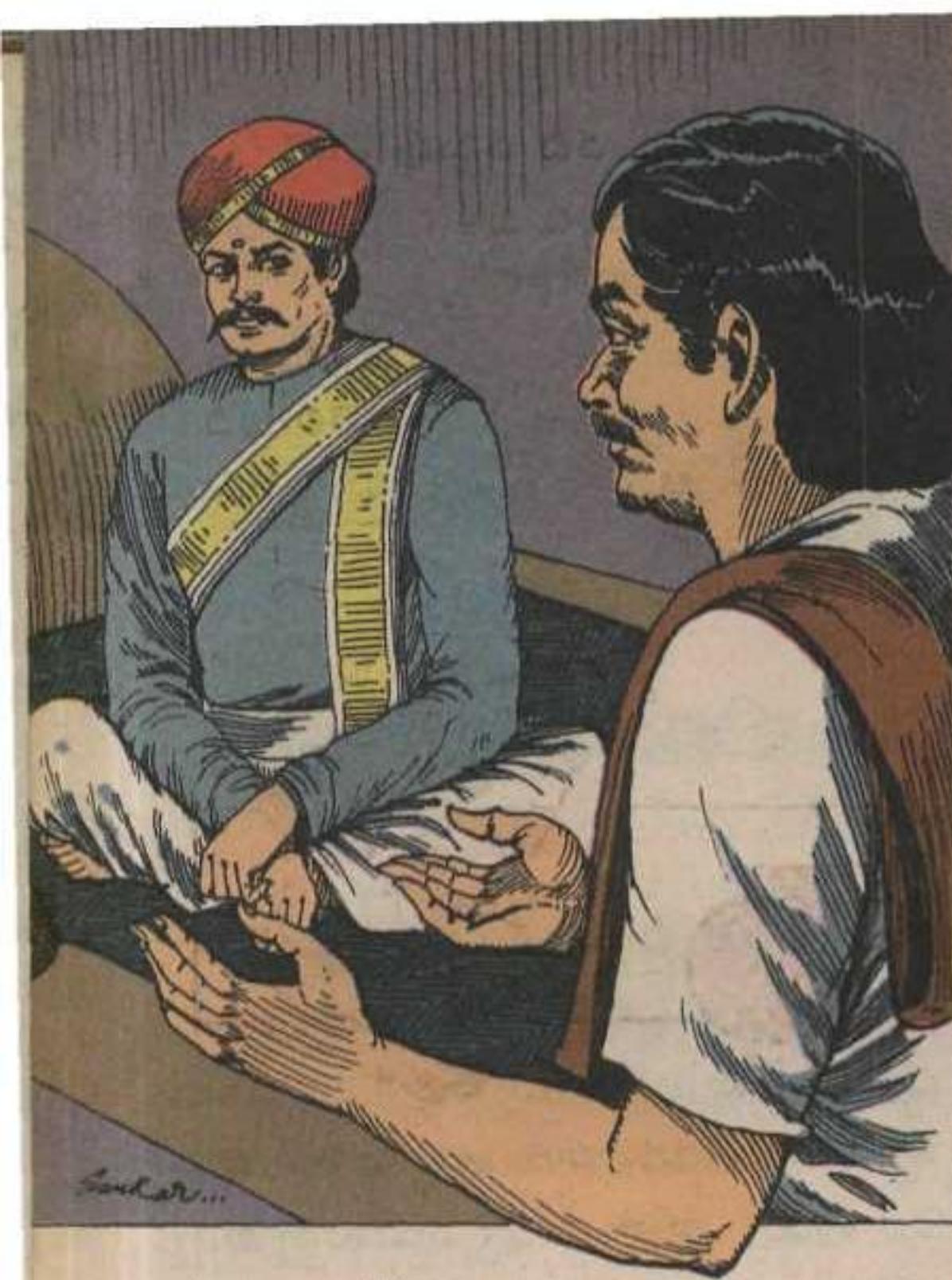

సుందరు - ఉపసుందరు

పట్టువదలని విక్రమార్గుడు చెట్టువద్దకు తిరిగి వెళ్లి, చెట్టు పైనుంచి శవాన్ని దించి భుజాన వేసుకుని, ఎప్పటిలాగే మౌనంగా శృశానంకేసి నడవసాగాడు. అప్పుడు శవంలోని బేతాళుడు, “రాజు, నువ్వు పదుతున్న ఇన్ని శ్రమలకు మూలకారణం ఏమిటో నాకు తెలియడం లేదు. ఈ లోకం చాలా చిత్ర మైనది. గొప్ప యోగవిద్యాదురంధరులే కాక, కనుకట్టు, గజకర్ణ, గోకర్ణ, ఉక్కు ఉమార విద్యలు నేర్చిన తాంత్రికులుకూడా, కొన్ని సందర్భాల్లో అహార్యశక్తులు ప్రదర్శించగలరు. అయితే, అలాంటి వారిలో కొందరు ఒక్కొక్క ప్యాడు తమ తమ సమస్యలు పరిష్కరించు కునేందుకు, శక్తమంతుడైన ఏ రాజునో ఆశ్రయిస్తారు. ఇది వింత విషయం కాదా? ఒకవేళ, నిన్ను గురించిన నా అనుమానమే నిజమైతే—తన సమస్య పరష్పరానికి నిన్న ఆశ్రయించిన వాడు, యోగియో లేక తాంత్రిక

బేతాళ కథలు

విద్యలు నేర్చినవాడో గ్రహించావా? యోగి అవసరపడినప్పుడు ప్రజలకు సాయంచేస్తూ, ముక్కి పొంద కోరతాడు. తాంత్రికుడలా కాక కీర్తి, అధికార వ్యామోహంతో ప్రజలను మభ్యపెదుతూంటాడు. ఇందుకు ఉదాహరణగా సుందుడు అనేవాడి కథ చెబుతాను. శ్రమ తెలియకుండా, ఏను,” అంటూ ఇలా చెప్పసాగాడు:

ఒకానొకప్పుడు మగధ దేశంలోని ధర్మ పురిగ్రామంలో సుందుడు, ఉపసుందుడు అనేవాళ్ళు ఇరుగు పొరుగున వుండేవారు. సుందుడు ఆస్తిపరుడు, నా అన్నవాళ్ళులేరు. తనకున్నంతలో పదిమందికీ సాయపడుతూ, మంచివాడన్న పేరుతెచ్చుకున్నాడు.

ఉపసుందుడిందుకు పూర్తిగా విరుద్ధం. అతడిది పెద్ద కుటుంబం. వ్యసనాల పేరు

చెప్పి దుబారా ఖర్మలు చేసేవాడు. అందరితో గిల్లికజ్ఞాలు పెట్టుకునేవాడు. తను నష్టపోయి అయినానరే, ఎదుటి వాడికి లాభం రాకుండా చేయాలన్నదే అతడి ఆలోచన. పొరుగువాడు పచ్చగా వుంటే ఓర్చులేదని అందరూ అతణ్ణి దుష్టుడనీ, అసూయాపరుడనీ చెప్పుకునే వారు.

తనకు చెద్దపేరున్నదని ఉపసుందుడికి తెలుసు. కానీ అందుక్కారణం తన చెద్దగుణాలని అతడొప్పుకోదు. తన పొరుగున వున్న సుందుడు తనకు చెద్దపేరు తేవాలని సంకల్పించాడనీ, అందుకోసం కావాలనే మంచి పనులు చేస్తున్నాడనీ అతడు చాలామందితో అన్నాడు.

“నా కుటుంబం పెద్దది. అందువల్ల నాకెన్నో చిక్కు సమస్యలు వస్తూంటాయి. అవి తీర్చే దారిలేకనే వ్యసనపరుణ్ణయ్యాను. వ్యసనాల పేరుచెప్పి కాసేపైనా, నా సమస్యలు మరిచిపోదామని నా ఉద్దేశ్యం. నాకు దానాలు చేయాలని వుంటుంది. డబ్బు లేదు. అందరితో మంచిగా వుండాలని ఉంటుంది. కానీ మనసంతా చికాకుగా వుండి గిల్లికజ్ఞాలు పెట్టుకుంటాను. ఇవన్నీ సుందుడికి తెలుసు! అయినా నాకు సాయం చేయడు. నాకష్టాలు తీరిపోతే నేను మంచివాళ్ళయిపోతాను. నేను మంచివాడైతే సుందుడికి నష్టం,” అని ఉపసుందుడాకసారి ధర్మపురి గ్రామాధికారితో అన్నాడు.

గ్రామాధికారి ఆశ్చర్యపడి, “నీ మంచితనం వల్ల సుందుడికేం నష్టం?” అని అడిగాడు.

“బౌగు పక్కన బూడిద కూడా ఫెన్చెలలూ మెరుస్తుంది. మాను లేని చోట ఆముదం

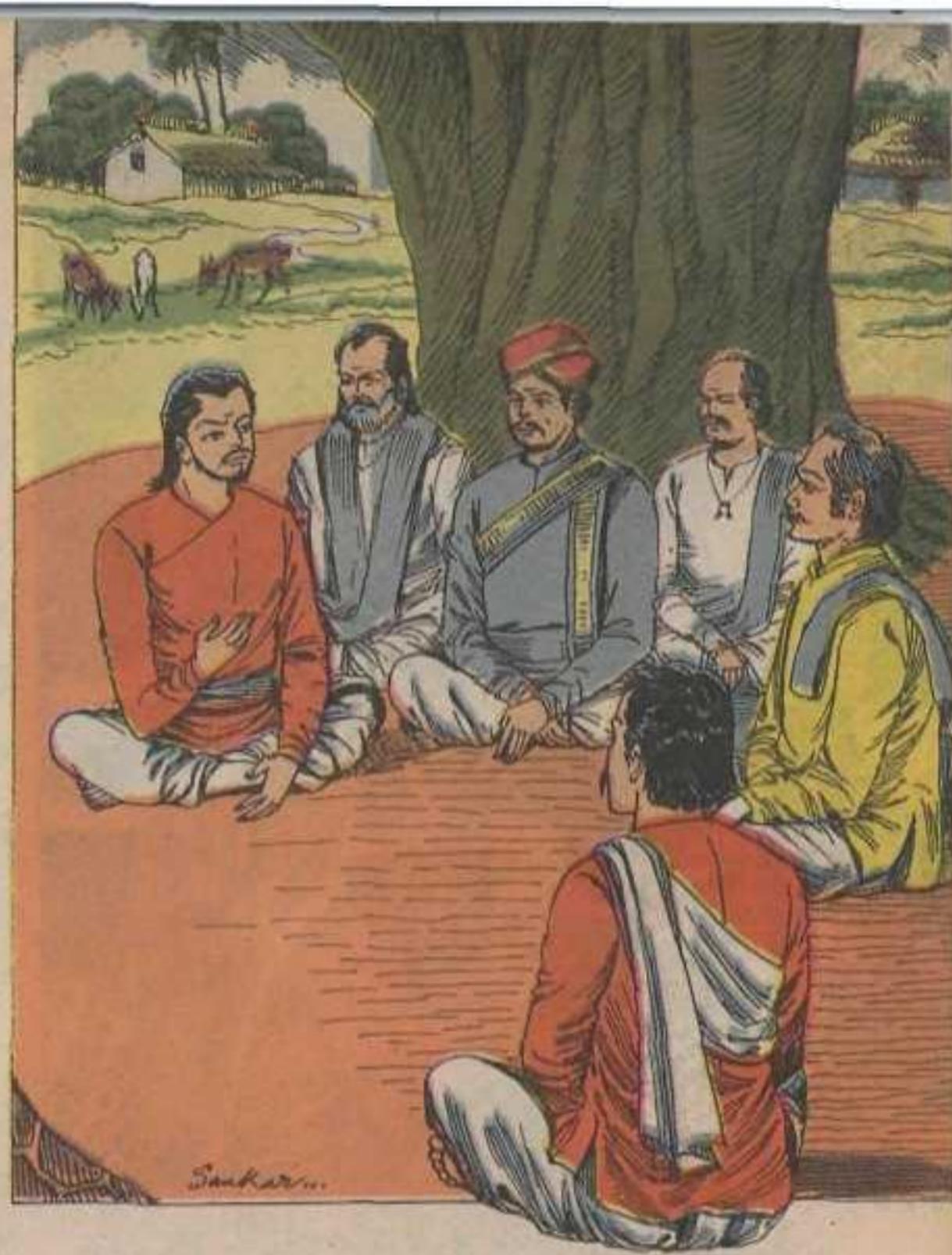
చెట్టు మహావృక్షం. పండితులు లేని చోట అక్కరజ్ఞానమున్నవాడే కాళిదాసు. లేకుండు సుందుడు చేస్తున్న మంచి ఏముంది? నా బోటివాడు పొరుగున వుండడం వల్ల, వాడే పని చేసినా నాతో పొలిక వచ్చి పొగడ్తులకర్న మవుతున్నది. కాదనగలరా?" అన్నాడు ఉపసుందుడు.

ఈ జవాబు గ్రామాధికారికి సబబుగా తోచింది. ఈ మాటలు ఆ నోటా ఈ నోటా నలిగి, చివరకు సుందుడు, ఉపసుందుళ్ళీ బొత్తిగా ఆదుకోవడం లేదని ప్రచారమైంది. ఆ ప్రచారం ఒకరోజున సుందుళ్ళీ చేరింది.

సుందుడుతలస్యంచేయకుండా గ్రామాధికారి వద్దకు వెళ్ళాడు. ఊరి పెద్దల్ని, ఉపసుందుళ్ళీ పిలిపేంచమన్నాడు. అంతా వచ్చాక అతడు ఉపసుందుడితో, "నీ ఆదాయ మెంత?" అని అడిగాడు. నెలకు నూరు వరహాలన్నాడు ఉపసుందుడు. వ్యయమెంతంటే, నెలకు మూడువందల వరహాలన్నాడు. అప్పులున్నాయా అంటే, రెండువేల వరహాలుందన్నాడు.

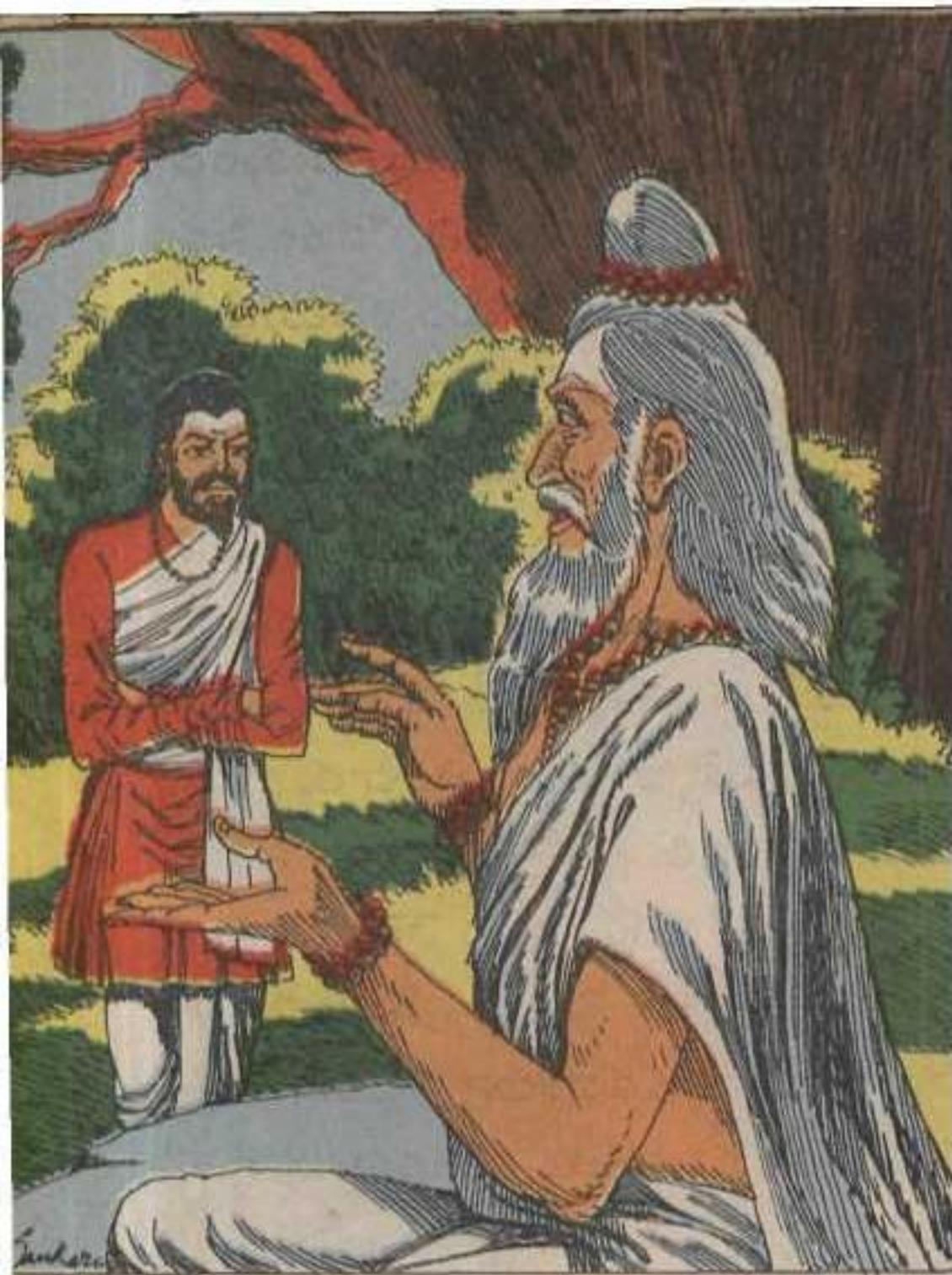
అప్పుడు సుందుడు, గ్రామాధికారితో, "అయ్య! ఉపసుందుడి అప్పు తీర్చేస్తాను. నాది నెలకు వెయ్యి వరహాలు వచ్చే ఆస్తి. అది మీకు అప్పగిస్తాను. అందులోంచి ప్రతి నెలా అయిదు వందల వరహాలు ఉపసుందుడికిస్తూండుంది. ఇక మీదట ఉపసుందుడు వ్యసనాలు విడిచి పెట్టాలి. గిల్లికజ్ఞాలుమానాలి. తనవద్ద అదనంగా వున్నడబ్బుతో పరోపకారం చెయ్యాలి. ఇంతే నా పరతులు," అన్నాడు.

గ్రామాధికారి తెల్లబోయి, "ఎవో గాలి కబుర్లు విని, నీవిలా ఆవేశపడ్డం మంచిది కాదు," అంటూ ఏదో చెప్పబోయాడు.

సుందుడాయనను మధ్యలో ఆపి, "నేను ఉపసుందుడికి చాలాసార్లు సాయపడ్డాను. అయినా, నా మీద దుష్టుచారం చేస్తే అంతా ఉపసుందుడినే నమ్మారు. ఉపసుందుడు దుష్టుడనడంలో సందేహం లేదు. మన సమాజంలో దుష్టుడి మాటకు విలువెక్కువున్న విషయంలోనూ సందేహంలేదు. ఉపసుందుడు తను దుష్టుడినని స్వయంగా ఒప్పుకున్నాడు. అందుకు కారణాలు చెప్పాడు. వాడు మంచివాడయ్యే అవకాశం నా ద్వారా లభిస్తే నాకు సంతోషం. అందుకే ఈ పని చేస్తున్నాను," అన్నాడు.

గ్రామాధికారి, సుందుళ్ళీ మెచ్చుకుని, "ఉపసుందుడి ఆరోపణలకు చక్కని సమాధానమిచ్చావు. ఇక మీదట అతడు బుద్ధిగా వుండకపాతే, అతడి బండారం బయట

పత్రాలు తయారు చేయించి, గ్రామం విడిచి పెట్టాడు.

ఆ తర్వాత సుందుడు ఒక కీకారణ్యం ప్రవేశించి, ఒక మహార్షి నాశ్రయించాడు. ఆయన సుందుడిని కొన్ని ప్రశ్నలు అడిగాక, “నాయనా! మేధావి అయిన మనుష్యుడు ఎన్నుకోవలసినవి రెండే రెండు మాగ్గాలు. ఒకటి తపస్సు చేసి ముక్కని పాండడం, రెండవది యోగవిద్య ద్వారా జ్ఞాన సముప్పార్జన కావించడం. నీలో జ్ఞానతృష్ణ అమితంగా ఉన్నది. నువ్వు యోగివై ప్రజాహితం కొనసాగించు,” అంటూ అతణ్ణితన శిష్యుడుగా చేర్చుకున్నాడు. అలా కొంతకాలం గడిచింది.

అప్పుడు మగధదేశాన్ని మహాగుప్తుడనే రాజుపరిపాలిస్తున్నాడు. రెండు సంవత్సరాలుగా వానలు లేక రాజ్యంలో నీటికి, తిండికి కొరత ఏర్పడింది. ఆ సంవత్సరం కూడా వానలు పదే సూచనలు కానరాక రాజు ఖిన్నడై మంత్రులను సమావేశ పరిచాడు. ఎవరికి ఏమీ పాలుపోని పరిస్థితి!

ఆ సమయంలో సుందుడక్కడికి వచ్చి, రాజదర్శనం చేసుకొని, ఆయనతో, “మహారాజా! నువ్వు తప్ప పరిష్కరించలేని సమస్య ఒకటి వచ్చిపడింది. అది నువ్వు పరిష్కరిస్తే, నేను నీకు నా శక్తి కొండ్రి, సాయపడగలను,” అన్నాడు.

వేషభాషలనూ, ముఖతేజస్సునూ బట్టి మహాగుప్తుడు, సుందుడినోక యోగిగాభావించి, “మహానుభావా! మీ సమస్య చెప్పండి. పరిష్కరిస్తాను. నా సమస్యను తమరు పరిష్కరించలేరు. కాబట్టి మీ సాయంనాకవసరం లేదు,” అన్నాడు.

పదుతుంది. నీ బుద్ధికుశలత మెచ్చుకుంటున్నాను. కానీ నీ ఆస్తిలో ఇంకా నెలకు అయిదువందల వరహాల వాటా, నా వద్ద వుండిపోతుంది గదా! దాంతో నీవిక్కడే వుండి సుఖంగా జీవించవచ్చు కదా!” అన్నాడు.

దానికి సుందుడు, “నేను పౌరుగున వుంటే, ఉపసుందుడికి నాకూ పోలిక వస్తుంది. నాతో అతడు సరిపోలడు. అందువల్ల అతడికి రావలసిన మంచిపేరు రాదు. అందుకే నేను ఈ గ్రామం విడిచిపోతున్నాను. అదీ కాక, నాకు ఐహిక సుఖాల మీద ఆసక్తి లేదు: అరణ్యాలకు వెళ్ళి మహార్షుల నాశ్రయించి జ్ఞాన సముప్పార్జన చేద్దామను కుంటున్నాను. నా మిగతా ఆస్తిని గ్రామస్తుల మేలుకు ఉపయోగించండి. ఇది తిరుగులేని నా సిర్దూయం!” అని అప్పటికప్పుడు అవసరమైన

సుందుడు గంభీరంగా, “ఇచ్చిపుచ్చ కోవడం మానవ ధర్మం. నీ సమస్య ఏమిటో చెప్పు. అది తప్పక నేను పరిష్కరిస్తాను,” అన్నాడు.

మహాగుష్ఠుడు దేశంలో వానలు లేకపోవడం గురించి చెప్పాడు.

దీనికి సుందుడు నవ్య, “ఇది నాకు చిటికెల మీద పని. ప్రకృతి శక్తులు కొన్ని సూత్రాల ఆధారంగా పనిచేస్తాయి. వాతా వరణంలో అనుకూలత లోపించి మన దేశంలో వానలు లేవు. కొన్ని మంత్ర శబ్దాలను ఉచ్చరిస్తే, వాటి ప్రభావంతో వాతావరణంలో వర్షానుకూలత ఎర్పడుతుంది. అందుకు అనువైన ఫ్లాం చూడాలి. అంతే!” అన్నాడు.

మహాగుష్ఠుడాళ్ళర్యపడి, “నా రాజ్యంలో వానలు కురిపిస్తే తమకు కనకాభిషేకం చేయించగలను,” అన్నాడు.

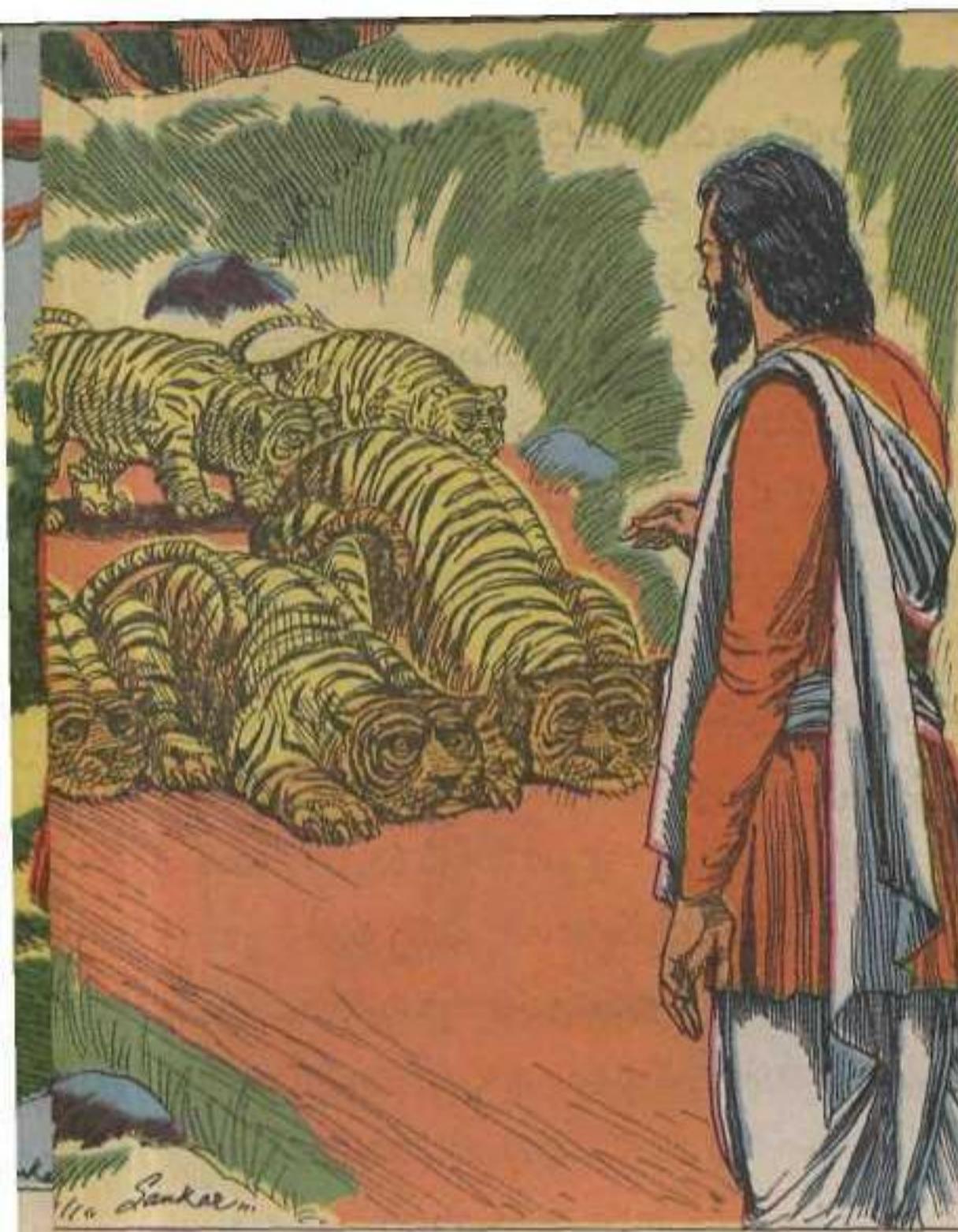
సుందుడు దానికి బదులివ్వకుండా, కాసేపు కనులు మూసుకుని, “రథం సిద్ధం చేయించు. శివపుత్ర గ్రామం శబ్దయజ్ఞానికి అనుకూల ప్రాంతం,” అన్నాడు.

రథం సిద్ధమైంది. జోడుగుర్చాల ఆరథంలో సుందుడు, మహాగుష్ఠుడు మాత్రం కూర్చున్నారు. సుందుడి ఆదేశం ప్రకారం రాజు నిరాయుధుడుగా వున్నాడు. ముందు సారథి కూర్చుని గుర్చాలను అదిలించాడు. రథం బయలుదేరింది.

ప్రయాణం సగం దూరం వెళ్ళేసరికి, ఉన్న ట్లూండి గుర్చాలు పెద్దగా సకిలించి ఆగి పోయాయి. సారథి కంగారుగా, “ప్రభూ! పులుల మంద ఒకటి బాటకు అడ్డంగా వున్నది,” అన్నాడు.

సుందుడు, మహాగుష్ఠుడు అటుకేసి చూశారు. పెద్దా, చిన్న కలిసి సుమారు పన్నెండు పులులు బాట మీద కాస్త దూరంలో వున్నాయి.

జలాశయాలు ఎండిపోవడం వల్ల నీటిని వెతుకుంటూ, అని అక్కడికి వచ్చివుండవచ్చు. తమను సమీపిస్తున్న జోదు గురాలు, ముగ్గురు మనుష్యులు - వాటిలో ఉత్సాహాన్ని పుట్టించినే. సమయానికి ఆయుధాలు లేవని మహగుప్తుడు కలవరపడ్డాడు.

సుందుడు రథం దిగి, మంత్రం జపిస్తూ ముందుకు వెళ్ళి పులులను సమీపించాడు. మహగుప్తుడు నిర్విష్టుడై చూస్తూండగా, పులు లన్నీ ఒకదానితర్వాతబకటిగా, అతడి పాదాల ముందు మోకరిల్లి, అక్కడి నుంచి సమీపారణ్యంలోకి వెళ్ళిపోయాయి.

అప్పుడు రథం కదిలి సుందుణ్ణి సమీపించింది. సుందుడు రథం ఎక్కు, “క్రూర మృగాలు కొన్ని సూత్రాలననుసరించి జీవితాన్ని గడుపుతాయి. శబ్దజాలంతో వాటిని అదుపు

చేయడం యోగికి సాధ్యమవుతుంది,” అని రాజుకు చెప్పాడు.

ఆ తర్వాత కొద్ది సేవటికి రథం శివపుత్ర గ్రామం చేరుకున్నది. ఆసమయానికి గ్రామ పాలి మేరలో గ్రామస్థులు కొందరు హడావిడి పడుతూ కనిపించారు. సుందుడు వారిని విషయమేమి టని అడిగాడు.

ఒక వృద్ధుడు, సుందుడి వంక ఆశ్చర్యంగా చూసి, “నువ్వుకానీ యోగివి కాదు గదా?” అన్నాడు.

సుందుడు తను యోగినని చెప్పాడు.

అప్పుడా వృద్ధుడు, “యోగి ఒకరు మా గ్రామం వస్తాడనీ, శబ్దయజ్ఞం చేసి వానలు కురిపిస్తాడనీ గ్రామదేవత గ్రామాధికారి కలలో కనిపించి చెప్పింది. శబ్దయజ్ఞం వల్ల దేశంలో వానలు పడతాయి కానీ, మా గ్రామంలో భూకంపం వస్తుందట. భూకంపం రాకుండా గ్రామాన్ని కాపాడాలంటే – అదిగో ఆ మరి చెట్టు మొదల్లో వున్న రాతిని ఆరదుగుల ఎత్తుకు లేపాలట. గ్రామం వాళ్ళు ఇందాకటి నుంచీ ప్రయత్నిస్తున్నారు. ఆ రాయి అంగుళం మేర కూడా కదల్లేదు,” అన్నాడు.

అప్పుడు మహగుప్తుడు ముందుకువెళ్లి ఆరాతిని చూశాడు. అది ఎంతో పెద్దదిగానూ, బరువుగానూ వున్నది. మహబులవంతులెవ రైనా దాన్ని కాస్తమేర కదపగలరేమో కానీ ఆరదుగుల ఎత్తుకు లేపడం అసాధ్యం.

ఏం చేయాలా అని రాజు ఆలోచిస్తూండగా, సుందుడాయనను సమీపించి, “మహరాజా! అన్ని పనులూ బలంతో సమకూరవు. జ్ఞానశక్తిని ఉపయోగిస్తే కొండలను పిండి చేయవచ్చు. అఱువులోంచి బ్రహ్మండాన్ని

సృష్టించవచ్చు. నేను జ్ఞానశక్తితో ఈ రాతిని పైకిలేపుతాను, చూస్తూఅదు,” అంటూ కొన్ని మంత్రాలనుచ్ఛరించాడు.

ఆమరుక్కణం రాయి గాల్లోకి లేచి, సరిగ్గా ఆరదుగుల ఎత్తుకుపోయి, అక్కడ ఆగింది. గ్రామస్థులందరూ ఆనందంతో జయజయ ధ్వనాలు చేశారు.

ఆ తరవాత సుందుడు శబ్దయజ్ఞం చేశాడు. అది ముగియగానే, ఆకాశంలో ఒక మూల నల్లటి మబ్బుతునక కనబడింది. అది తమంగా పెద్దదయి, ఉన్నట్టుండి చల్లటి గాలి ఏచింది. వానచినుకులు ప్రారంభ మయ్యాయి. శివపుత్ర గ్రామంలోనే కాదు, మగధదేశమంతటా పౌరుల మనసు ఉప్పొంగి పోయేటంతగా వానలు పడ్డాయి.

ఇది జరిగాక మహాగుప్తుడు కలవర పదుతూ, సుందుడితో, “మహానుభావా! తమరు సర్వశక్తిమంతులు. అతారపురుషుడిలా నా

రాజ్యంలో అదుగుపెట్టి, నా పౌరులకష్టాలు తీర్చారు. నేను సామాన్యాణ్ణే! తమవల్ల కాని సమస్యను నేను పరిష్కరించగలనా? అన్న జెంగ నన్నిప్పాడు వేధిస్తున్నది,” అన్నాడు.

సుందుడు చిన్నగా నవ్య, రాజుకు ఉప సుందుడి కథ చెప్పి, “వాడింకా నన్ను విడిచి పెట్టలేదు. యోగినై నేను అధ్యాత్మక్తులు పొందానని వాడికి తెలిసింది. వాడు అరణ్యం లోని నా ఆశ్రమానికి వచ్చి, నన్ను యోగవిద్య, నేర్పుమని వేధిస్తున్నాడు. యోగవిద్యకు సంబంధించిన ఎన్నో రహస్యాలను నేను, నా ఆశ్రమంలో భద్రపరిచాను. ఇంకా ఎన్నో రహస్యాలు నేను తెలుసుకోవలసివుంది. ఉపసుందుడు నన్ను చీకాకు పరచకుండా, నా ఆశ్రమానికి రక్కణ కల్పించవలసిందని కోరడానికే, నేను నీ దగ్గరకు వచ్చాను,” అన్నాడు.

దీనికి మహాగుప్తుడెంతో ఆశ్చర్యపడి, “క్రూరమృగాలను శాసించ గలరు. బండ

రాళ్ను గాలిలో తేల్చగలరు. ప్రకృతి శక్తుల్ని ప్రేరేపించగలరు. అటువంటి తమకు, ఉపసుందుడివంటి సామాన్యాడి విషయంలో, నాసాయం కావాలా?" అన్నాడు.

అందుకు సుందుడు ఒకటి, రెండు క్షణలు మౌనంగా ఉండిపోయి, తరవాత రాజుకేసి గంభీరంగా చూస్తూ, "రాజు, దేశానికి రాజుండగా దుర్మార్గులను శిక్షించడం నాకు తగిని పని!" అన్నాడు.

మహాగుప్పుడు మారుపలక్కుండా, అర్ణ్యంలోని సుందుడి ఆశ్రమానికి తగిన కట్టు దిట్టాలు చేసి, ఉపసుందుణ్ణీ ఆ ప్రాంతాలకు వెళ్ళుకుండా శాసించాడు.

బేతాళుడు ఈ కథ చెప్పి, "రాజు, సుందుడు మంత్రోచ్చారణతో క్రూరమృగాలను దారి మళ్ళించడం, పెద్దరాతిని గాలిలోకి లేపడం, అలాగే శబ్దయజ్ఞంతో వానలు కురిపించడం- ఇవన్నీ గొప్ప యోగశక్తులు కలవాళ్లు చేయగలిగినవే; కాదనలేం. అయితే, నన్నాక సందేహం బాధిస్తున్నది. ఇన్ని మహాత్మరశక్తులు కలవాడు, ఒక దుర్మార్గుణ్ణీ శిక్షించలేక, రాజు సాయం కోరడం వింతగా లేదా? ఒక వేళ, సుందుడు ప్రదర్శించినవన్నీ కనుకట్టు

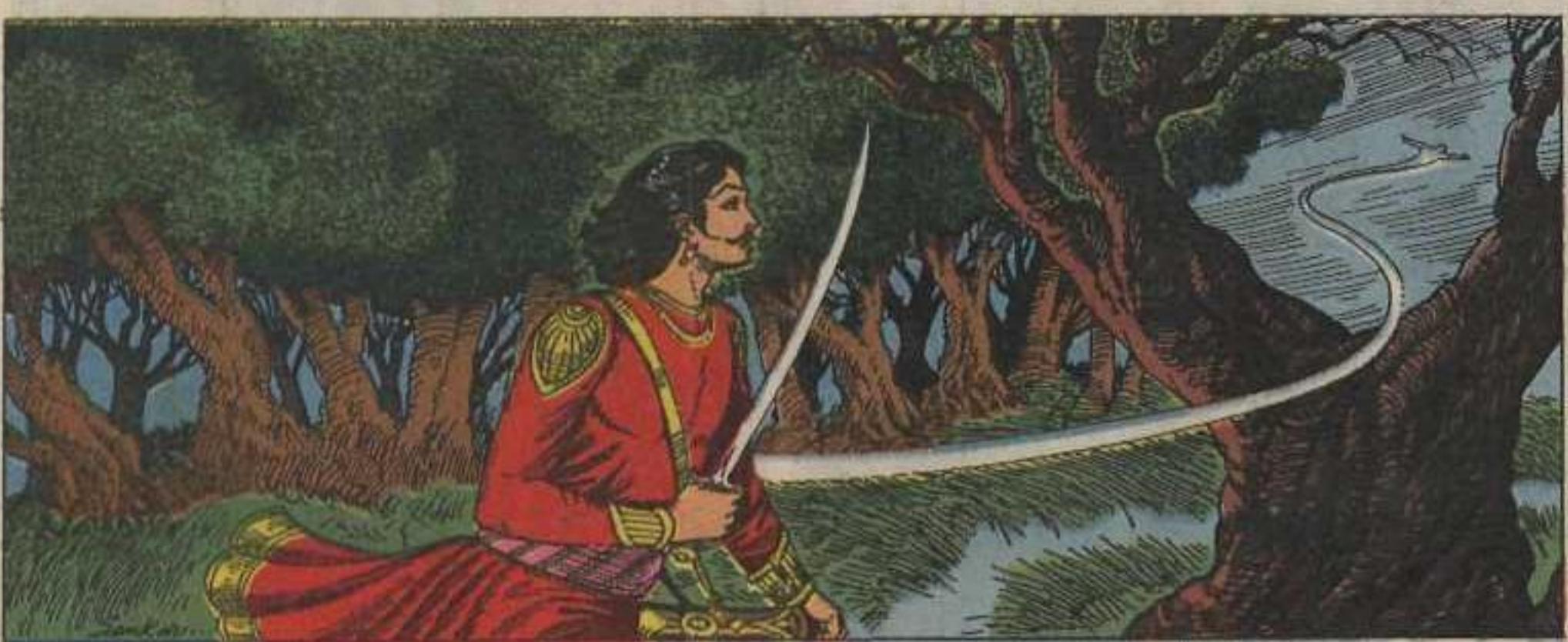
లాంటి క్షుద్రతాంత్రిక శక్తులు మాత్రమేనా? ఈ సందేహాలకు సమాధానం తెలిసికూడా చెప్పకపోయావో, నీ తల పగిలిపోతుంది," అన్నాడు.

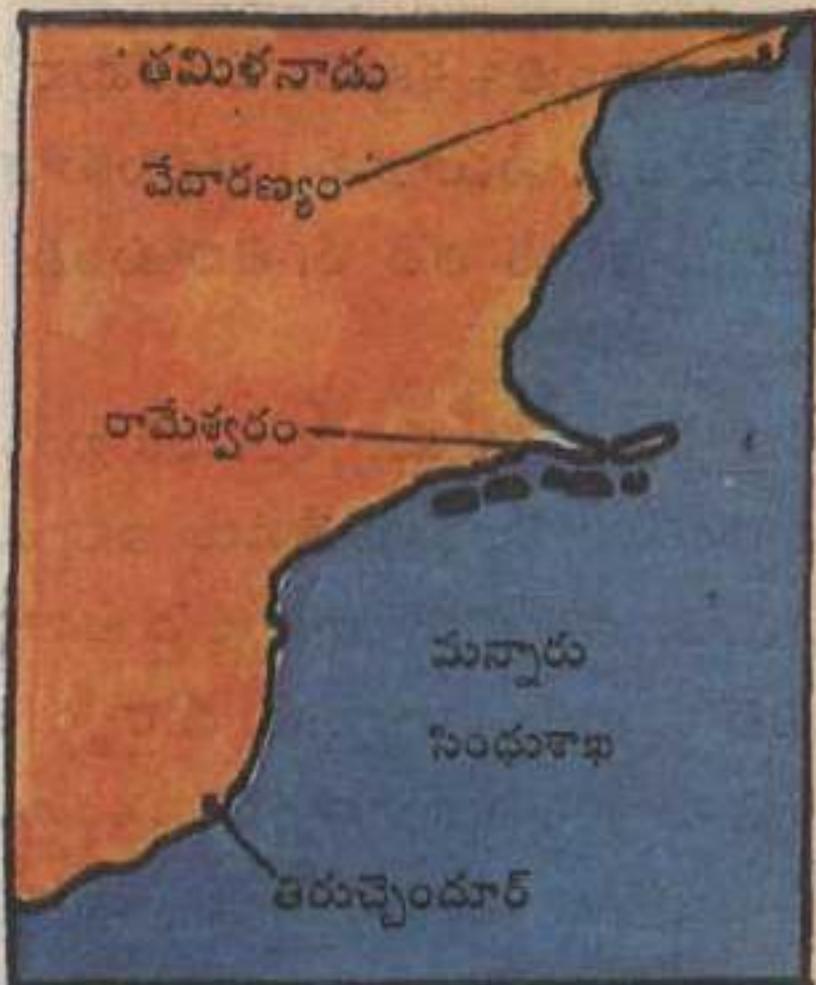
దానికి విక్రమార్ఘుడు, "మనిషికి బుద్ధి, మెదడు, ఆలోచనాశక్తి, మాట్లాడే నేర్చు ఇచ్చాడు భగవంతుడు. ఇవి కొన్ని సూత్రాలపై ఆధార పడి పనిచేస్తే, వాడు సన్మార్గుడు. దుర్మార్గుడి ప్రవర్తన ఏ సూత్రాలపైనా ఆధారపడివుండదు. జ్ఞానం, విజ్ఞానం, యోగవిద్య అటువంటి వారిపై ప్రభావం చూపించవు. సుందుడు తన యోగవిద్యతో ఉపసుందుణ్ణీ శిక్షించగలడేమో కానీ బుద్ధిని మార్చలేదు. పైగా, ఎట్టి పరిస్థితుల్లోనూ యోగి అయినవాడు, తన స్వార్థం కోసం ఎదుటి వాట్లి తనకై తాను శిక్షించకూడదు. అందువల్ల, అతడి యోగ విద్యాశక్తులు మొక్కపోయే ప్రమాదం ఉన్నది. ఆ కారణం చేతనే సుందుడు, రాజు సాయం కోరాడు," అన్నాడు.

రాజుకు ఈ విధంగా మౌనభంగం కలగ గానే, బేతాళుడు శవంతో సహా మాయమై, తిరిగి చెట్టెక్కాడు.

— (కల్పితం)

[ఆధారం: "వసుంధర" రచన]

మన్మారు సింధుశాఖ

ఉత్తరప్రాంతం

రచన: మీరానాయర్ ◆ చిత్రాలు : గోపకుమార్

కన్యాకుమారి నుంచి తీరం గుండా వైకి పయనించామంటే మన్మారు సింధుశాఖలో ప్రవేశిస్తాము.

మన్మారు సింధుశాఖ ముఖాద్వారంలో, ప్రధాన భూమిమీద తీరపట్టణమైన తిరుచ్చెందూర్ ఉన్నది. ఇక్కడ సముద్రానికి అభిముఖంగా బ్రహ్మాండమైన సుబ్రహ్మణ్యస్వామి దేవాలయం

ఉన్నది. సుబ్రహ్మణ్యస్వామి వెలసిన ప్రధానమైన ఆరు పుణ్యక్షేత్రాలలో ఇది ఒకటి. మిగిలిన ఐదుఆలయాలూ కొండలమీద ఉన్నాయి. ఈ ఆలయం మాత్రం సమతల ప్రదేశంలో ఉన్నది. దాదాపు వెయ్యి సంవత్సరాలకు పూర్వం నిర్మించబడిన ప్రాచీన ఆలయ ప్రాంగణంలోనే, మూడుశతాబ్దాల క్రితం లొమ్మెది అంతస్తుల గాలి గోపురం నిర్మించబడింది. భక్తులు కావళ్ళతో గుడికి వచ్చి, భగవంతుడికి మొక్కబదులు చెల్లిస్తూ ఉంటారు.

తిరుచ్చెందూరుకు కొన్ని కి.మీ. ఉత్తరంగా తూతుక్కుడి (టుటీకోరిన్) ఉన్నది. 1974 జూలై 11వ తేదీ కేంద్రప్రభుత్వం ఇక్కడి రేవును మనదేశంలోని 10వ ముఖ్యమైన ఉడరేవుగా ప్రకటించింది. ఆ కారణంగా తమిళనాడు మనదేశంలో రెండుముఖ్యమైన ఉడరేవులు గల ఏకైక రాష్ట్రం అనే ప్రత్యేకతను సంతరించుకున్నది. ఇక్కడి ఉడరేవు మానవనిర్మితమైనది. అన్ని వాతావరణాలలోనూ ఉపయోగపడుతుంది. దీనికి ఉత్తరంగానూ, దక్కిణంగానూ సముద్రంలో దృఢమైన రెండు అర్ధగోడలు ఉన్నాయి. సముద్రపు అలల తాకిది నుంచి రేవును రక్షించడానికి ఈ అర్ధగోడలను నిర్మించారు. ఉత్తరపు గోద 4096 మీ. పొడవు గలది. ప్రపంచంలో రెండవ పొడవైన గోద ఇది!

ప్రాచీన కాలం నుంచే మనదేశం ముత్యాలకు పేరుగాంచింది. క్రి.శ. 2వ శతాబ్దంలో మనదేశం నుంచి రోము వంటి దూరదేశాలకు ఎగుమతి చేయబడిన ముత్యాలు చాలాపరకు మన్మారు సింధుశాఖలో

లభించినవే. తూత్తుక్కుది ఇవాళ కూడా ముత్యాల పర్మక కేంద్రంగా ఉంటున్నది. ఉప్పు కర్నగారాలకూ, ఎరువుల కర్నగారాలకూ, విద్యుత్ కేంద్రానికి ఇది మరింత పేరుగాంచింది.

హిందువులు పరమ పవిత్రంగా భావించే రామేశ్వర ద్విష్టక్కేత్రం మన్మారు సింధుశాఖకు ఉత్తరంగా ఉన్నది. హిందువులు పవిత్రంగా భావించే నాలుగు దివ్యక్కేత్రాలలో ఇది ఒకటి. (బరీనాథ, ద్వారక, జగన్నాథ పూరి మిగతా మూడుక్కేత్రాలు). భక్తులైన హిందువులు తమ జీవిత కాలంలో కనీసం ఒక్కసారైనా రామేశ్వర క్కేత్రాన్ని దర్శించాలని కాంక్షిస్తారు. రామాయణగాథలోని కొన్ని ముఖ్యమైన ఘుట్టాలతో ఈ దివికి సంబంధం ఉన్నదని చెబుతారు.

శ్రీరాముడి పేరు మీదుగానే దీనికి రామేశ్వరమనే పేరు వచ్చింది. బ్రాహ్మణ వంశానికి చెందిన రావణుణ్ణి వధించిన పాపం తొలగించుకోవడానికి శ్రీరాముడు ఇక్కడ శివపూజ చేశాడని చెబుతారు. శ్రీరాముడు కైలాసం నుంచి శివలింగాన్ని తినుకురమ్మని పూనుమంతుణ్ణి కోరాడు. పూనుమంతుడు కైలాసానికి వెళ్ళాడుగాని, ఎంతకూ తిరిగిరాలేదు. పూజా సమయం తెస్తన్నముయింది. కానీ పూనుమంతుడి జాడ కనిపించ లేదు. ఇక వేచి లాభం లేదు. పుణ్య ఘుట్టియలు పూర్తయ్యేలోగా ఇసుకతో శివలింగం చేసి ప్రతిష్టించి పూజించవచ్చని సీత ఇచ్చిన సలహా ప్రకారం శ్రీరాముడు ఇసుకలింగాన్ని ప్రతిష్టించి పూజించాడు.

ఆ తరవాత వచ్చిన పూనుమంతుడు విషయం తెలిసి ఎంతో బాధపడ్డాడు. అతని బాధను పోగొట్టడానికి శ్రీరాముడు తానుప్రతిష్టించిన ఇసుక లింగాన్ని తొలగించి అస్థానంలో పూనుమంతుడు తెచ్చిన శివలింగాన్ని ప్రతిష్టించమని పూనుమంతుణ్ణి కోరాడు. పూనుమంతుడు దానిని వైకెత్త బోయాడు. పీలుకాలేదు. ఆఖరికి ధానికి తన వాలాన్ని చుట్టి లాగాడు. కానీ అది ఏమాత్రం కదలలేదు. ఆ పిమ్మట శ్రీరాముడు పూనుమంతుణ్ణి ఓదార్పి. అతడు తెచ్చిన లింగాన్ని పక్కనే ప్రతిష్టించమని చెప్పి. దానికి తొలిపూజలు జరుగుతాయని వరమిచ్చాడు.

శివలింగాన్ని పెకలించడానికి ప్రయత్నిస్తున్న పూనుమంతుడు

రామేశ్వర దేవాలయం

దర్శించాడు. అందుకే దీనిని హందువులతోపాటు శిక్షులు కూడా పవిత్ర క్రైతంగా భావిస్తారు.

రామేశ్వరం సముద్రజివశాస్త్రవేత్తలను విశేషంగా ఆకర్షిస్తు న్నది. ఈ దీవి పరిసరాలలో పగడాల మధ్య నివసించేవింత ప్రాణులను పరిశీలించి అధ్యయనం చేయడానికి విజ్ఞానశాస్త్ర పరిశోధకులు వస్తూవుంటారు.

రామేశ్వరానికి ఆగ్నేయదిశగా ఉన్న ధనుష్ట్రాటిక శ్రీలంక చాలా సమీపంలో ఉన్నది.

ధనుష్ట్రాటి అంటే 'రామధనువు' అని అర్థం. ఇక్కడి తీరం ధనువు ఆకారంలో వంపుగా ఉందదం వల్ల దీనికి పేరు వచ్చింది. ఇక్కడున్న కోదండరామస్వామి ఆలయంలో సీతారాములక్ష్మణ హనుమంతుల విగ్రహాలతో పాటు రాఘవ సాదరుతైన విభీషణుడి విగ్రహం కూడా ఉన్నది. విభీషణుడు శ్రీరాముడి శరణుజొచ్చిన స్థలంలోనే ఈ ఆలయం వెలసిందని చెబుతారు.

రామేశ్వరందివికి సమీపంలో చాలా ఇసుకమేటలు ఉన్నాయి. శ్రీరాముడు లంకకు నిర్మించిన వారథిగా

ఈనాటికే ఇక్కడిక వచ్చే భక్తులు మొదట హనుమంతుడు ప్రతిష్ఠించిన 'కాశివిశ్వనాథరామనాథస్వామిలింగాన్ని' పూజించిన తరవాతే 'రామలింగాన్ని' పూజిస్తారు.

శ్రీరాముడు శివహాజ చేశాడని విశ్వసింపబడే చోట, సేతుపతి రాజవంశానికి చెందిన ఉదయనుడనే రాజు 15వ శతాబ్దింలో బ్రహ్మందమైన ఆలయం నిర్మించాడు. ఈ దేవాలయంలో అపురూప శిల్పాలతో అలరారే వెయ్య స్తంభాలుగల 1200 అదుగుల పాడవైన మంటపం ఉన్నది. ఇదే మన దేశంలోని అతి పెద్ద ఆలయమంటపం!

ఈ ఆలయాన్ని శిక్షుల పదవ గురువు గురుగోవిందేసింగ్

బ్రహ్మందమైన ఆలయ మంటపం

ధనుష్ట్రాటలోని ఇసుకదిబ్బలు. 'రాఘవుడి కోర మీసాలు' అని చెప్పుకునే ఒకరకం గడ్డిపోచలు. ఇవే ఇసుకను నిలకడగా ఉంచుతున్నాయి.

పీటని చెబుతారు. శ్రీలంకకు భారత
భూభాగంతో ఒకప్పుడు సంబంధం
ఉండేదనడాన్ని ఇవి సూచిస్తాయని

భూతత్వ శాస్త్రవేత్తలు

అభిప్రాయపదుతున్నారు. దాదాపు 30
మీ. పాదవైన ఈ ఇసుకమేటలు
నోకాయనానికి పెద్ద అవరోధంగా
ఉంటున్నాయి.

రామేశ్వరం నుంచి, పాక జలసంధిని
దాటి వెళ్లమంటే కోడిక్కరై

చేరుకుంటాం. కోడిక్కరైని
సమీపిస్తున్నప్పుడే మనకు ఆకాశంలో
ఎగరే ఫైమింగ్ పక్కలు కనిపిస్తాయి.
ఇక్కడున్న పక్కల శరణాలయంలో

రకరకాల పక్కలు ఉన్నాయి.
కోడిక్కరై సమీపంలో వేదారణ్యం అనే

తీరపట్టణం ఉన్నది. ఉత్తరోత్తరా

స్వతంత్ర భారతదేశంలో గవర్నర్ జనరల్
పదవిని నిర్వహించిన సి.రాజగోపాలాచారి,

స్వతంత్ర పోరాట సమయంలో ఇక్కడ
ఉప్పు సత్యాగ్రహం జరపడంతో వేదారణ్యం
రాజకీయ ప్రాముఖ్యతను సంతరించుకున్నది.

• వేదారణ్యంలోని శివాలయం చాలా ప్రసిద్ధి
గాంచింది. ఇక్కడి శివపార్వతీ విగ్రహాలను

కోడిక్కరై

శివపార్వతుల ఆశీస్తులు పొందుతున్న అగస్యముని

వివాహ వస్తోలతో అలంకరిస్తారు. అగస్యమునికి, పరమశివుడు ఇక్కడ పార్వతీదేవి సమేతంగా కైలాసంలో
ఆమెను వివాహమాడిన సైభవంతో దర్శనమిచ్చాడని ష్టలపురాణం చెబుతున్నది. అందువల్లే వేదారణ్యానికి
దక్కిణ కైలాసం అనే మరొక పేరు కూడా వచ్చింది!

రాక్షసుడీ రఘురం

చంద్రశిలా రాజ్యం రాజు విక్రమసేనుడు భోగ లాలసుడు. పరిపాలనా విషయాలు పట్టించు కునేవాడు కాదు. అందువలన, పరిపాలనా భారం మంత్రులు వహించవలసి వచ్చింది. సహజంగానే, ఆశ్రిత పక్కపాతం, లంచగొండి తనం అధికమయ్యాయి.

ఆ రాజ్యంలో సింహబలు దనే యువకు దుండేవాడు. వాడికినాఅన్నవారు లేరు. అయినా, కష్టపది విద్యనభ్యసించడమేగాకుండా, సైన్యంలో చేరేందుకు అవసరమైన క్షాత్రవిద్యలలో కూడా శిక్షణ పొందాడు.

ఆ తర్వాత, రాజాస్థానంలో ఉద్యోగం కొసం మహారాజును దర్శించడానికి వెళ్ళాడు. అయితే, అతడికి ఆ అవకాశం దక్కలేదు. లంచం అడిగిన మంత్రులు, అతడి పేదరికం గుర్తించి, సభలోకి కూడా రాకుండా గెంటించి వేశారు.

మనస్తాపం చెందిన సింహబలు డికి మహా రాజు మీద, మంత్రులమీద జుగుపు కలిగింది.

వాడిక మరి ఉద్యోగ ప్రయత్నం చేయక, వేటాది జీవనం కొనసాగించాలని నిశ్చయించుకున్నాడు. ధనుర్వాలు ధరించి, వాడు రాజ్య సరిహద్దుల్లో ఉన్న దండకారణ్యంలో జంతువులను వేటాది కడుపు నింపుకోసాగాడు.

కొద్ది సంవత్సరాలు గదిచాయి. విక్రమ సేనుడికి ఆరోగ్యం పాడయింది. రాజవైద్యులు పరీక్షించి ఏవో మందులిచ్చారు. గుణం కనిపించలేదు. ఆ సమయాన రత్నాకరుడనే వృద్ధ వైద్యుడు, రాజును పరీక్షించి “మహారాజా, అమృతవల్లి అనే వనమూలికతో తమ వ్యాధి నయం కాగలదు. అయితే, ఆ మూలికను సంపాదించడం కష్టం,” అన్నాడు.

అక్కడే వున్న విక్రమసేనుడి కుమారుడు అగ్నిసేనుడు, రత్నాకరుడితో, “ఆ వనమూలిక ఎలా ఉంటుందో, ఏ ప్రాంతాన దౌరుకు తుందో చెప్పండి. దాన్ని ఎన్ని కష్టాలకైనాటర్చి తేగలను,” అన్నాడు.

అప్పుడు రత్నకరుడు ఆ వనమూలిక ఎలా ఉండేదీ వర్ణించి, ఆ మూలిక దండకారణ్యంలోని తూర్పు ప్రాంతాన గల కొండల్లో లభించగదలని చెప్పాడు.

దండకారణ్యం ఎంతటి భయంకరమైనదోచంద్రశిలారాజ్యంలో వారందరికి తెలుసు. ఒకసారి యువరాజు అగ్నిసేనుడు తెగించి, కొండరు భటులతో ఆ ప్రాంతాలకు వేటకు పోయి, వేట మాట అలా ఉంచి, అక్కడి త్రూరమృగాలు, విషసర్వాల బారిన పడకుండా కొసప్రాణాలతో పారిపోయివచ్చాడు. ఆ సమయంలో అతడికి ఆటవికుల ద్వారా, అతినేర్వరీ, నిర్వయదూ అయిన సింహ బలుణ్ణి గురించి తెలిసింది.

అగ్నిసేనుడు భటులను పంపి, సింహ బలుణ్ణి పిలిపించాడు. వాడికి అప్పటికే

అగ్నిసేనుడై గురించి తెలుసు. తండ్రి భోగ లాలనుడైతే, ఇతడు ప్రజల క్షేమం ఏమాత్రం పట్టించుకోని త్రూరుడు.

అగ్నిసేనుడు, సింహబలుడికి తగు మర్యాదలు చేసి, “సింహబలా! మహారాజు వ్యాధి గ్రస్తుడన్న సంగతి నువ్వు ఎరిగే ఉంటావు. అమృతవల్లి అనే మూలిక ద్వారా, ఆయన వ్యాధిని కుదర్చవచ్చని వైద్యుడు చెప్పాడు. దాన్ని సంపాయించేందుకు నువ్వు సాయ పదాలి. నువ్వు కోరిన ధనం ఇవ్వగలను,” అని వైద్యుడు చెప్పిన వివరాలన్నీ అతడికి చెప్పాడు.

దానికి సింహబలుడు, “యువరాజా! ధనం మాట అలా ఉంచండి. నా దృష్టిలో పరోవ కారాన్ని మించిన సంపదలంటూ లేవు. మీకు తప్పక సాయం చేస్తాను,” అన్నాడు.

మర్యాదు ఇద్దరూ అశ్వాల నధిరోహించి దండకారణ్యంచేరారు. సింహబలుడుముందు అశ్వాన్ని నడిపిస్తూ, అక్కడక్కడా తమ మార్గానికి అడ్డుగా ఉన్న పాదలను నరికి, మార్గం నుగమం చేయసాగాడు. అలాంటి సమయాలలో సర్వాలు బుసలు కొడుతూ దాపులనున్న మహావృక్షాలపైకి పాకిపోయాయి.

నాలుగు రోజుల ప్రయాణం తర్వాత వాళ్ళు ఒక సాయంసమయంలో వైద్యుడు చెప్పిన తూర్పుకొండల ప్రాంతాన్ని చేరారు.

సింహబలుడు ఉత్సాహంగా, “యువరాజా! మనం ఇప్పుడు వైద్యుడు చెప్పిన ప్రదేశానికి వచ్చాం. ఆయన వర్ణించిన ప్రకారం అమృత వల్లి, ఒక అడుగు కన్న ఎత్తు పెరగనిమొక్కగుర్రాల మీద ఉండి దాన్ని గుర్తించదం కష్టం. మనం కాలినడకన, ఈ చుట్టుపక్కల

దాని కోసం నిదానంగా వెదుకుదాం,”
అన్నాడు.

ఇద్దరూ అశ్వల మీదినుంచి దిగి, వాటిని
బక చెట్టుకు కట్టివేసి, అమృతవల్లి కోసం
వెదకసాగారు. అయితే, వాళ్ళు గమనించని
విషయమేమిటంటే – అక్కడికి దాపులనే
ఉన్న కొండగుహలో రక్తతర్పణుడనే రాక్షసు
దున్న సంగతి!

ఈ రక్తతర్పణుడు రాక్షసుల్లో అత్యుత్తమ
జాతికి చెందినవాడు. వాడి పూర్వులు దండకా
రణ్యాన్ని ఎలిన వాళ్ళు. తక్కువ జాతి రాక్
షసులులాగా దొరికిన ఏ జంతువునో తినిఅకలి
చల్లార్పుకోవడం, వాడికి అవమానకరంగా
తోచేది. ఈ లోకాన్ని వదిలిపోయే ముందు,
ఎదో ఒకనాడు ఒక మనిషిని తిని తీరతానని
వాడు శపథం చేశాడు.

వాడికిప్పుడు, ఒకరు కాదు ఇద్దరు మను
మలు కంటబడడంతో, ఒళ్ళు పొంగిపోయి,
తను కూర్చున్న పెద్దబండరాయి మీదినుంచి
భీకరంగా హుంకరిస్తూ కిందికి దూకి, వాళ్ళకేసి
పరిగెత్తుకు రాశాగాడు.

వాడి హుంకారం వింటూనే సింహబలుడూ,
యువరాజు అగ్నిసేనుడూ నిలువెల్లా కంపించి
పోయారు. అగ్నిసేనుడు మూర్ఖపోబోతూన్న
వాడిలా ఊగిపోతూ, “సింహబలా! ఇప్పుడేది
దారి? ఆ ముసలి వైద్యుడు మనలను రాక్
షసులకు ఆహారంగా వేయడానికి, అమృతవల్లి
కట్టుకథ అల్లాడని, నా అనుమానం. మన
నిప్పుడా భగవంతుడే రక్కించాలి!” అన్నాడు.

సింహబలుడు, అగ్నిసేనుడు నేల బడ
కుండా గట్టిగా పట్టుకొని, “యువరాజా! మీ
తండ్రిగారి భోగలాలసత్యంతో పాటు, మీ

త్రూరత్వం కూడా రాజ్యంలో అందరూ ఎరి
గిందే! ఈ రాక్షసుడు మహాత్మురుడని గతంలో
విన్నాను. ఇప్పుడు మన రక్కణ భారం భగ
వంతుడికి అప్పగించేందుకు తగిన వ్యవధి
లేదు. ఒర నుంచి కత్తి దూయంది!” అంటూ
విల్లులో సంధించేందుకు బాణాన్ని అందుకో
బోయాడు.

అంతలో రాక్షసుడు, వాళ్ళను సమీపించి
బాణం గురిచేస్తున్న సింహబలుణ్ణి, వెనక్కు
పారిపోజూస్తున్న యువరాజు అగ్నిసేనుణ్ణి
చెరొక చేత్తో పైకెత్తి పట్టుకొని, “ఆహా! నా
శపథం ఫలించింది! అయితే, తాళవృక్షమంత
ధర్మనందేహం! కాలధర్మం చెందేలోపలనేను
తినదలచింది ఒక మనిషినే; కాని ఇప్పుడిద్ద
రుదొరికారు! ఏం చేయాలి?” అంటూ ఇద్దరి
కేసి తల తిప్పుతూ చూడశాగాడు.

అప్పుడు, సింహబలుడు, “రాక్షసాత్మమా! నీకు ధర్మ ధర్మ విచక్షణాజ్ఞానం ఉన్నందుకు చాలా ఆనందిస్తున్నాను. చావుబ్రతుకుల మధ్య పున్న చంద్రజిలా రాజ్యం రాజుకు చికిత్స చేసేందుకు, అమృతవల్లి అనే మూలిక కోసం ఇక్కడికి వచ్చాం. ఈయన ఆ రాజ్యం యువరాజు. ఆ మూలిక ఎక్కడ దొరుకుతుందో చెబితే, దాన్ని తీసుకుని యువరాజు వెళ్లి పోతాడు. అప్పుడు నువ్వు, నన్ను తినవచ్చు. నీ శపథానికి ఏ భంగపోటూ కలగదు,” అన్నాడు.

వెంటనే రాక్షసుడు, వాళ్ళిద్దరినీ కిందికి దించి, సింహబలుడితో, “ఆ అమృతవల్లి మూలిక ఈ ప్రాంతాలనే ఉన్నది; ఇస్తాను. ఇప్పుడు నాకు మరొక సందేహం కలుగుతున్నది. లోకంలో కన్నవాళ్ళ కోసం పెల్లలు త్యాగాలు చేయడం పరిపాటి. అటువంటిది, ఈ యువరాజు సామాన్య పొరుడివైన నిన్ను బలిపెట్టి, తన ప్రాణాలు కాపాడుకోవడం ధర్మ మవు తుందా?” అన్నాడు.

ఆ మరుక్కణం అగ్నిసేనుడు, రెండుచేతులతో రాక్షసుడిపొదాలు పట్టుకుని, “రాక్ష సేంద్రా! మీమాటలతో నాకశ్శుతెరిపేంచారు. మా రాజ్య ప్రజలు నాతండ్రిభోగలాలసత్యాన్ని అస హ్యాం

చుకుంటారు. నా త్రూర త్యాన్ని ద్వేషిస్తారు. ఇది తెలిసీ పాలకుడు, సామాన్య ప్రజలు విశ్వసించే ధర్మ ధర్మ లకు అతీతుడని అహంక రించాను. దయవుంచి, అమృతవల్లి మూలిక కను సింహబలుడికిచ్చి, నన్ను భక్తించండి!” అన్నాడు.

ఇది వింటూనే రాక్షసుడు చుట్టుపక్కల గల చెట్టుచేమలు ఊగిపోయేలా వికవిక మంటూ పెద్దగా నవ్వి, “నువ్వునే దయ, దానితో పొటు జాలీ, కరుణా అనేవి రాక్షసనైజానికి విరుద్ధం; పొటించకూడనివి. అయినా, మీ కోసం నా నైజాన్ని త్యాగం చేస్తున్నాను, రండి!” అంటూ వాళ్ళను కొంతదూరం తీసుకుపోయి, అక్కడ వున్న పొదల్లో నుంచి అడుగుఎత్తులో ఉన్న అమృతవల్లి మూలిక పొదులనువేళ్ళతో సహా పెకలించి, వాళ్ళకు ఇస్తూ, “బకటి కాదు, రెండు తీసుకుపొంది. అయితే, నా శపథం, శపథంగానే మిగిలి పోయింది. ఇందుకుకారణం, ఏదో రాక్షస స్వభావ విరుద్ధమైన దుష్టార్యం చేసి వుంటాను!” అని పెద్దగా నిట్టూర్చుతూ గుహకేసి బయలుదేరాడు.

ఆ తర్వాత సింహబలుడూ, యువరాజు పరమానందంతో తమతమ అశ్వాల నధి రోహించి, నగరంకేసి బయలుదేరారు.

... కోలా ఎలుగుబంట్లు?

కోలా ఎలుగుబంటే పిల్లలు, కంగారూ పిల్లల లాగే, తాలి అరుసెలలు తమ తల్లుల కదువు కంది సంచులలోనే గదుపుతాయి. ఆహారం తినేప్పుడు అల్లరిగా ప్రవర్తించే ఏటి ముఖ్యమైన ఆహారం యూకలిష్టన్ ఆకులు, ఈ జంతువులు ఎక్కుడు నివసిస్తాయి?

... సముద్రకన్య విగ్రహం?

ప్రపంచ ప్రసిద్ధిగాంచిన పిల్లల కథారచయిత హన్ క్రిష్ణయన్ యాండర్సన్ జ్ఞాపకార్థం ఒక చిన్న సముద్ర కన్య విగ్రహం ప్రతిష్టించారు. ఈ కాంస్యవిగ్రహం ఒక రేవు ముఖ్యద్వారంలో ఉన్నది. అది ఎక్కుడో తెలుసా?

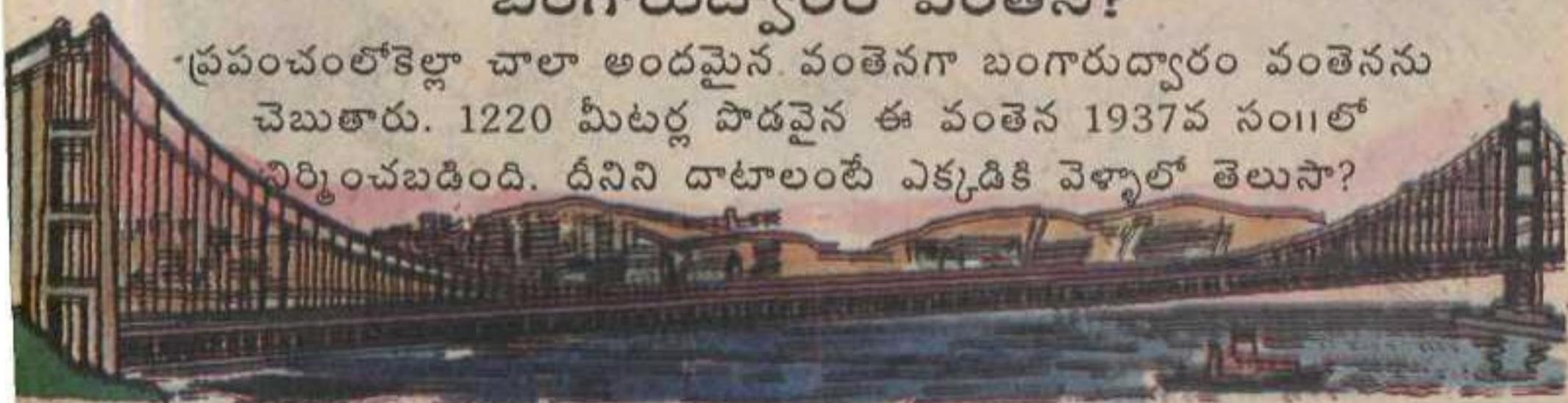
... మేడమ్ టుస్సాడ్స్ వాన్ మూర్జియం?

మేరి టుస్సాడ్స్ అనే ఫ్రెంచి వనిత 1834వ సంగాలో ఒక వస్తుప్రదర్శనశాలను స్థాపించింది. అది ఈనాడునుప్రసిద్ధ వ్యక్తుల మైనపు బొమ్మల ప్రదర్శనశాలగా ప్రపంచ ప్రసిద్ధి గాంచింది. ఈ వస్తుప్రదర్శనశాల ఎక్కుడు ఉన్నది?

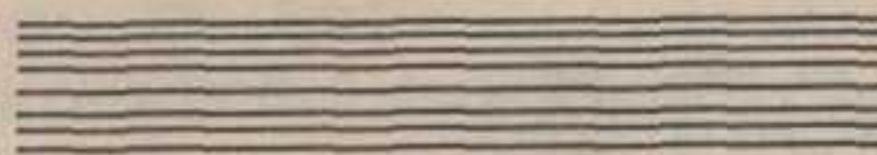
బంగారుద్వారం వంతెన?

ప్రపంచంలోకెల్లా చాలా అందమైన వంతెనగా బంగారుద్వారం వంతెనను చెబుతారు. 1220 మీటర్ల పొడవైన ఈ వంతెన 1937వ సంగాలో నిర్మించబడింది. దీనిని దాటాలంటే ఎక్కడికి వెళ్లాలో తెలుసా?

ప్రశ్నావళి

1. ఇద్దరు అరబ్బులు ప్రయాణం చేస్తున్నారు.
ఒకరి వద్ద 3 రొట్టెలు, రెండవ వ్యక్తి వద్ద 5
రొట్టెలు ఉన్నాయి. దారిలో మూడవ వ్యక్తిని
చూశారు. ఆయన దగ్గర రొట్టెలు లేవు గాని
చాలా ఆకలితో ఉన్నాడు.
అరబ్బులు అతన్ని తినడానికి పిలిచి, తమ
దగ్గరున్న 8 రొట్టెలను ముగ్గురూ సమానంగా
పంచుకుని తిస్తారు. ఆ తరవాత మూడవ
ప్రయాణీకుడు తాను తిన్న రొట్టెలకని 8వెండి
నాణాలు ఇచ్చివెళ్ళాడు. ఇద్దరు అరబ్బులు
ఆ పైకాన్ని న్యాయసమ్మతంగా ఎలా పంచు
కొడాలి?

4. ఒక బన్ని ఖాతీగా బయలుదేరింది. మొదటిస్టాపులో 16మంది ఎక్కారు, మళ్ళీ ఆగడంతో ఏదుగురు
ఎక్కారు, ముగ్గురు దిగారు. ఆ తరవాతి స్టాపులో 9 మంది ప్రయాణీకులు ఎక్కారు, ఐదుగురు
దిగారు. బన్ని మళ్ళీ ఆగాక ఐదుగురు ప్రయాణీకులు ఎక్కారు, ముగ్గురు దిగారు. అఖరిస్టాపులో
ఇద్దరు దిగారు. మొత్తంమీద బన్ని ఎన్నిస్టాపుల్లో ఆగింది?

5. మూడు జేబురుమాళ్ళు - రెండు తెల్లవి,
ఒకటి ఎవ్రనిది - ఒకదానికొకటి ముడివేయ
బడ్డాయి. రెండు తెల్లరుమాళ్ళు ఒకదాని
కొకటి; ఎవ్ర రుమాలు, తెల్లరుమాలుకూ
ముడివేయ బడ్డాయి. అందే ఒక తెల్ల
రుమాలు మధ్యలో ఉండన్నమాట. ఇప్పుడు
ముడులు విప్పకుండా ఎవ్రరుమాలును
రెండు తెల్లరుమాళ్ళు. మధ్యకు తీసుకురావా
లంటే ఏంచేయాలి?

2. ఒక చిన్న గౌడుగు కింద ముగ్గురు
లాపుపాటి మనుషులు ఒకరినొకరు
తోసుకుంటూ నడుస్తున్నారు.
అయినా, ఒక్కరూ తడవలేదు.
ఎందువల్ల?
3. అరటి తొక్కులతో జర్మనులు ఏం
చేసుకుంటారు?

6. శబ్ద అవరోధాన్ని అధిగమించడానికి మనిషి నిర్మించిన మొట్టమొదటి వస్తువు ఏది?
7. ఆ క్రణం క్రితం నీళ్ళతో నింపబడిన గ్లాసుమీద తట్టాను. గ్లాసునుంచి ఒక నీటి చుక్కకూడా బయటికి రాలేదు. కానీ టేబుల్ క్లాట్ తడిసేపోయింది. ఎలా?
8. యుద్ధం వల్ల నాశనమైన ఒక గ్రామంలో కొందరు మనుషులు మిగిలారు. మనిషిరోజుకు ఒక లీటర్ తాగినట్టయితే అక్కడున్న నీళ్ళ 13 రోజులకు వస్తాయని వాళ్ళకు తెలిసింది. ఇదవ రోజు ప్రమాదవశాత్తు కొంత నీళ్ళ వలికిపోయాయి. ఆ రోజే తన వంతు నీళ్ళను తాగేసి, ఒక మనిషి గాయాల కారణంగా చని పోయాడు. ఆ తరవాత నీళ్ళ వాటాను తగ్గించలేదు. మిగిలిన నీళ్ళ వాళ్ళనుకున్నట్టే 13 రోజులకు వచ్చాయి. కింద వలికిపోయన నీరు ఎంత?

9. న్యాయస్థానం నాటకం:

బస్సులో ప్రయాణం చేస్తూన్న బల్వంత్ శర్మ, బస్సు హరాత్తుగా ఆగడంతో, ఆ కుదుపుకు తాను కూర్చున్న సీటు నుంచి ఎగిరి దూరంగా పడ్డాడు. కుది చేతికి గాయం తగిలింది. ఈ చేతిని ఇక్కె ఉపయోగించలేను. కాబట్టి వదిలక్షల రూపాయలు నష్టపరిపోరం చెల్లించాలి – అని రవాణానంష్ట మీద కేసుపెట్టాడు శర్మ. రవాణా నంష్ట తరఫున కోర్చులో పోజరయిన న్యాయవాది శర్మను, చేతిని ఎంతవరకు పైకెత్తగలవో చూపించు – అన్నాడు. శర్మ చేతిని భుజం వరకు ఎత్తాడు. “సరే, ప్రమాదం జరగకముందు ఎంతవరకు ఎత్తగలిగేవాడివో ఇప్పుడు చూపించు,” అన్నాడు న్యాయవాది. శర్మ చేతిని తలపైకి ఎత్తి చూపాడు.

“చూశారా? ఈ పెద్దమనిషి అబ్దమాడుతున్నాడని తేలిపోయింది. చేతిని ఎప్పటిలా పైకెత్తగలగడం మనమందరం చూశాం. అసలు చేతికి గాయమే తగలలేదు. కాబట్టి; ఈ

కేసును కొట్టివేయాలని కోర్చువారిని వేడుకుంటున్నాను!” అని న్యాయవాది ముగించాడు. అయినా, న్యాయమూర్తి అందుకు అంగీకరించలేదు. ఎందువల్ల?

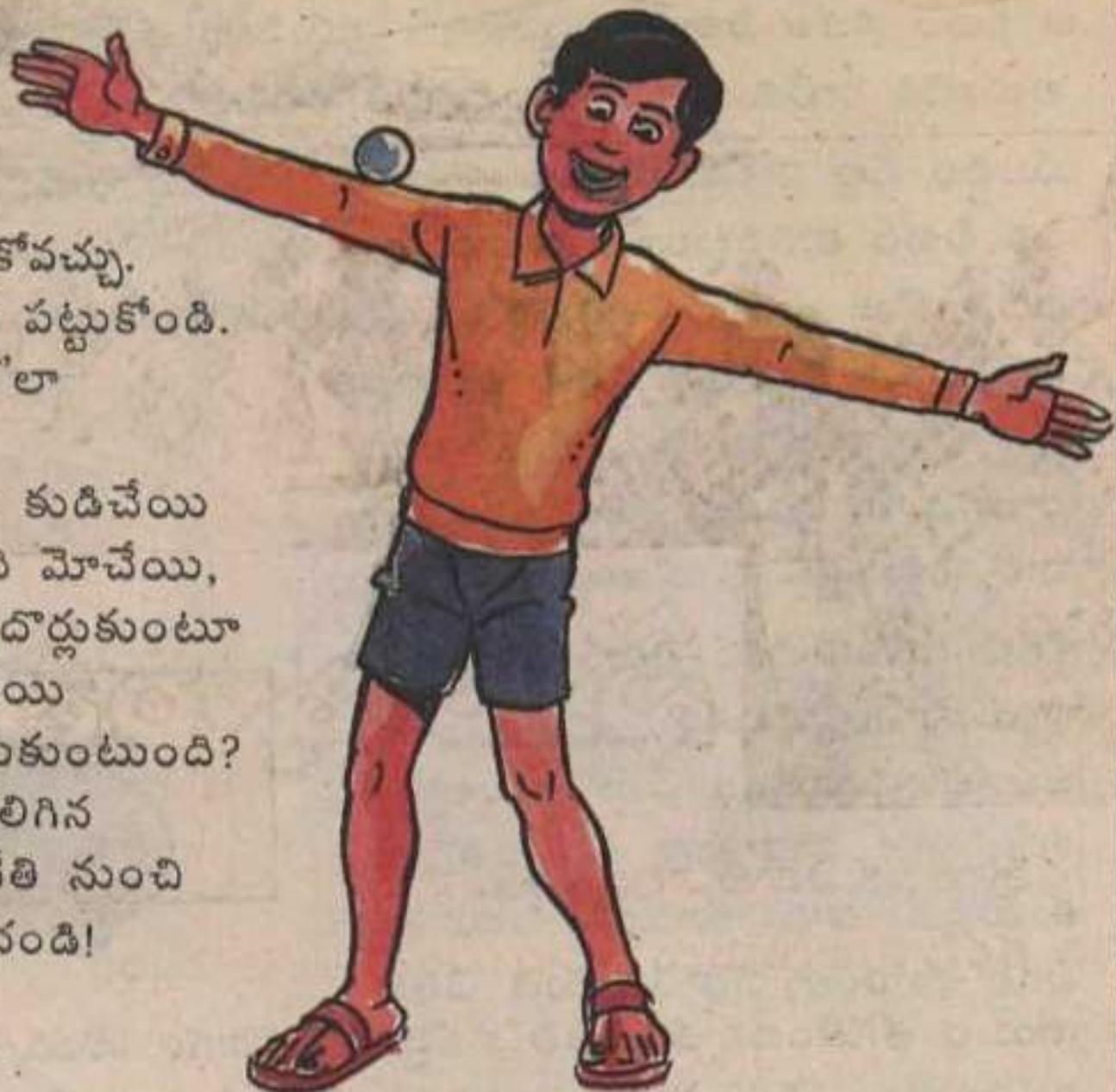
బంగారు గడియలు- 8 సమాధానాలు:

1. రాజస్థాన్లోని రాణకపూర్ ఆదినాథ్ ఆలయం
2. కాశ్మీర్లోని అమర్నాద్.
3. ఈస్టర్ ఐలండ్ ఆదిమవాసులు.

ప్రయత్నించండి!

బాడీ రోల్

- ఈ బంతి ఆటను సరదాగా అదుకోవచ్చు.
- ఎ. పెన్నిస్ బాల్ను కుడిచేతిలో పట్టుకోండి.
- బి. రెండు చేతులూ పైకెత్తి 'T'లా నిలబడండి.
- సి. ఇప్పుడు చేతిలోని బంతిని కుడిచేయి మీదుగా దొర్రించండి. అది మోచేయి, భుజం, రొమ్ము మీదుగా దొర్లుకుంటూ వెళ్ళి ఎడమభుజం, మోచేయి మీదుగా, ఎడమచేతిని చేరుకుంటుంది? దీనిని సక్రమంగా చేయగలిగిన తరవాత బంతిని ఎడమచేతి నుంచి కుడిచేతికి చేరేలా దొర్రించండి!

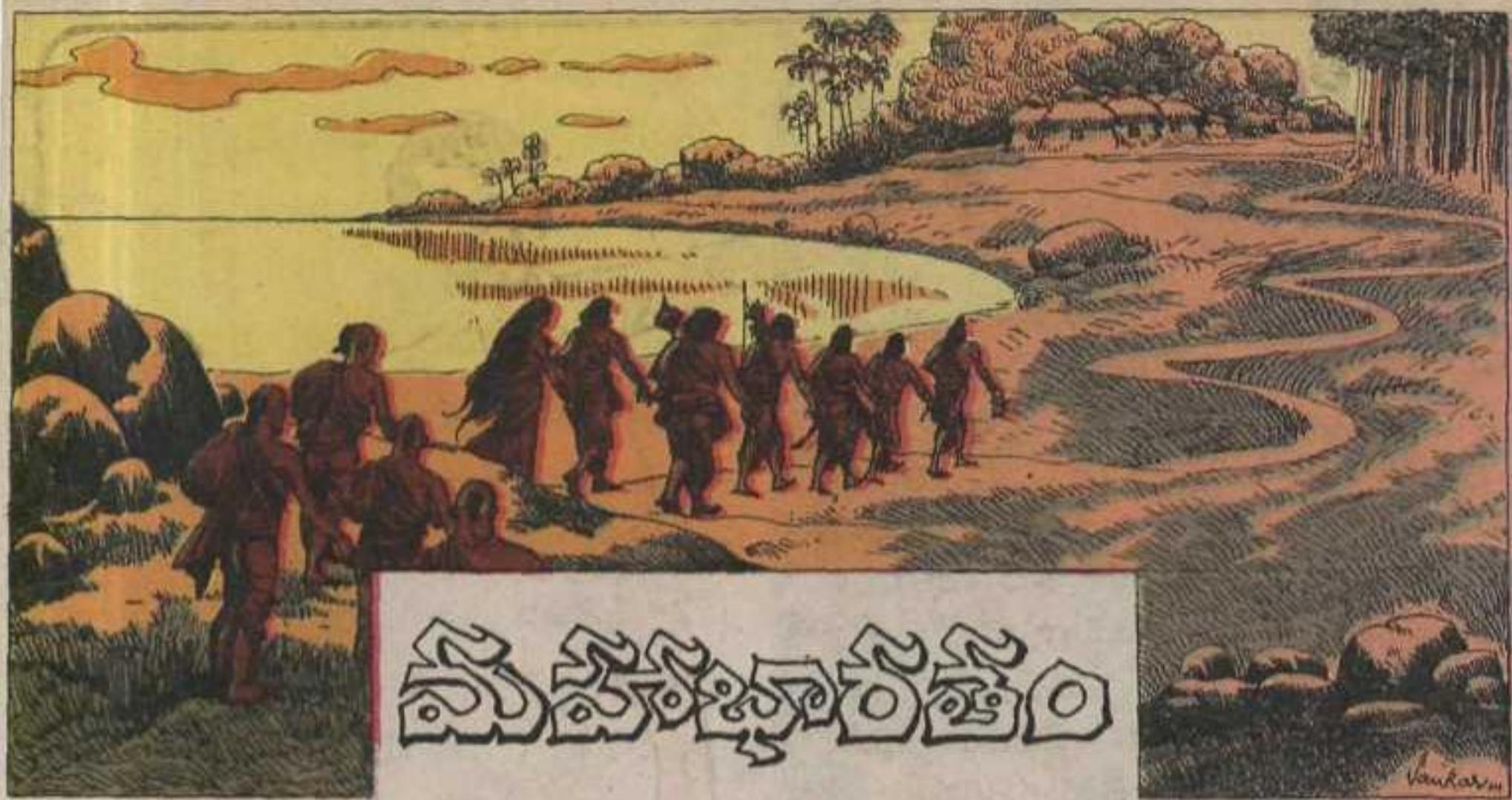
టెండ్రీబేర్ బొమ్మ

కావలసిన వస్తువులు:

పాత ప్లాస్టిక్ టెండ్రీబేర్; ప్లాస్టర్ ఆఫ్ పారీస్; కత్తెర్: ఒక దారంముక్క; కొన్ని రంగులు.

చేసే విధానం:

1. ప్లాస్టిక్ టెండ్రీబేర్ను నిలువునా రెండు భాగాలుగా కత్తిరించుకోండి.
2. ప్లాస్టర్ ఆఫ్ పారీస్లో నీళ్ళు కలిపి, బాగా మర్రించి ముద్దగా చేసుకోండి.
3. ఈ ముద్దను కత్తిరించిన బేర్ రెండు భాగాలలో పూర్తిగా నింపి, రెంటినీ ఒకటిగా దారంతో కట్టిండి.
4. ప్లాస్టర్ ఆఫ్ పారీస్ గట్టిపడేవరకు అలాగే పక్కన ఉంచండి.
5. ఈ తరవాత నెమ్ముదిగా ప్లాస్టిక్ బొమ్మను వలిచివేయండి. ఇప్పుడు ప్లాస్టర్ ఆఫ్ పారీస్కు టెండ్రీబేర్ అకారం వచ్చేస్తుంది.
6. చివరగా టెండ్రీబేర్ కళ్ళు, ముక్కు, నోరూ ఏటికి రంగులు వేయండి.

మిషన్స్ భారతీయి

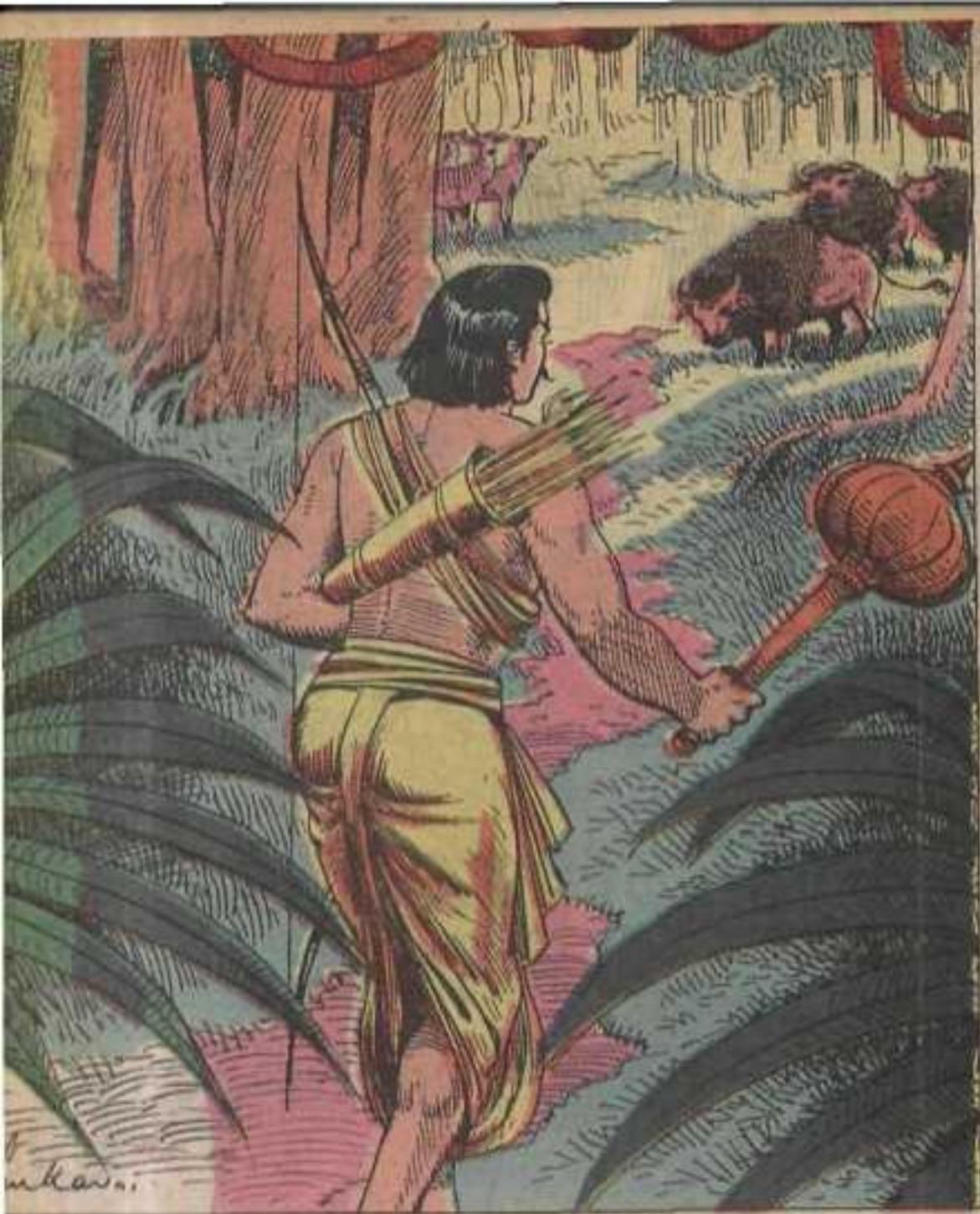
పాండవులు ఒక ఏదాదిపాటు అరణ్యవాసం చేసిన తరవాత అర్థానుడు ఇంద్రలోకానికి వెళ్ళాడు. అతను అక్కడి నుంచి తిరిగి రావటానికి అయిదేళ్ళ పట్టింది. అతను వచ్చిన అనంతరం మరి నాలుగేళ్ళ పాటు

నకుల సహదేవులు కూడా చాలా ఆత్రంగానే ఉన్నారు.

ఈ సంగతి ధర్మరాజు గ్రహించి, ఈ దేవప్రాంతాలను విడిచి తిరిగి వెళ్ళటానికి నిశ్చయించాడు. భీముడు తలచుకోగానే

వాళ్ళు గంధమాదన ప్రాంతంలోనే గడిపారు. కుబేరుడి అనుమతితోనూ, కుబేరుడు ఏర్పాటు చేసిన యక్కుల సహాయంతోనూ దివ్యమైన ఆ ప్రదేశాల సాందర్భం తనిఖితీరాచూరు. వారి అరణ్యవాసంలో పదేళ్ళ నిండి, పదకొండో ఎదు మొదలయింది. ఇంక త్వరలో పన్నెండేళ్ళ ఫూర్తి అవుతాయి. తరవాత వాళ్ళు ఆజ్ఞాతవాసం కూడా విజయ వంతంగా ముగించి కొరవుల మీద పగ తీర్పుకుంటారు. పగ తీర్పుకునే సమయం కోసం ఆత్రంగా ఎదురుచూస్తున్నట్టు భీముడు మాటల సందర్భంలో ఒకసారి ధర్మరాజుతో పైకి అనేశాడు. పైకి అనక పోయినా, అర్థాన

ఘుటోత్సముడు తన అనుచరులతో సహ వచ్చి, పాండవులను వృషపర్వది ఆశ్రమానికి చేరాడు. అక్కడి నుంచి వారు బదరి కారణ్యానికి వచ్చి, అందమైన ఆ అరణ్యంలో ఒక మాసం ఉండి, కిరాత దేశం చేరి, సుబాహుపురానికి వచ్చి పడ్డారు. ఇంద్ర సేనుడూ, విశోకుడూ మొదలుగా గల పాండవ భృత్యులు ఒకప్పుడు అక్కడే దిగబడిపోయారు. అక్కడి నుంచి ఘుటోత్సమట్టీ, అతని అనుచరులనూ పంచేసి, పాండవులు తమ భృత్యులను కలుపుకుని కాలినదకన హిమాలయాలలోని విశాఖయూపం చేరుకు న్నారు.

ఈ ప్రాంతంలో వేటాడదగిన మృగాలు ఎన్నయినా ఉన్నాయి. వేట మీది వ్యామోహం కొద్దీ పాండవులు ఒక ఏడాది పాటు ఆ ప్రాంతంలోనే ఉండిపోయారు.

ఒకనాడు భీముడు తగిన అయుధాలు తీసుకుని వేటకు బయలుదేరి అనేక మృగాలను చంపుతూ వెళ్లివెళ్లి ఒక మహాసర్వాన్ని చూశాడు. అది ఆకుపచ్చ రంగులో ఉన్నది. దాని నోరు కొండగుహలాగున్నది. అందులో నాలుగు భయంకరమైన కోరలున్నాయి. దాని కళ్ళు ప్రకాశిస్తున్నాయి. దాని నోటి నుంచి విషజ్యాలలు వెలువడి, చుట్టూఉన్న చెట్లను మాడ్చేస్తున్నాయి.

అలాటి ప్రథయనాగును భీముడు పాగ రుగా ఎదిరించాడు. వెంటనే అది భీముడి శరీరాన్ని బలంగా చుట్టీవేసింది. ఒక్క

క్షణం విస్తుపోయిన భీముడు, దాని నుంచి బయటపడడానికి ప్రయత్నించాడు. వెయ్యి ఎనుగుల బలం గల భీముడు ఎంత ప్రయత్నించీ దాని పట్టు నుంచి తప్పించుకోలేక నిర్భాంతపోయాడు.

ఈ లోపల ధర్మరాజు, భీముడెంతకూ తిరిగిరాకపోవటం చూసి, అతను బయలు దేరిన దిక్కు తెలుసుకుని, గ్రోపదికి రక్కగా అర్ధున నకుల సహదేవులను ఉండమని, చెప్పి ధోమ్యుడితో సహా అరణ్యమార్గాన బయలు దేరాడు. దారి పాదుగునా, భీముడి చేతచచ్చిన వివిధ మృగాలు గుట్టలు గుట్టలుగా పడి ఉండటంచేత దారి వెతుక్కునే అవసరం లేకపోయింది.

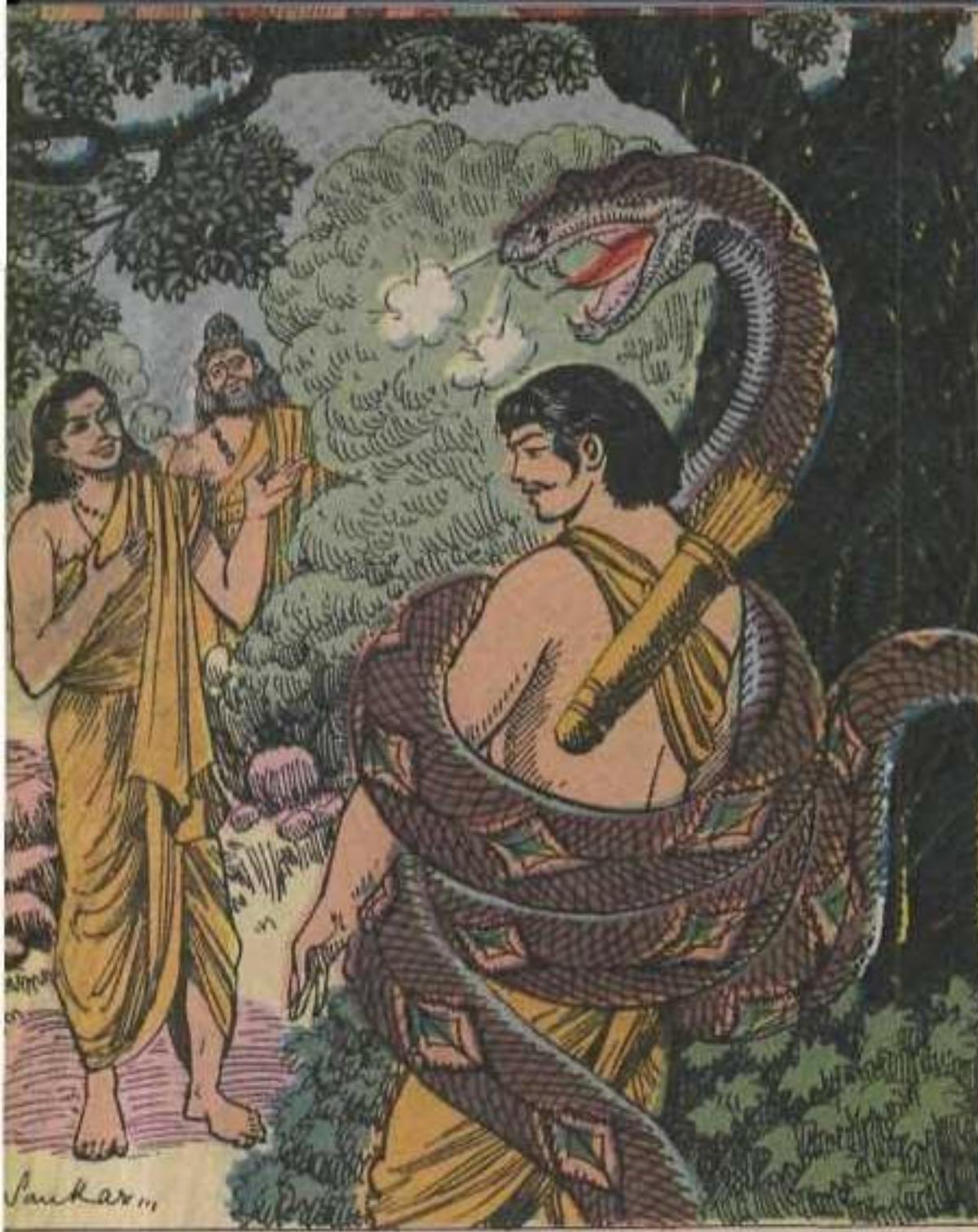
అలా పోగా చివరకు ధర్మరాజుకు భీముడు పాము చుట్టులతో అసహయుడై చిక్కి, కనిపించాడు. అతను పోయి అలా పామునోటిలో ఎందుకు చిక్కుకోవలసిన అవసరం కలిగిందో ధర్మరాజుకు అర్థం కాలేదు. ఆయన పామును సంబోధించి, “సర్వరాజు, నీకు ఆహారం కావాలంటే మరేదన్నా అడుగు, ఇస్తాను. ఇతను నా తమ్ముడు. ఇతన్ని వదిలి పెట్టు,” అన్నాడు.

దానికా సర్వం, “అయ్యా, నాకు నీ తమ్ముడు దైవికంగా దౌరికాడు. నేను అతన్ని వదలను. అతను నా ఆహారం. నువ్వుకూడా ఇక్కడే ఉండిపోయేటట్టుంటే, రేపు నిన్ను మింగుతా!” అన్నది.

ఈ జవాబు విని, “నువ్వు ఎవరు?” అని ధర్మరాజు సర్వాన్ని అడిగాడు.

“నేను మీ పూర్వీకుణ్ణి. నా పేరు నహుషుడు. చంద్రుడికి ఎదోతరం వాళ్ళి. బతికి ఉండగా

అంతులేని పుణ్యాలు చేసి, అమితమైన తపస్స చేసి ఇంద్రపదవి సంపాదించాను. ఇంద్రపదవి రాగానే పాగరు తలకెక్కి బ్రాహ్మణులను అవమానించాను. అగస్త్యుడనే ముని నా మీద ఆగ్రహించి, పామువు కమ్మని శపించాడు. అయితే ఆ ముని అనుగ్రహం తోనే నాకు పూర్వస్మృతి, అంతు లేని బలమూ కలిగాయి. ఎవరు నా ప్రశ్నలకు సరిఅయిన సమాధానాలిచ్చినా నాకు శాపవిముక్తి కలిగేటట్టు కూడా ఆయనే అనుగ్రహించాడు,’ అని సర్వం అన్నది.

“అలా అయితే, నా శక్తికి తగినట్టుగా సమాధానాలిస్తాను. నీ ప్రశ్నలు అడుగు,” అన్నాడు ధర్మరాజు.

“బ్రాహ్మణుడుడంటే ఎలాటివాడు? అతను తెలుసుకోదగినది ఏది?” అని సర్వం అడిగింది.

“నాకు తోచిన సమాధానం చెబుతాను. ఎవడిలో సత్యమూ, దానమూ, టర్పు, తపస్సు, ధయా, కనికరమూ ఉంటాయో వాడు బ్రాహ్మణుడు. వాడు తెలుసుకోదగినది ఎదంటే – దుఃఖం లేనిదీ, సుఖం లేనిదీ అయిన పరబ్రహ్మం,” అన్నాడు ధర్మరాజు.

“రాజు, నువ్వు చెప్పిన గుణాలన్నీ శూద్రుడిలో ఉంటే వాణిప్పి బ్రాహ్మణుడన వచ్చునా? సుఖదుఃఖాలకు అతీతమైన పరబ్రహ్మం అన్నావుకదా, సుఖదుఃఖాలకు అతీతమైనది ప్రపంచంలో ఏది లేదా?” అని సర్వం మళ్ళీ అడిగింది.

“సత్యాది గుణాలు శూద్రుడిలో ఉంటే వాడు శూద్రుడూ కాడు; అవి లేనివాడుబ్రాహ్మణుడూ కాడు. ప్రవర్తనే సర్వోత్తమమైనది. శితోష్ణాల మధ్య మరేది లేనట్టుగా, సుఖదుఃఖాలకు భిన్నమైనది కూడా లోకంలో ఏదీలేదు. అలాటి ద్వంద్వాలకు అతీతమైనది పరబ్రహ్మం ఒక్కటే అనుకుంటున్నాను,” అన్నాడు ధర్మరాజు.

“ప్రవర్తనే అత్యుత్తమ మన్మావు గదా, ప్రవర్తన చేతనే ఎవడైనా బ్రాహ్మణుడయ్యా టట్టుంటే వర్ణాశకమాల ఏర్పాటు వృధాయే గదా?” అని సర్వం అడిగింది.

దానికి ధర్మరాజు, “మాట్లాడటమూ, పుట్టటమూ, చావటమూ, బిడ్డలను కనటమూ సర్వమానవులకూ సమానమే. అయితే, పూర్వం ప్రమాదవశాన జాతిసాంకర్యం కలిగిన కారణంచేత వర్ణవిభజన అవసరం అయింది. అంతేగాని, వేదాలు తెలిసినవారికి ప్రవర్తనే ప్రధానం. బ్రాహ్మణుడికి పుట్టినవాడు వేద సంస్కరం పాందేవరకూ శూద్రుడితో సమా

నుడే. తరవాత వాడు క్రమంగా సత్యాది గుణాలు అలవరచుకుని బ్రాహ్మణుడుడు తాడు. అలాటి గుణాలు గల శూద్రుడు సచ్చాద్రుడుని స్వాయంభువమనువు పూర్వం చెప్పాడు,” అన్నాడు.

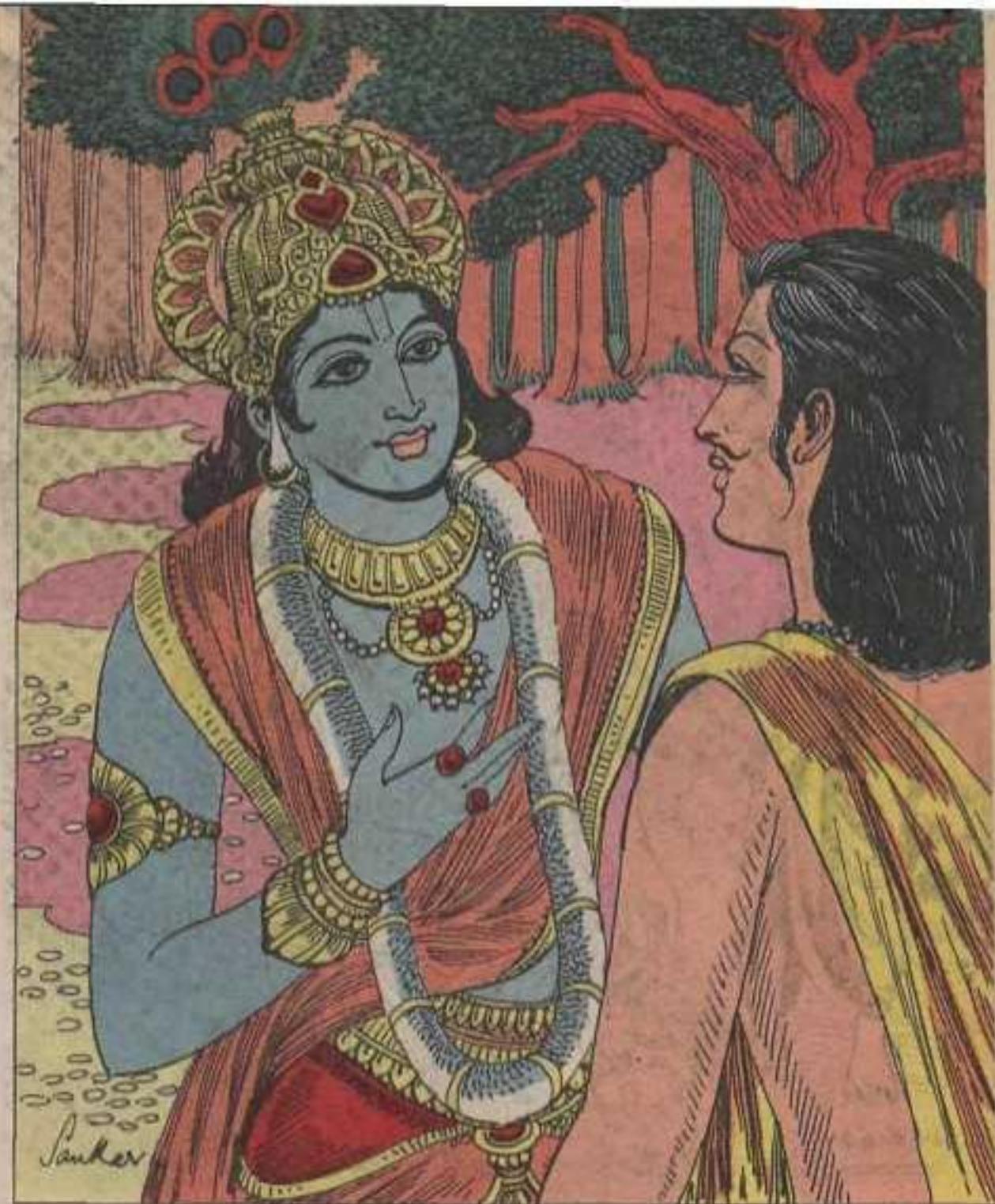
ఆప్యుడు సర్వం, “నీ సమాధానాలకుసంతో షించాను. నీ తమ్ముళ్ళే నేను కబ్బించను,” అంటూ శాపం వదిలి, పూర్వపు నహుషరూపం పాందింది. అంతలో స్వర్గం నుంచి విమానం రాగా, నహుషుడు అందులో ఎక్కు స్వర్గానికి వెళ్ళిపోయాడు.

తరవాత ధర్మరాజు భీముళ్ళే వెంటబెట్టు కుని, ధౌమ్యదితో సహ తమ పర్మశాలకు తిరిగివచ్చి, మిగిలిన వాళ్ళకు జరిగినది చెప్పాడు.

“భీముడికి ఈ దుస్సహన మేమిటి? ధర్మరాజు ఎంత గొప్పజ్ఞాని!” అని అందరూ ఆశ్చర్యపడ్డారు.

పాండవులు వర్షాకాలం వెళ్ళిపోయేదాకా ద్వైతవనంలోనే ఉండి, తమ వెంట బ్రాహ్మణులనూ, పరివారాన్ని తీసుకుని బయలుదేరి కామ్యకవనానికి చేరుకున్నారు. అక్కడి బుములు వారిని చక్కగా ఆదరించారు.

ఇంతలో పాండవులను చూడటానికి సత్యభామతో సహ కృష్ణుడు వారున్నచోటికి వచ్చాడు. అతను, పాండవులందరూ వింటూ ఉండగా, ధర్మరాజుతో, “రాజు, నువ్వు ఇంతకాలం అడవులలో నివసించి కూడా ఆటవిక ధర్మాలు అవలంబించక రాజ ధర్మాన్ని నిలిపావు. ధర్మరాజు అనే పేరు నీకు సార్థకమయింది. మీ నియమకాలం గడవగానే నీ శత్రువులను యముడి వద్దకు

పంపటానికి మేమంతా తోడువస్తాము. నువ్వు వైభవంగా రాజ్యమేలుతావన్నది నిశ్చయం,” అని, ద్రోపదితో, “పాంచాలీ, దుర్యాధనుడు మొదలైనవారికి కాలం మూడింది. నీ బిడ్డ లను సుఖద్ర చక్కగా చూసుకుంటున్నది. ప్రద్యముడు వారికి విలువిద్యలు నేర్చున్నాడు,” అన్నాడు.

ధర్మరాజు కృష్ణుడికి నమస్కరించి, “నువ్వే మాకుదిక్కు అరణ్యవాసం ఆయిపోవచ్చింది. నీ దయవల్ల అజ్ఞాతవాసం కూడా పూర్తిచేశా మంట, అటుతరవాత మేము ఏం చెయ్యాలో నువ్వే అజ్ఞాపింతువు గాని,” అన్నాడు.

కృష్ణుడు పాండవుల వద్ద ఉండగానే అక్కడికి మార్గందేయుడు వచ్చాడు. ఆయన వయసు చాలా దీర్ఘమైనది. కాని చూడడానికి ఇరవైయేళ్ళ వాడిలాగా కనిపిస్తూ గొప్ప

తేజస్వుతో వెలిగిపోతూండేవాడు. మార్గం దేయుదు అక్కడ చేరిన వారికిఅనేక కథలూ, అనుసరించవలసిన ధర్మాలూ చెప్పాలను కున్నారు.

ఆశ్రమం వెలుపల ఈ గోపి సాగుతూ ఉండగా, ఆశ్రమం లోపల సత్యభామా, ద్రౌపదీ ఏకాంతంగా కుర్చుని కబుర్లు చెప్పాలను కున్నారు.

ఆ సమయంలో సత్యభామ ద్రౌపదితో, “నీ భర్తలు దిక్కాలకులకు తీసిపోనివారు గదా, అలాంటివారు అయిదుగురూ నీకు వశులై, ఎన్నడుగాని నీకు అయిష్టం కలగ కుండా, ఎంతో ఆదరంగా చూడటానికిఏమిటి కారణం? వారిని వశపరచుకోవటానికి నోము లేవైనా నోచావా? మంత్రాలూ, మూలికలూ మొదలైన వశపరచుకుంటాను వశికరణాలు ప్రయోగించావా?”

ఆ రహస్యం ఏమిటో నాకు కూడా కాన్త చెప్పావంటే, నేనుకూడా నా భర్తను వశపరచుకుంటాను,” అన్నది.

దానికి ద్రౌపది, “సత్యభామా, నువ్వు చెప్పే వశికరణ మార్గాలు చెడ్డస్త్రీలు అవలం బించేవి. కృష్ణుడి వంటివాడికి భార్యావైన నువ్వు ఇలా అదగటమే తప్పానన్ను గురించి నీకు సందేహం రావటంకూడా తేప్పే. తన భార్య మందులూ, మంత్రాలూ ప్రయోగిస్తుం దని తెలిసినాక మగవాడు ఆమెను విష సర్వాన్ని చూసినట్టు చూడడా? పాండవులు నా పట్ల ప్రేమగా ఉండటానికి కారణాలు చెబుతాను విను: నేను లేనిపోని కోరికలు కోరి, అవి తీర్చుక పోతే అలిగి కూర్చును. భర్తలకు నా మీద విశ్వాసం ఉన్నది గదా అని వారికి జరగవలసిన ఉపచారాల విషయంలో అశ్రద్ధ చెయ్యాను. వారి సేవలు నేనే చేస్తాను గాని, పనిమనుమల చేత చేయించను. వారికి ఇష్టమైన వంటలు నాచేతి మీదుగా చేసి, నేనే పెడతాను. వారు చెప్పేదానికి, చేసేదానికి నేనెన్నడూ ఎదురు చెప్పాను. అకారణంగా నవ్వను. నా సవతులను చూసి అసూయ పడను. ధర్మరాజు ఇంద్రప్రస్తంలో రాజ్యం చేసే కాలంలో రోజు అనేక వేలమంది బ్రాహ్మణులూ, బ్రహ్మచార్లూ, సన్యాసులూ అతిథులుగా ఉండేవారు. వారికి అన్నీ సక్రమంగా జరిగినదీ, లేనిదీ నేనే స్వయంగా చూసేదాన్ని. అంతేకాదు, పాండవుల ఇతర భార్యలూ, లక్ష్మిది దాసీ జనమూ, వశవుల కాపర్ల దగ్గిర నుంచీ ఎందరో ఉండేవారు; ఆ అందరి యోగ క్షేమాలూ నేనే చూసేదాన్ని.

చివరకు బొక్కసం జమా ఖర్చులు కూడా నేనే చూసేదాన్ని. కుటుంబ భారమంతా నేనే మోసేదాన్ని. అందుకనే నా భర్తలకు నాపైన అంత విశ్వాసమూ, స్నేహమూనూ. అంతేగాని మందులూ, మాకులూ, మంత్రాలూ, తంత్రాలూ నా వద్ద ఏమీలేవు,” అన్నది.

సత్యభామ ఈ మాటలు విని, “నిన్న ఇలా అడిగినందుకు నాకు చాలా పశ్చాత్తాపం కలుగుత్వది. నా మీద కోపం ఉంచకు. నవ్యలకు అడిగాననుకో,” అన్నది.

తరవాతమార్గందేయమహామునీ, సత్య భామా కృష్ణులూ పాండవుల వద్ద సెలవు తీసుకుని, ఎవరిదారిన వారు వెళ్లిపోయారు. అప్పుడే పాండవులు కూడా కామ్యకవనాన్ని వదిలిపెట్టి తిరిగి ద్వైతవనానికి వచ్చి, ఒక అందమైన ప్రదేశంలో, ఒక సరస్వతీరాన పర్మశాల నిర్మించి, అందులో కాపరం పెట్టారు.

పాండవులు ద్వైతవనంలో ఉంటూండగా ఆ వనంలో ఉండే ఒక బ్రాహ్మణుడు హస్తినాపురానికి వెళ్లి, ధృతరాష్ట్రాణికి కలును కుని, “మహారాజా, నేను ద్వైతవనం నుంచి వస్తున్నాను. అక్కడ పాండవులు చలికీ,

వేడికీ, గాలికీ కూడా గురిఅయి నానా అవస్థలూ పదుతున్నారు. లోకాలను జయించ గల అయిదుగురు భర్తలుండి కూడా ద్రోపది అనాథలాగా అరణ్యంలో పదరాని అగచాట్లు పదుతున్నది,” అన్నాడు.

ఈ మాట విని ధృతరాష్ట్రుడు లోలోపల కుమిలిపోయాడు. ఎందుకంటే, పాండవుల పాట్లన్నిటికి తన ఉపేక్షే కారణమని ఆయనకు తెలుసు. ఆయన ఆ బ్రాహ్మణుడుడితో, “నా కొడుకు లందరి కన్న కూడా ధర్మరాజు ఉత్తముడు. అతని మనసులో కోపం అనేది ఉండదు. అర్ఘునుడుధర్మరాజుకు విధేయుడు. భీముడు అలాకాదు. అతను మహాబలుడు. అతని మనసులో కోపం ఎప్పుడూ ఉంటుంది. అయితే ధర్మరాజు మాటకు కట్టుపడి భీముడు విజ్ఞభించకుండా అణీగిపడిఉన్నాడు. ఇంతకూ నా కొడుకు దుర్యాధనుడు దష్ట బుద్ధి గల వాడు. వాడి దుర్మాగ్దమే ఇన్నికష్టాలకూ కారణం. రేపు వాడు ఆ పాండవులకు అర్థ రాజ్యం ఇస్తే ఏ బాధా వుండదు. కాని వాడివ్యదు. అది వాడి స్వభా వానికి విరుద్ధం. అదే వాడి వినాశానికి దారి తీసుందేమో!” అంటూ పెద్దగా నిట్టూర్పులు విడిచాడు.

కోపిష్టిండ్యోగి

రావులపాదు జమీలో, అదవి ప్రాంతాల వున్న కొన్ని గ్రామాల రైతులు, రెండు మూడు సంవత్సరాలుగా తగిన వర్షాలు లేక సరిగా శిశ్చలు కట్టలేకపోతున్నారు. అక్కడి జమీందారు ఉద్యోగి వరదరాజులు చాలా ఉదారబుద్ధి కలవాడు. ఆయన రైతుల ఇక్కట్లు చూసి, శిశ్చలవసూళ్ళ విషయంలో వాళ్ళను బలవంత పరచలేకపోయాడు. అందువల్ల దివాణికి చేరవలసిన డబ్బుచేరలేదు. ఇందుకు కారణం ఏమిదో వరద రాజులు దివాణికి తెలియబరచినా, జమీందారు అదెం పట్టించుకోక, వరదరాజులును ఉద్యోగం నుంచి తొలగించి, శేషఫణి అనే ఆయన్ను అక్కడికి పంపుని దివానజకి చెప్పాడు.

ఈ శేషఫణి ముక్కొపి, దయాదాక్షిణ్యాలు లేనివాడు. ఆయన ఆ ప్రాంతంలోని ఒక పెద్దగ్రామంలో కచేరి ఏర్పాటు చేసుకుని, ఇరవై నాలుగుంటల్లో బకాయాలతో పాటు మొత్తం శిశ్చ చెల్లించని రైతుల వీపులమీద గుండురాళ్ళు పెట్టిస్తానని, చాటింపు వేయించాడు. ఆ గ్రామంలో ప్రతాపుడనే యొవకుడోక డున్నారు. వాడు మంచి తెలివితేటలతో పాటు సమయస్వార్థికలవాడు. చాటింపు వింటూనే వాడు, శేషఫణి దగ్గరకు పోయి సమస్వరించి, “అయ్యా! ఈ ప్రాంతంలో వానలు లేక వేంటలు పండదంలేదు. దీనికి తోడు బందిపోట్లు బెడద ఎక్కువైంది,” అన్నాడు.

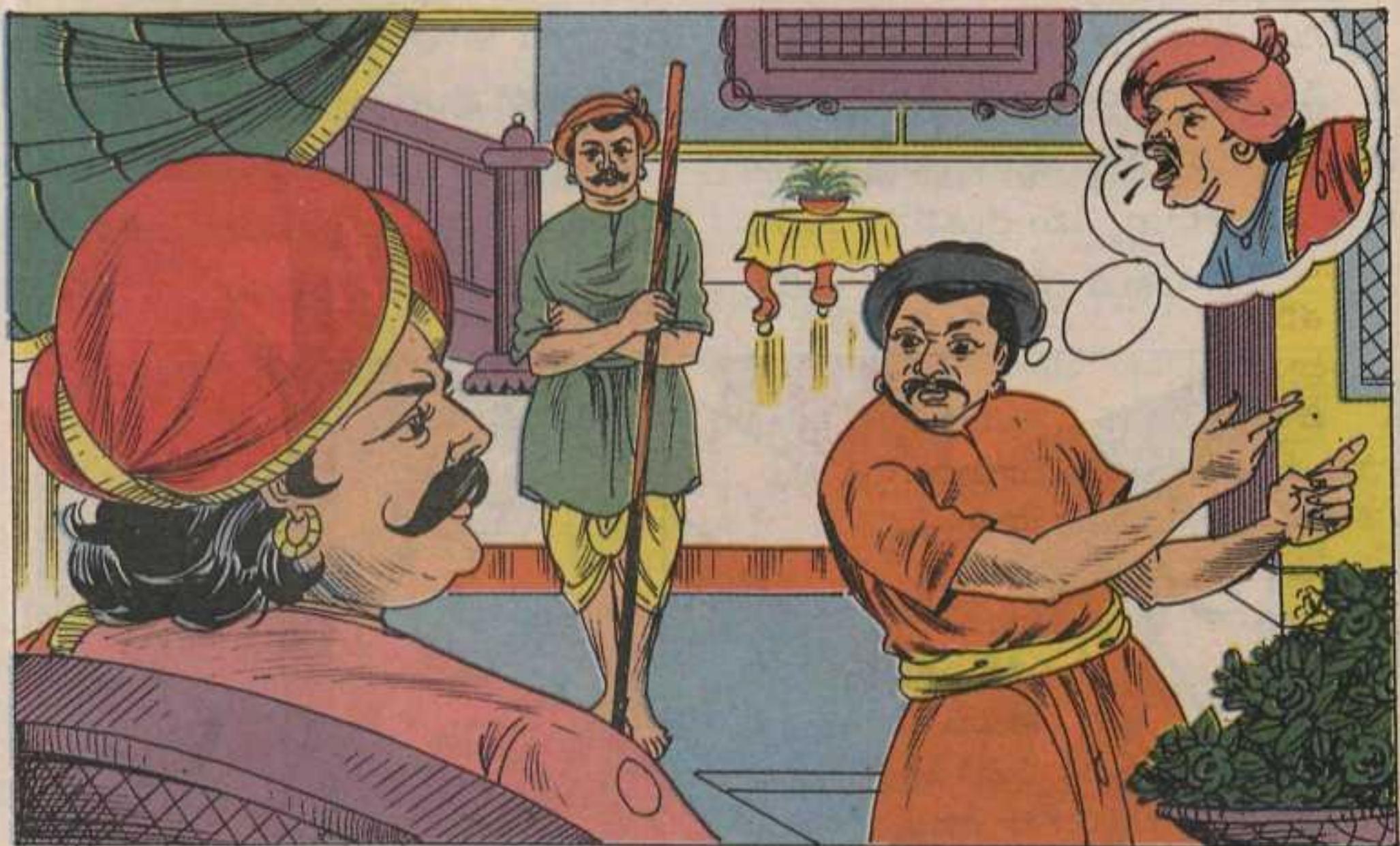
బందిపోట్లు మాట వింటూనే శేషఫణి గతుక్కుమని, అంతలోనే సర్రుకుని, “నేనిక్కడికి వచ్చింది వానలు కురిపించదానికాడు; శిశ్చ వసూళ్ళకు. మాటవరసకడుగుతున్నాను - బందిపోట్లు నుంచి రక్తణకు మీరెం చేస్తున్నారు?” అని అడిగాడు. “మంచి జాతికుక్కలను పెంచుతున్నాం,” అన్నాడు ప్రతాపుడు.

“అని ఎక్కడ దౌరుకుతాయి?” అని ప్రశ్నించాడు శేషఫణి కాన్న వఱుకుతూ.

“నా దగ్గరెపున్నవి. అవి కొత్తవాళ్ళు కంటబడగానే, పో, పో, అని అరవడం ప్రారంభిస్తాయి,” అన్నాడు ప్రతాపుడు. దానికి శేషఫణి ఈసడింపుగా, “జాతికుక్కలు పో, పో అని అరవవు. ఇలా -భో, భో అంటవి,” అని భో, భో అని అరవడం ప్రారంభించాడు. ఇది విన్న ఆయన నోకర్లు పరుగుపరుగునపోయి, జమీం దారుకు సంగతి చెప్పారు. జమీందారు, దివానజని పిలిచి, “ఈ శేషఫణికి ఆ ప్రాంతాన ఏదో గాలో ధూళో సాకినట్లున్నది. మీరు వెంటనే వెళ్ళి సంగతి సందర్భాలు తెలుసుకుని, ఏంచేయాలో స్వయంగా నిర్ణయించండి,” అని చెప్పాడు.

దివానజ వెళ్ళి రైతుల గోదంతావిని, వరదరాజులును తిరిగి ఉద్యోగంలోపట్టి, సలహాదారుగా ప్రతాపుణ్ణి నియమించాడు.

-దామరఘాడి శేషగిరిరావు

అరటిచెట్టు

మామిడి, పనసు, అరటి పళ్ళను ప్రధానమైన మూడుఫలాలుగా చెబుతారు. అదేవిధంగా అరటి, మామిడి, రేగు, అత్తి, చింత చెట్లను ముఖ్యమైన ఐదు వృక్షాలుగా చెప్పుకుంటారు. ఏటిక సంబంధించిన ఒక వింతకథ కొన్నిప్రాంతాలలో ప్రచారంలో ఉన్నది. ఈ ఐదుచెట్లూ ఒకానొకప్పుడు మానవరూపాలతో ఐదుగురు అక్కచెల్లెళ్ళుగా ఉండేవట. వాళ్ళకు ఎంతకూ పెళ్ళికాలేదు. దేవుడు వాళ్ళకు కనిపించి పెళ్ళిచేసుకుంటారా అనిఅడిగాడు. అక్కలు నలుగురూబప్పుకున్నారుకాని, ఆఖరిచెల్లెలు మాత్రం పెళ్ళికి ఒప్పుకోలేదు; అంటే, సంతానంమాత్రం కోరుకున్నది. దేవుడు వాళ్ళను చెట్లుగా మార్చేసి, ఆ చెట్లమైకి ఎగబ్రాకిన పురుషులే వాటికి భర్తలపుత్రాలని చెప్పాడట!

అందుకే మిగతాచెట్లను పైకి ఎగబ్రాకగలం కాని, పెళ్ళివద్దన్న ఆఖరి చెల్లెలయిన అరటిచెట్లు పైకి మాత్రం వెళ్ళలేమని ఈ కథ చెబుతుంది!

అరటిని సంస్కృతంలో మోచా అనీ, కదళీఅనీ అంటారు. హందీలో కేలా అనీ, ఇంగ్లీషులో బనానా, ప్లాంటెన్, అదమ్మ అపిల్ అనీ అంటారు. పలు భారతీయ భాషలలో అరటిని కదళీ అని అంటారు.

తమిళంలోనూ మలయాళంలోనూ వాకై అని అంటారు.

బోధులు అరటిని పవిత్రంగా భావిస్తారు. బోధు సాహిత్యంలో చెప్పబడిన 'మోచాపానాను' అరటితో తరువారుచేస్తారు. మన పురాణాల ప్రకారం హను మంతుడు హిమాలయ ప్రాంతాలలోని కదళీవనం అనే అరటితోటలో ఉంటాడు.

అరటిపువ్వులు, కాయలు, పళ్ళు, ఊచ అన్ని ఆహారంగా ఉపయోగపడతాయి.

కాయలు పచ్చగా ఉన్నప్పటికి పళ్ళు పచ్చగానూ, పసుపుపచ్చగానూ, ఎర్రగానూ ఉంటాయి. పరిమాణంలో చిన్నవీ పెద్దవీ అంటూ తేడాలుంటాయి.

అరటిలో 5000 రకాలున్నాయంటారు. పచ్చరటి, బొంతరటి, కొండరటి, చక్కెరకేళి, అమృతకేళి మొదలైన పదిరకాలు ప్రసిద్ధమైనవి.

అరటి ఆకులు పెద్దవి ఐదారదుగులపాదమ్మోనూ, బాగా వెడల్పుగానూ ఉంటాయి. దక్కించారతదేశంలో ఏటిని భోజనం చేయడానికి విస్తరాకులుగా ఉపయోగిస్తారు.

వివాహాదిశుభకార్యాలనుమయంలో పుండిళ్ళనూ, ద్వారతోరణాలనూ పువ్వులూ, గెలలూ గల అరటి చెట్లతో అలంకరిస్తారు. ఏటిని చాలా చుభ్రప్రదంగా భావిస్తారు.

గెలవేసి, కాయలు బాగా ముదిరిన తరవాత చెట్లను నరికేస్తారు. నరికిన చెట్లుబోదె చుట్టూ ఏర్పడిన దుంపల నుంచి కొత్త మొక్కలు పుట్టుకు వస్తాయి.

మనదేశపు బుమలు:

భరద్వాజుడు

మనిషి ఎన్నెళ్ళు జీవించినా సరే ఇంకా కొంతకాలం జీవించాలనే కోరుకుంటాడు. ఇది సహజం. అయితే, అలా జీవించాలను కోవడం ఉన్నతాశయ సాధనకోసం అయిన ప్యాడు ఆ కోరిక విజ్ఞాల మన్ననలందు కుంటుంది. సప్తర్షులలో ఒకడైన భరద్వాజ మునిఉడంతం ఇందుకు ఒకచక్కని ఉదాహరణ.

అతిమహమునికుమారుడైనభరద్వాజుడు, అదికావ్యం రామాయణ కర్త అయిన వార్త్యకి మహముని శిష్యుడుగా వేదమంత్రాలను అభ్యసించాడు. అయినా, ఆయన జ్ఞానదాహం తీరలేదు.

ఇంద్రాది దేవతల దీవెనలు పాంది, భరద్వాజుడు సుదీర్ఘకాలం జీవించాడు. జీవిత కాలమంతా వేదాధ్యయనంతోనూ, ధ్యానం తోనూ గదిపాడు. అవసానదశ ఆసన్న మయింది. భరద్వాజుడు మత్తీ దేవనాథుడైన ఇంద్రుణ్ణి ధ్యానించి మరింత ఆయుష్మను ప్రసాదించమని ప్రార్థించాడు.

ఇంద్రుడు ప్రత్యక్షమై భరద్వాజుణ్ణి తన వెంట రమ్మని కొంతదూరం వెళ్ళాడు. దూరంగా ఎత్తయిన మూడుకొండలు కనిపిస్తున్నాయి. ఇంద్రుడు భరద్వాజుణ్ణి దోసిలి పట్టమని, మూడుగుపైత్థు ఇసుక తీసి ఆయన దోసిట్టో పొశాడు. భరద్వాజుడు మౌనంగా ఉరుకున్నాడు.

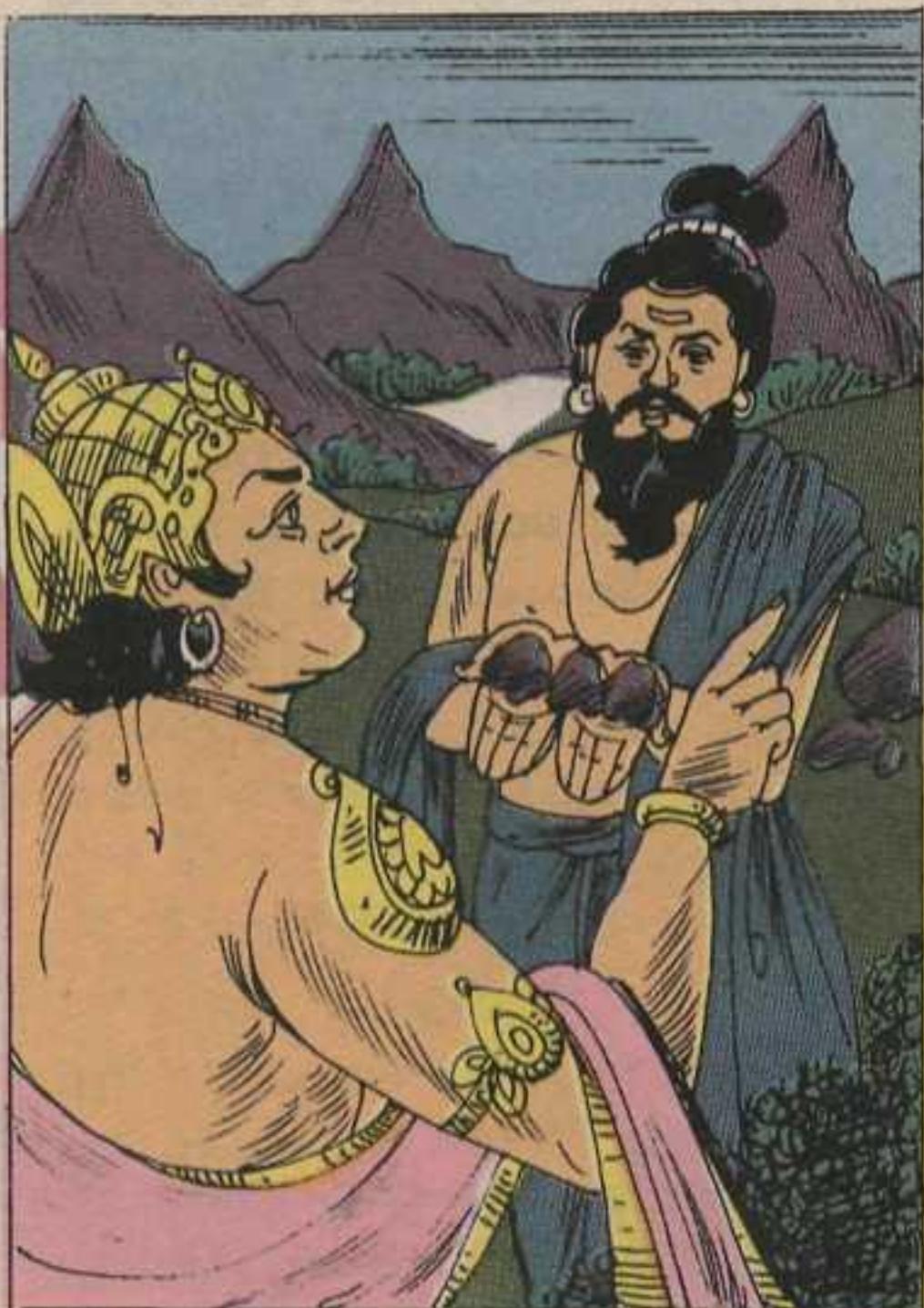
“దూరంగా కనిపిస్తూన్న మూడుకొండలతో పొలిస్తే, నీ దోసిట్టోని ఇసుక పరిమాణం ఎంత?” అని అడిగాడు ఇంద్రుడు.

“అత్యల్పం. పోల్చులేనంత తక్కువ!” అన్నాడు భరద్వాజుడు.

“నువ్వు నేర్చిన వేదజ్ఞానం కూడా అలాంటిదే! నువ్వు తెలుసుకున్నది పిడికెడంత; తెలుసుకోవలసినది ఆ కొండంత!” అన్నాడు ఇంద్రుడు.

భరద్వాజుడు తన మాటలకు బెదిరిపోయి, తాను నేర్చుకున్నది చాలు అని గానీ; లేదా నాకు అన్ని తెలుసుఅని ఆహంకారంతో సమాధానం ఇవ్వగలడని ఇంద్రుడు భావించాడు. కానీ భరద్వాజుడు కొంతసేపు మౌనంగా ఉరుకుని ఆ తరవాత, “ఆహ! జ్ఞానం అంతగొప్పదా! అయితే దానిని పరిపూర్ణంగా సాధించాలి! తమ ఆశిస్తులు లభిస్తే, ఆ మూడు కొండలను జయించడానికి ప్రయత్నిస్తాను!” అన్నాడు ఎంతో వినయంగా.

భరద్వాజుడి అచంచలమైన ఆత్మవిశ్వసానికి, ఉన్నత లక్ష్మీనికి అమితాశ్చర్యం చెందిన ఇంద్రుడు ఆయనకు మరొక జీవితకాలం ఆయుష్మను ప్రసాదించి అంతర్ధానమయ్యాడు!

మీకు తెలుసా?

1. తాజ్ఫుల్ హిందు అగ్రా అపేరు, అగ్రాబనా అనే మాట నుంచి వచ్చింది. దాని అర్థం ఏమిటి?
2. 1972వ సం॥లో పులిని మన జాతీయ మృగంగా ప్రకటించారు. అంతకు పూర్వం మన జాతీయ మృగం ఏది?
3. బంగార్ దేశకు, ఆ దేశపితగా పేరుగాంచిన ముజిబుర్ రహ్మాన్ కుమార్తె షైక్ హసీనా ఈ నాటి ప్రధాన మంత్రి అయ్యారు. ఇండోసెషియాలో ప్రస్తుత ప్రధాని సుహర్దోత్, సుకర్మ కుమార్తె ప్రధానంగా అధికారానికి పోటీపడుతున్నది. ఆమె పేరేమిటి?
4. మన ప్రధాని దేవగౌద కర్నాటక రాష్ట్రానికి చెందినవారని తెలుసు. మరి ఏ జిల్లాకు చెందినవారో తెలుసా?
5. హర్షమా, నాగసాకీల మీద అణుబాంబులు వేసిన తరవాత జపాను లొంగిపోవడంతో రెండవ ప్రపంచ యుద్ధం ముగిసింది. అయినా అమెరికా నాగసాకీ మీద బాంబు వేయాలని మొదట అనుకోలేదు. మేరి ఏ నగరం మీద వేయాలనుకున్నారు?
6. మామూలుగా వంటగదులలో కనిపొంచే ఒక కీటకం బాంబుల తాకిదిని కూడా తట్టుకుని బతక గలదు. ఆ కీటకం ఏదో తెలుసా?
7. ఆఫ్రికాలో ఓవెన్ జలపాతం ఎక్కుడ ఉన్నది?
8. అధునిక ఒలిపెంక్ క్రీడలు 1896లో ఆరంభమయినవ్వటిక్ ఒలింపిక్ ప్రమాణ స్వీకారం చేయడం ఆ తరవాత ఆచరణలోకి వచ్చింది. ఎప్పుడు?
9. 1960వ సం॥లో మనదేశంలో ప్రప్రధమంగా ఎస్.టి.డి ప్రవేశపెట్టడం జరిగింది. అప్పుడు ఏ రెండు నగరాలను కలిపారు?
10. పిల్లలకు చాలా ఇష్టమైనదాన్ని ఇటాలీ మార్పియోనీ కనుగొన్నాడు. అది ఏమిటి?
11. 1815లో అమెరికాలో ఆరంభమైన ఒక క్రీడ తరవాత ఆసియాదేశాలలో చాలా ప్రాచుర్యం పొందింది. ఆ క్రీడ ఏది?
12. 'కామన్స్ట్రీ గ్యూ' ప్రాచిన నామం ఏది?
13. ఫ్రెంచ్ సెంచురీ సాధించిన మొట్టమొదటి భారతీయ క్రికెట్ క్రీడాకారుడు ఎవరు?
14. పద్మశ్రీ, పద్మభూషణ, పద్మవిభూషణ, భారతరత్న ఈ నాయిగు బిరుదులనూ పొందిన భారతీయుడుఎవరు?
15. 'ప్లానింగ్ కమిషన్' మొట్టమొదట ఏ సంవత్సరంలో ఎర్రాటు చేయబడింది. మొదటి ఉపాధ్యక్షుడుఎవరు?

సమాధానాలు

1. లైఫ్ ఐటీ ఎంపికలు.
  2. సాంకోషికాలు.
  3. కొల్డ్ మాల్ ట్రైన్లు.
  4. లైఫ్ ట్రైన్.
  5. ప్రాంతిక లైఫ్ ట్రైన్లు.
  6. కొల్డ్ మాల్.
  7. లైఫ్ కోర్సు.
  8. 1920, లొంగో ట్రైన్లు.
9. రైఫ్ కోర్సు.
  10. కొల్డ్ మాల్.
  11. కొల్డ్ మాల్.
  12. కొల్డ్ మాల్.
  13. కొల్డ్ మాల్.
  14. లైఫ్ కోర్సు.
  15. 1950, కొల్డ్ మాల్.

చందులు కబుర్లు

ఆకాశం నుంచి లాల్టీపాప్స్!

తాయవాన్ (ఫార్గూసా) రాజధాని తాయపీయ నగరంలో ఉన్నట్టుంది. పెద్దగా పెలికాప్సర్ శబ్దం వినిపించింది. పిల్లలందరూ ఇళ్ళ నుంచి వెలుపలికి పరుగెత్తుకుంటూ వచ్చి ఆకాశం కేసి. చూశారు. లాల్టీపాప్స్ లా ఆకాశంలో ఎరుటి పెలికాప్సర్ కనిపించింది. అది దగ్గరికి వచ్చినప్పుడు మరొక విషయం

తెలియ వచ్చింది. దానిని నడవడానికి వైపు లేదు! రిమోట్ కంటోర్ తో ఏర్పాటు చేసిన రేడియో తరంగాల సహాయంతో అది ఎగురుతున్నది. పిల్లలకు ఆఖరుగా కలిగిన మరొక ఆనందకరమైన ఆశ్చర్యం ఎమంచే అది ఆకాశంలో కొంతసేపు తిరిగి, వెళ్ళిప్పుడు నిజ మైన లాల్టీపాప్స్ ను వెదజల్లి వెళ్ళింది!

అతిపెద్ద బ్యానర్!

ఇటీవల బయటపడ్డ అతి భయంకరమైన వ్యాధి ఎయిడ్స్. దీనికి మందులే లేవు. ఈ వ్యాధి రాకుండా జాగ్రత్తపడడం ఒక్కటే దీనినుంచి తప్పించుకోవడానికి మార్గం. ఈ విషయాన్ని మామూలు ప్రజలకు తెలియజేయడం ఎంతైనా అవసరం. ఈ నిజాన్ని గుర్తించిన అన్ని దేశాలూ - సభలు, సమావేశాలు జరపడంతో పాటు రేడియో, టీవీ, పత్రికలు మొదలైన ప్రచారసాధనాల ద్వారా ఎయిడ్స్ రాకుండా ఉండాలంచే తీసుకోవలసిన జాగ్రత్తల గురించి తీవ్రంగా ప్రచారం చేస్తున్నాయి. రోజు రోజుకూ ఎయిడ్స్ వ్యాధిగ్రస్తుల నంఖ్య పెరుగుతున్నదన్నది అందో శనకరమైన విషయం. ఈ మహామ్యారిని

అరికట్టాలని దిసెంబర్ 1వతేది ప్రపంచవ్యాప్తంగా ఎయిడ్స్ దినం జరిపారు. బొంబాయిలో ఎయిడ్స్ దినానికి ముందు రోజు దాదాపు 10,000 మంది పాల్గొన్న ఒకపెద్ద ఊరేగింపు జరిగింది. ఊరేగింపులో ఎయిడ్స్ వ్యాధికి సంబంధించిన నినాదాలుగల ఒక బ్రహ్మండ మైన బ్యానరను పట్టుకుని నడిచారు. ఈ బ్యానర పాడవు ఎంతో తెలుసా? 4.5 కి.మీ. ప్రపంచంలో ఇంతవరకు తయారు చేసిన బ్యానరలో కెల్లా ఇదే పెద్దదయి వుంటుందని భావిస్తున్నారు. ఈ బ్యానర ఊరేగింపు ద్వారా వేలాదిమందికి ఎయిడ్స్ గురించిన సమాచారం అందిపుంటుందనడంలో సందేహం లేదు!

దబ్బులిచ్చే శాంతాక్షజ్!

బెర్లిన్ విశ్వవిద్యాలయ ప్రాంగణంలోని ఒక గదిలో ప్రత్యేకమైన తరగతిని ఏర్పాటు చేశారు. ఆ తరగతికి హజరయిన వాళ్ళందరూ ఆ విశ్వవిద్యాలయంలో చదువుతూన్న విద్యార్థులే. అయితే అందరూ కూడా శాంతాక్షజ్లాగా ఎరు అంగీలతో, తెల్లటి గడ్డాలతో ముసలివేషాల్లో వచ్చారు. ఎందుకో తెలుసా? శాంతాక్షజ్లా ఎలా నటించాలో తెలుసు కోవడానికి వాళ్ళు అలావచ్చారు. క్రిస్తునే సమయంలో

శాంతాక్షజ్ (సెయింట్ నికాలస్) లాగా నటించడానికి యూరపు దేశాలలోని కొన్ని సంస్థలు పారితోషికం చెల్లిస్తాయి. ఆ విధంగా ఉత్సాహవంతులయిన యువకులు క్రిస్తునే సందర్భంగా కొంత పాకెట్సునీ సంపాదించుకుంటారు!

తండ్రికోర్క

పూర్వం సమీరుడనే ఆయనకు ముగ్గురు కొడుకులు, ఒక కూతురు ఉండేవారు. కద గొట్టుదైన సత్యవతీ మూడేళ్ళ ప్రాయంలో వున్నప్పుడు, సమీరుడి భార్య విషయరంతో కన్న మూసింది. ఆ సమయంలో సమీరుడు వర్తకప్రపనులమీద ద్వ్యాపాంతరంలో వున్నాడు.

కొన్నాళ్ళకు తిరిగి వచ్చిన సమీరుడు జరిగింది తెలుసుకుని, బిడ్డలను అక్కన చేర్చుకుని బాపురుమన్నాడు. ఆ తర్వాత ఆయన నౌకర్లు వున్నప్పటి స్వయంగాపిల్లల ఆలనా పాలనా చూసుకుంటూ, వ్యాపారం గురించి పూర్తిగా మరిచిపోయాడు. అందు వల్ల, పోటీ తప్పనిసరి అయిన వజ్రాల వర్తకంలో సమీరు డికి, ఉన్న ఆస్తి పాస్తులు తరిగిపోయే పరిస్థితి ఏర్పడింది.

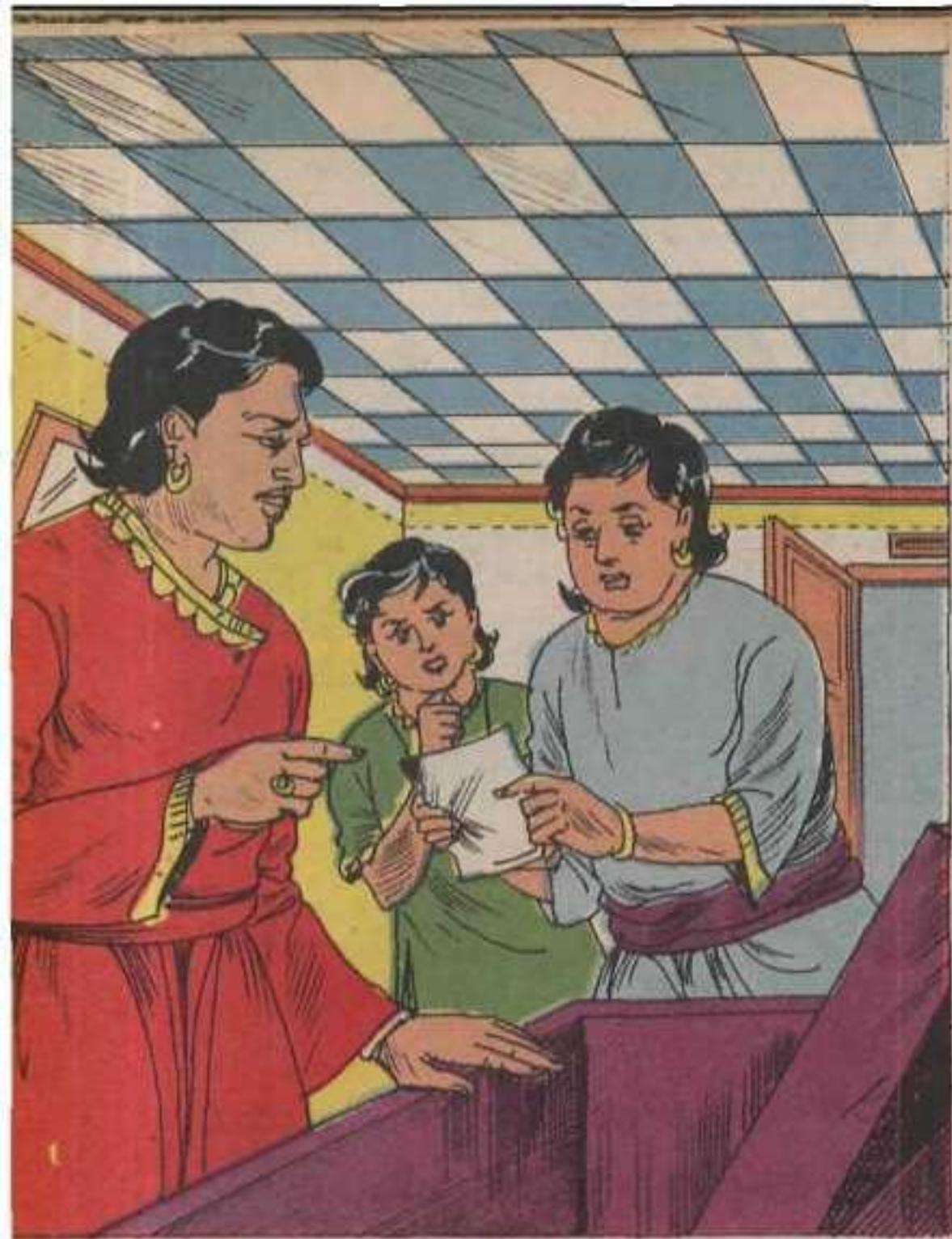
సమీరుడు ఇది గుర్తించి, వెంటనే తిరిగి వ్యాపారం వనులామీద బయలుదేరేందుకు ఏర్పాటు చేసుకోసాగాడు. ఆ సమయంలో

గోదావరి పుష్టురాలు వచ్చాయి. ఆయన కూతురు సత్యవతిని వెంటబెట్టుకుని పుష్టుర స్నానాలకు బయలుదేరాడు.

ఆ పని ముగించుకుని తిరిగి వచ్చిన సమీరుడు, ఇంట ప్రవేశిస్తూనే, “సత్యవతీ! అమ్మా, సత్యవతీ!” అంటూ కుప్పకూలి పోయాడు. “ఎమైంది, నాన్నా! చెల్లెలు ఏదీ?” అని చుట్టుముట్టిన కొడుకులతో, “ఇంకెక్కడి చెల్లెలు బాబూ! ఆ పుష్టురాల్లో ఎటో తప్పి పోయింది,” అన్నాడు.

ఇది జరిగిన కొద్ది వారాల తర్వాత సమీరుడు, కొడుకుల బాధ్యత నౌకర్లకు అప్పగించి, ఓడలో ద్వ్యాపాంతరాలకు వెళ్ళిపోయాడు.

పదేళ్ళ గడిచిపోయాయి. ముగ్గురు కొడుకులూ బాగా పెద్దవాళ్ళయ్యారు. ఈ పదేళ్ళ కాలంలో సమీరుడు పది రోజులు కూడా ఇంటిపట్టున గడిపి ఎరగడు. దివారాలు సమీరుడికి సముద్రం మీద గడిచిపోయేవి.

ఇలావుండగా – ఒకసారి కొడుకులను చూడవచ్చిన సమీరుడు, ముగ్గురు కొడుకులనూ దగ్గరకు పెలిచి, “నాయనలారా! ఈ వజ్రాలవర్తకం వల్ల, నా జీవితంలో ఎక్కువ కాలం సముద్రం మీదే గడిచిపోయింది. ఏ తుఫాను దెబ్బకో నా బతుక్కుడా ఏదో ఒక నాడు సముద్రంపాలు కాక తప్పదేమో! ఒక వేళ అలా జరిగితే, మేడమీద ఉత్తరపుగదిలో ఒక పాత భోషణం వున్నది. దాన్ని తెరిచి చూడండి. నా తదనంతరం మాత్రమే, ఉత్తరపు గది తలుపులు తెరవాలి సుమా! ఒక ముఖ్య విషయం; తోడబుట్టేనవారికోసంఎం తటి త్యాగానికైనా సిద్ధపడడం ఉత్తమోత్తమ ధర్మం అనిపించుకుంటుంది,” అని హితబోధచేసి, రొండిన వున్న ఉత్తరపు గదితాళం చెవిని వాళ్ళకిచ్చాడు.

ఆతర్వాత కొద్దిరోజులకు సమీరుడు, వర్తకం పనిమీద మరొకసారి బయలుదేరాడు. ఆతడకైన ఓడ సముద్ర మధ్యంలో పెను తుఫానుకు గురిఅయి మునిగి పోయింది. ప్రయాణీకులందరూ నీటిపాలు కాగా, ఇద్దరు కళాసులు మాత్రం ఓడ కొయ్యల ఆధారంగా బతికి బయటపడ్డారు. వాళ్ళద్వారా సమీరుడి కొడుకులకు తండ్రి మరణవార్త తెలిసింది.

సమీరుడి ముగ్గురు కొడుకులూ, ఈ దుర్వార్త విని చాలా దుఃఖించారు. పెద్దవాడు, ఇద్దరు తమ్ములతో, “ఇలా జరగవచ్చనిముందే శంకించిన నాన్నగారు, మనకు ఉత్తరపు గదితాళం చెవి ఇచ్చారు. మనం వెళ్ళి, ఆ గదిలోని భోషణంలో ఏమున్నదో చూసి, ఆయన చివరికోరిక నెరవేరుడ్డాం,” అన్నాడు.

ముగ్గురన్నదమ్ములూ ఉత్తరపుగది తలుపులు తెరిచి, భోషణం తలుపు పైకెత్తి లోపలికి చూశారు. భోషణం వెక్కిరిస్తున్నట్టుబోసిగా వున్నది. వాళ్ళు ఊహించినట్టుగా అందులో దబ్బా, బంగారం ఏమీ లేదు గానీ, ఒక చిన్న కాగితంముక్క మాత్రం ఉన్నది. ఆ ఉత్తరం చదివి ముగ్గురూ విస్తుపోయారు. అందులో సమీరుడు-సిరిపురంలో వుండే భూపతి అనే ఆయన, నాబాల్యమిత్రుడు. ఆయన కుమారైకు, మీ సాంత ఖర్చులతో వివాహం జరిపించండి. మీ తండ్రిగా ఇదే నా చివరికోరిక!” అని వున్నది.

ఆ రాత్రి అన్నదమ్ములెవరికి కంటి మీద కునుకులేదు. పెద్దవాడు కోపం పట్టలేక, మనసులో – ఈయన ఏమన్న తండ్రి! చేతికి చిల్లిగవ్వ ఇవ్వకుండా సముద్రం పాలైపోయాడు. ఇప్పుడు, ఎవరింటి ఆడపిల్లకో పెళ్ళిచేసి

ఆయన కోరిక తీర్చడానికి, తమ్ముళ్ళకు ఎదైనా బతుకు తెరువు చూపించడానికి, నేనేమైనా మతిమాలిన వాడినా? అనుకుని, రాత్రికి రాత్రే ఎటో వెళ్ళిపోయాడు.

తెల్లవారాక, తమ అన్న ఇల్లొదిలిపోయాడని గ్రహించారు ఇద్దరన్నదమ్ములు. అప్పుడు చిన్నవాడు, రెండవవాడితో, “మనమైనా నాన్నగారి చివరికోరిక తీరుద్దాం. ఈ ఇల్లు అమ్మి వచ్చిన డబ్బుతో భూపతి కూతురు వెళ్ళిచేద్దాం. ఆ తర్వాత ఎక్కుడైనా నోకరీకి కుదిరి, మనం బతుకుదాం,” అన్నాడు.

ఇందుకు రెండోవాడు సరేనన్నాడు.

ఆ తర్వాత ఇద్దరూ వారం తిరక్కుండానే ఇల్లమ్మి, ఆ డబ్బుతో సిరిపురం బయల్లేరారు. సాయంకాలానికి వాళ్ళకి చిన్న గ్రామంచేరారు. గ్రామాధికారి ఇంటి ముందు ఏదో పంచాయితీ జరుగుతున్నది. వాళ్ళు అక్కడికి వెళ్ళారు. ఇద్దరు యువకులు, ఒక వృద్ధురాలు తీర్చుకోసం నిలబడివున్నారు. జనంలో ఒకట్టి, విషయం ఏమిటని అడిగారు అన్నదమ్ములు.

దానికి వాడు, “ఆ ముసలావిడకు ఇద్దరు కొడుకులతో బాటు, పెళ్ళిడుకొచ్చిన కూతురు న్నది. తండ్రి బతికుండగా అందరూ కలిసి మెలిసివున్నారు. ఆయన పోగానే, ఆస్తిని కొడుకులు ఇద్దరూ పంచుకుని తల్లినీ, చెల్లెలినీ వదిలి వెళ్ళిపోయారు. తండ్రికి మాట ఇచ్చిన ప్రకారం, చెల్లెలికి పెళ్ళిచేయమంటుంది తల్లి. వాళ్ళు మాత్రం - ఉన్నదంతా ఖర్చుచేసి అలా పెళ్ళి చేస్తే, మా పిల్లలగతేం కాను! అంటూ మొండి కెత్తుతున్నారు. ఈ సమస్య నెలా పరిష్కరించాలా అని పంచాయితీదార్లు చర్చలు చేస్తున్నారు,” అనిచెప్పాడు.

అన్నదమ్ములిద్దరూ అక్కణ్ణించి బయలు దేరి, ఒక పూటకూళ్ళ ఇంట్లో భోజనం చేసి, ఆ రాత్రికి అక్కడే పదుకున్నారు. రెండోవాడికి తెగని ఆలోచనలతో ఎంతకూ నిద్ర పట్టలేదు. వాడు చివరకు, “ముసలావిడకొడుకులు సాంతచెల్లెలికి పెళ్ళిచేయడానికి సనేమిరా అంటున్నప్పుడు, ఎవరో ముక్కు మొహం తెలియని సిరిపురం భూపతి కూతురుకు, ఇల్లమ్మిన డబ్బుతో పెళ్ళిందుకు చేయాలి? ఉన్నకాస్త డబ్బుపరాయి వాళ్ళకోసం ఖర్చుపెట్టుకుండా, దానితో ఎవ్వాపారమో చేసి సుఖంగా బతకవచ్చు! అని నిర్ణయించుకుని, డబ్బుసంచీతో రాత్రికిరాత్రే ఎటో పారిపోయాడు.

తెల్లవారి నిద్రలేచిన మూడోవాడికి, అన్నగానీ డబ్బు సంచీగానీ కనబడకుండా పోయే సరికి, సంగతి అర్థమెంది. వాడు భార మంతా

దేవుడి మీదవేసి సిరిపురం బయలు దేరాడు.

రెండు రోజుల కాలినడక తర్వాత చిన్న వాడు సిరిపురం చేరుకున్నాడు. వాడు వాకబు చేసి, భూపతి ఇల్లు తెలుసుకుని, ఆయనుం టున్న నాలుగంతస్తులమేడ చూసి, “ఇంత ధనవంతుడి కూతురుకు నేనేమిటి పెళ్ళి చేయడం!” అనుకుంటూ ఆశ్చర్యపోయాడు.

తర్వాత వాడు మేడ గుమ్మాన్ని సమీపించి, “భూపతిగారూ!” అని పిలిచేసరికి, ఒక వయసు పైబడ్డ ఆజానుబాహువు తలుపుతెరిచి, “భూపతిని నేనే! ఎంకావాలి?” అని అడిగాడు.

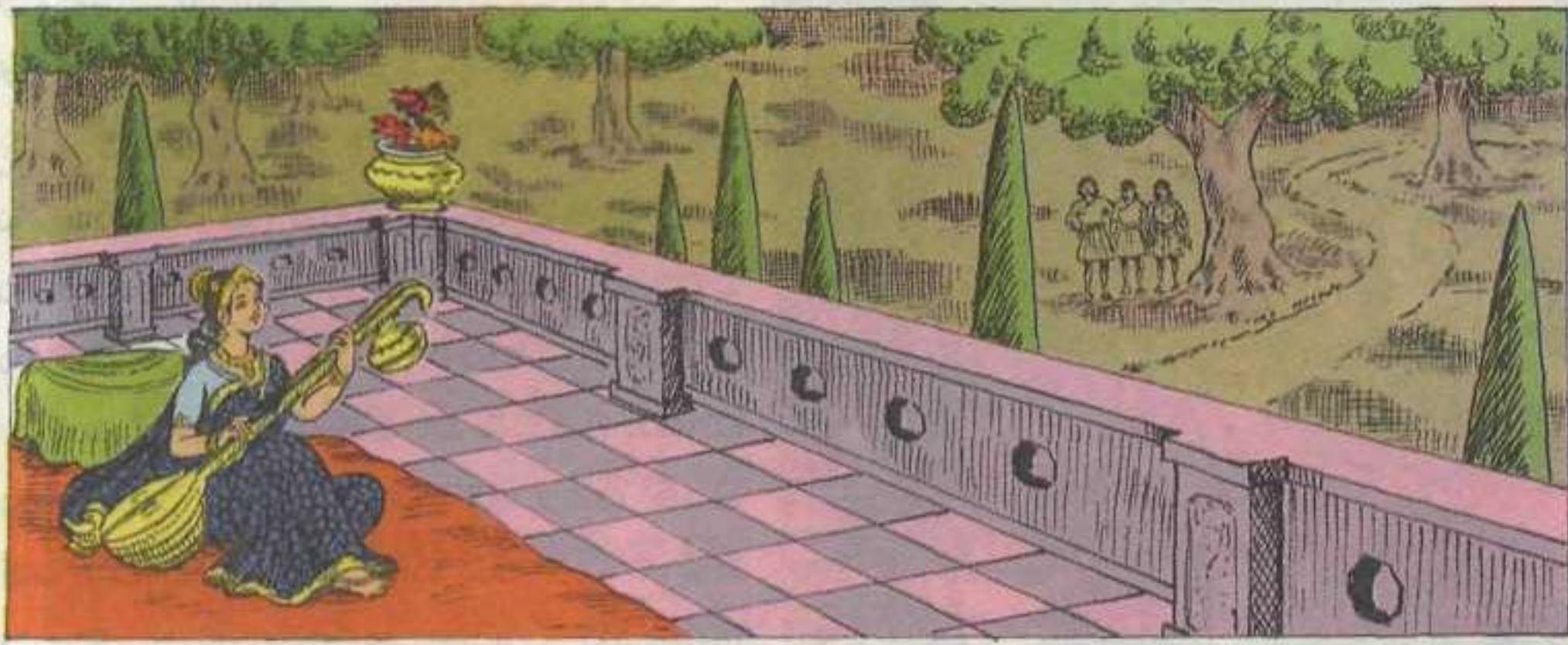
“నేను సమీరుడనే ఆయన మూడో కొడు కును. మా నాన్నగారు తన చివరికోరికగా, మీ అమ్మాయికి మా ఖర్చులతో వివాహం జరిపించ మని కోరాడు. తెచ్చిన డబ్బుదారిలో పోయింది. దయచేసి మీరు కొంత గడువిస్తే, ఏ కూలీనాలో చేసి కూడబెట్టి, మీ అమ్మాయి వివాహం చేసి, మా నాన్నగారి చివరికోరిక నెరువేర్చుతాను,” పిలిచాడు.

భూపతి, వాడు చేప్పిందివిని, ఆప్యాయంగా వాడి భుజం మీద చేయవేసిలోపలికి తీసుకు వెళ్ళి కూర్చోబెట్టి. “మీ నాన్న, నేనూ బాల్య మిత్రులం. మీ తండ్రి చనిపోయన వార్తవిని,

నేనింకా కోలుకోలేని స్థితిలో వున్నాను. ఆయన మీ భవిష్యత్తు కోసం ఎంతో త్రధ్ం తీసుకు న్నాడు. తను ఎక్కువగా ఇంటిపట్టున వుండ నందువల్ల, ఆడపిల్ల ఆలనాపాలనా సరిగా చూసే వాళ్ళందరని, పుష్కరాల్లో తప్పి పోయి నట్టు మీకు చెప్పి, సత్యవతిని నా సుంరక్షణలో వుంచాడు. అలాగే ఆయన వర్తకంలో సంపా యించిన లక్షలకొద్దీ డబ్బు, నా దగ్గరే దాచి వుంచి, ‘నాతదనంతరం, నా ముగ్గురు కొడు కుల్లో ఎవడైతే నీ గుమ్మం దాకా వస్తాడో, వాడే నేను పెట్టిన పరిక్కలో నెగ్గినట్టు లెక్క. వాడికే నా తెస్తి అంతా ఇచ్చి, సత్యవతి గురించిన అసలు సంగతి చెప్పు!’ అనికోరాడు. తండ్రి పెట్టిన పరిక్కలో నెగ్గి, నువ్వు తండ్రికి తగిన తనయుదవనిపించుకున్నావు. సరే, ముందు నీ కోసం ఒళ్ళంతా కళ్ళు చేసుకుని ఎదురు చూస్తున్న, నీచెల్లెల్లి చూడు!” అని సత్యవతిని

భూపతి చెప్పింది విని ఆశ్చర్యపోతున్న చిన్నవాడు, సర్వాభరణాలూ ధరించి బాల లక్ష్మీదేవిలా, తనకేసి నడిచివస్తున్న చెల్లెలు సత్యవతిని చూసి పరవశత్వంతో, కళ్ళవెంట ఆనందబాష్పాలు రాలాడు.

అపూర్వవస్తువు

భవానీనగరంలో జయవర్ష అని ఒక గొప్ప ధనికుడు ఉండేవాడు. ఆయనకు జయపాలుదూ, విజయుదూ, జయుదూ అనిముగ్గురు కుమారులుండేవారు. వారిమధ్య వయసులో గాని, రూపురేళులలోగాని, విద్యావినయాదు లలోగాని ఆటే వ్యత్యాసం ఉండేదికాదు.

నిజంగా ఆ అన్వయమ్ములు చాలా బుద్ధి మంతులు, అన్యోన్యోన్యప్రేమ గలవారు. వారి మధ్య రహస్యాలు లేవు. ఒక్క విషయం మటుకు వారు ఒకరితో ఒకరు చెప్పుకుని ఎరగరు. అదేమంటే, వారు ముగ్గురూకూడా భవానీ నగరపు రాజకుమార్తెను ప్రేమించారు. ఆమెనే ఎప్పటికైనా, ఎలాగైనా సరే పెళ్ళాడి తీర్చాలని ఒకరికి తెలియకుండా ఒకరుగట్టిగా తీర్చానించుకున్నారు.

వారు ముగ్గురూ ప్రతి సాయంకాలమూ రాజసౌధం పక్కగా గల ఉద్యాన వనానికి చికారు వెళ్ళేవారు. వారు వెళ్ళేవేళకు రాజ

కుమార్తె నిరుపమాదేవి రాజభవనంపైన విషారంచేస్తూ వారికి కనిపించేది. ఒక్కొక్క రోజు ఆమె ఏణ వాయిస్తూ సాంధ్యరాగాలు అలాపన చేయటంకూడా వారికి వినిపించేది. కాని ఆ అన్వయమ్ములు మటుకు తమలోతాము రాజకుమార్తెను గురించి ఎన్నడూ మాట్లాడు కునేవారు కారు.

ఇలా కాలం గడుస్తూపుండగా ఒకనాడు జయవర్ష తన కుమారులను ముగ్గురినీ పిలిచి ఈ విధంగా హెచ్చరించాడు:

“కుమారులారా! నేను వృద్ధుడనైపోయాను. నేను సంపాదించిన ధనంతో మీరు నుఖంగా జీవనం చేయవచ్చు. కాని అది పురుషులక్షణం కాదు. మీకు వివాహం చేసుకునే వయసు దగ్గిరపడింది. వివాహంతరం మీకు వేరు వేరు సంసారాలేర్పడతాయి. బీడ్డలు కలుగుతారు. క్రమంగా ధనం తరిగిపోగలదు. అందు చేత మీరు పురుష ధర్మంగా దేశపర్యాటన

చేసి, ధనం ఆర్థించండి. తరవాత వివాహాలు చేసుకుని హయిగా గృహస్థాశ్రమంలో ప్రవేశించండి.”

పీతృవాక్యపాలకులైన ఆ యువకులు తండ్రి చెప్పిన ఈ మంచి సలహాను శిరసా వహించినవారై, మంచి ముహూర్తాన కొంత ధనంతో ఇల్లు వెడలి ఉత్తరాభిముఖులై బయలుదేరారు. ఒక రోజుల్లా నడిచి మహా వటమనే సంతనగరం చేరారు.

ఈ సంతలో అన్నదమ్ములు ముగ్గురూ తమకునచ్చిన సరుకులను కొన్నారు. ఆనాడు శివరాత్రి. మర్మాదు ఉదయం బయలుదేరి ముగ్గురూ మూడుదిక్కులా వెళ్ళిపోయి, మళ్ళీ వచ్చే శివరాత్రినాటికి ఇక్కడే, ఈ మహావటం సంతలోనే కలుసుకునేటట్టు నిర్ణయం చేసు కున్నారు.

చూస్తూవుండగానే వారాలూ, నెలలూ గడిచాయి. మళ్ళీ శివరాత్రి వచ్చింది. మహా వటంలో సంత గొప్పగా జరుగుతోంది. ఎన్న దూరాని అపూర్వవస్తువులెన్నే ఆ ఎదుసంతకు వచ్చాయి. అందరిలోకి చిన్న వాడైన జయుడు అనుకున్నప్రకారం సంత వద్దకు చేరుకు న్నాడు. గడచిన సంవత్సర కాలంలో అతను ఎంతో ధనం ఆర్థించాడు. అందుచేతఱాన్నలు వచ్చేలోపుగా తన దగ్గిర వున్న డబ్బులోకంత ఖర్చుచేసి, ఏదైనా అపూర్వవస్తువు కొండా మనుకున్నాడు.

ఎన్నే వస్తువులు కనిపించాయి. వాటిలో ఒకటి జయుణ్ణి ఆకర్షించింది. అదోక నిమ్మ పండు. కాని అదిమామూలు నిమ్మపట్లలాటిది కాదు. ఎవరు ఎలాటి భయంకర వ్యాధితో బాధపడుతున్నానరే ఆ పండు కోసి నోటి పిండితే తక్కణం ఆ వ్యాధి నయమపుతుంది. వెయ్యి వరహాలకు ఆ నిమ్మపండును కొని జయుడు అన్నలకోసం సంతలో ఎదురు చూడసాగాడు.

ఆ రోజునే విజయుడు కూడా అనుకున్న ప్రకారం ఆక్రూడికి తిరిగి వచ్చాడు. అతనికి కూడా వ్యాపారం అచ్చి వచ్చింది. అతను కూడా సంతలో ఒక అపూర్వ వస్తువును వెయ్యి వరహాలిచ్చి కొన్నాడు. అదేమిటంటే ఒక తివాసి. ఐతే మామూలు తివాసి మటుకు కాదు. దానిమీద కూర్చుని ఎక్కూడికి పోవాలంటే ఆక్రూడికి క్కణంలో పోవచ్చు.

అందరికన్న పెద్దవాడు జయపాలుడు కూడా ఆరోజే తిరిగి వచ్చాడు. అతని వద్ద కూడా చాలా ధనం పోగయింది. అతనుకూడా ఎన్నే అపూర్వ వస్తువులను బేరం చేశాడు.

ఆఖరుకు ఒక చిన్న దుకాణంలో అతనికొక అద్దం దొరికింది. దాని విలువ వెయ్యి వర హలని చెప్పాడు దుకాణందారు.

“మామూలు అద్దానికి వెయ్యి వరహాలెందుకు? ఈ అద్దంలో గల విశేషమేమిటి?” అని అడిగాడు జయపాలుడు.

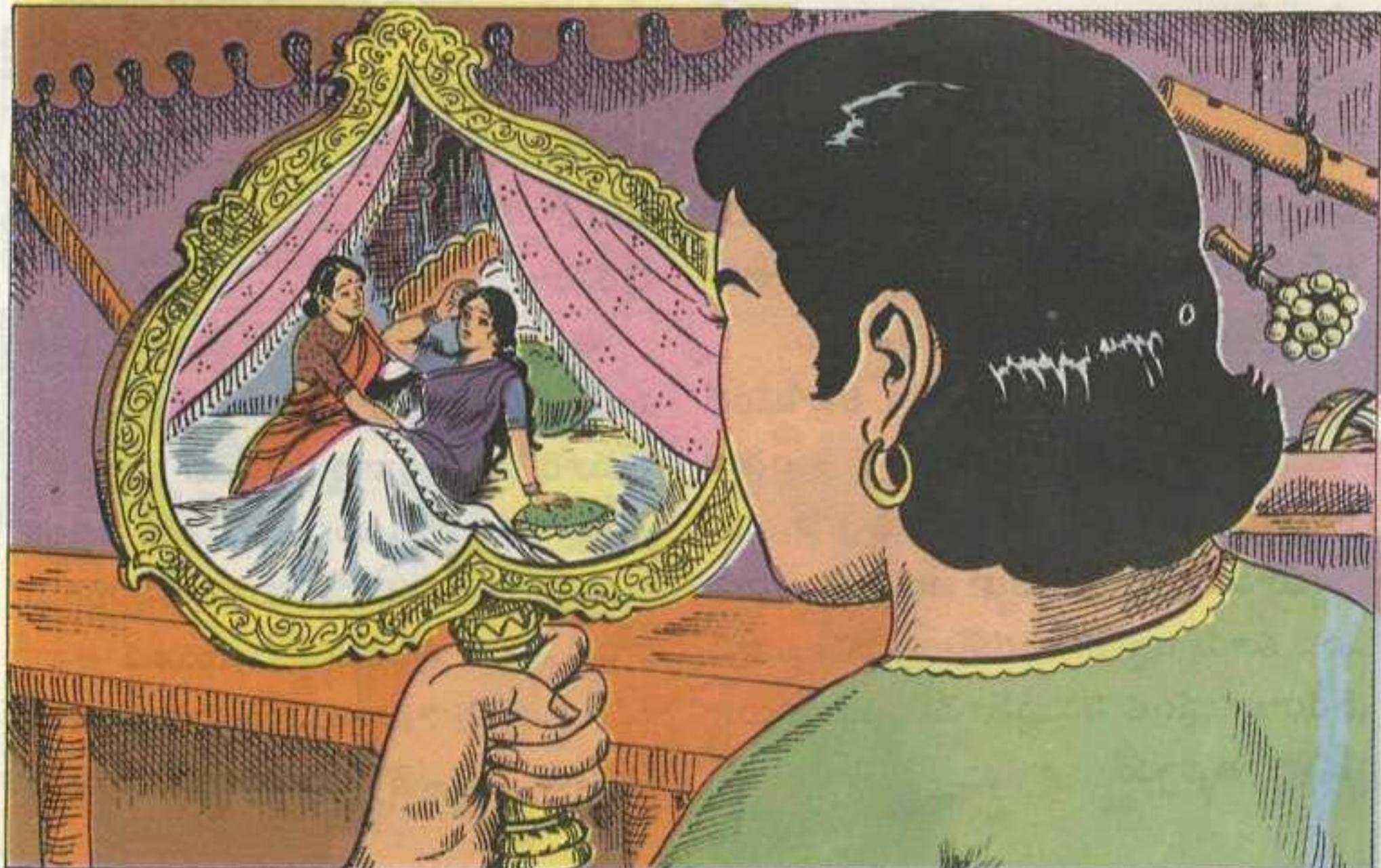
“అయ్యా, ఇది అందం చూసుకునే అద్దం కాదు. మీరు ఎవరిని తలుచుకుని ఈ అద్దంలోకి చూస్తే వారు ఆ క్షణాన ఉన్నస్తితిలో కనిపిస్తారు,” అన్నాడు దుకాణందారు.

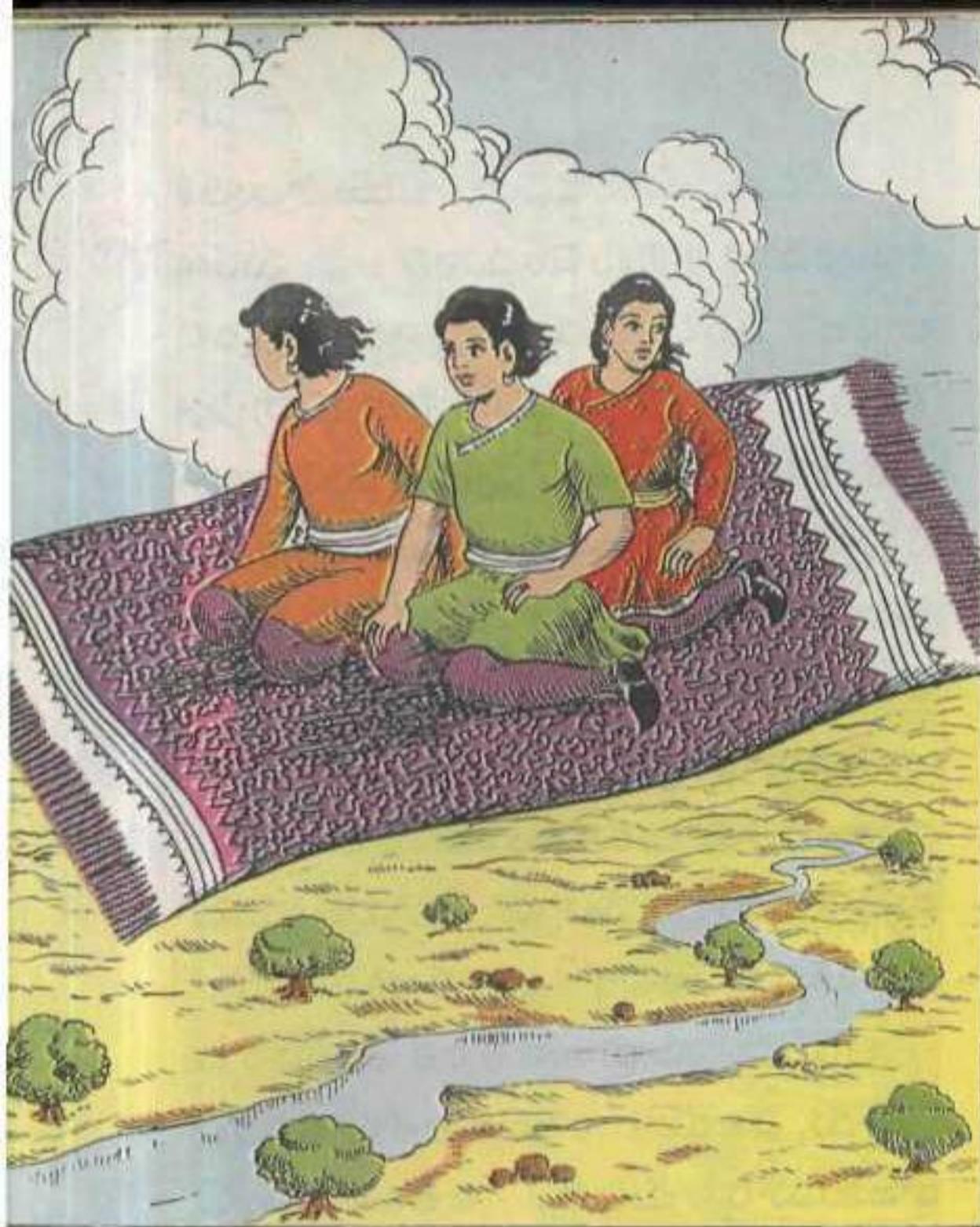
జయపాలుడి మనస్సు చటుకున్న నిరుప మాదేవివైపు పోయి, ఆమెను ఒక్కసారిచూడాలన్న అభిలాష కలిగింది. అతను సంకోచించ కుండా దుకాణందారుకు వెయ్యి వరహాలూ ఎంచి ఇచ్చి అద్దం పుచ్చుకున్నాడు. నిరుప మాదేవిని తలచుకుని అద్దంలోకి చూశాడు. మరుక్షణమే అతనికి భరించరానంత బాధ కలిగి గుండె ఐరువెక్కింది.

ఎందుకంటే ఆ అద్దంలో జయపాలుడికి రాజకుమార్తె కనిపించింది. కాని ఆమె మరణ బాధలో వుంది. వైద్యుడు నాది పరీక్షించి పెదవి విరిచి తల అద్దంగా తిప్పుతున్నాడు! ఆమె జీవితం క్షణాలలో వుంది. చూస్తే, తాను సరిగా ఒక్కరోజు ప్రయాణముదూరంలో ఉన్నాడు. కాని తను వెళ్ళేసరికి అంతా అయిపోయేలా వుంది.

చెమ్మగిల్లి, సరిగా కనిపించని కళ్ళతో దుఃఖంచేతతూలుతూ జయపాలుడు దుకాణం దాటి కొద్దిదూరం వచ్చాడో లేదో విజయుడు అతనికి దురై “అన్నా!” అని పలకరించాడు.

జయపాలుడి ప్రాణం కొంత తేరుకున్నది. “చూడు, విజయా!” అంటూ అతను అద్దంలో రాజకుమార్తె దుస్థితిని అతిదికి చూపి, ఇటువంటి ఫోర సమయంలో మనంజంత దూరాన ఉండిపోయాం. అదే నా విచారం!” అన్నాడు.

“నీకా భయం వద్దు,” అంటూ విజయుడు చంకలో వన్న తివాసీ విప్పినే లమీదపరుస్తూ, “దీనిమీద కూచుని ఒక్క క్షణంలో మనం ముగ్గురం రాజకుమార్తె శయ్యవద్ద వాల వచ్చు,” అన్నాడు.

జయపాలుడికి మరికొంత ఉత్సహం వచ్చింది. పరిచిన తివాసీమీద వాళ్ళిద్దరూ ఆసీనులు కాబోతున్న సమయంలో, “అన్న లారా!” అంటూ జయుడు వచ్చాడు.

“మాట్లాడటానికి వ్యవధి లేదు. తివాసీమీద కూచో. నిరుపమాదేవిని ప్రాణంతో ఉండగా వెళ్ళిచూడాం!” అన్నాడు విజయుడు.

మారు మాట్లాడకుండా జయుడు తివాసీ మీద కూర్చున్నాడు. మరుక్షణంవారు భవానీ పురరాజసౌధంలోనిరుపమాదేవిమరణశయ్య పక్కన ఉన్నారు.

జయుడు ఆమె సమీపానికి వెళ్ళి తనవద్ద వున్న నిమ్మపండును కోసి, పాలిపోయినఱమె పెదవులమధ్య రసాన్ని పిండాడు.

మరుక్షణమే రాజకుమార్తెలో ఆశ్చర్యకర మైన మార్పు కలిగింది. కొద్ది క్షణాలలో ఆమె కళ్ళుతెరిచి లేచి కూర్చున్నది. అక్కడ వున్న వారంతా ఆనందాశ్రువులు రాల్చారు.

రాజబంధువుల ఆనందంకన్న సోదరుల పట్ల రాజుగారు కనబరిచిన కృతజ్ఞత అపోర మైంది. ఆయన ముగ్గురుసోదరుల చేతులూ పట్టుకుని, “నాయనలారా! మీరు నాకుమార్తెను బతికించటానికి స్వగ్రం నుంచి అవతరించిన దేవతలుగాని మానవమాత్రులు కారు. మీరు నా ఇంటనే ఉండి నా కుమార్తె వివాహం అయ్యేవరకూ నా ఆతిథ్యం స్వీకరించాలి,” అన్నాడు. అన్నదమ్ములు సమ్మతించారు.

అయితే ఒక చిక్కు వచ్చి పడింది. తన కుమార్తె వ్యాధి కుదిర్చినవారికి ఆమెనిచ్చి వివాహంచేస్తానని రాజు చాటించి వున్నాడు. ఆ ప్రకారం ఈ ముగ్గురిలో ఎవరో ఒకరికి ఆమెనిచ్చి చేయటానికి రాజు నిశ్చయించాడు. ఈ గౌరవం ముగ్గురిలోనూ ఎవరికి దక్కుతుందో నిర్ణయించమని రాజు మంత్రిని పురమాయించాడు.

అయితే ముగ్గురి కథనమూ విన్న మీదట మంత్రికూడా అయోమయంలో పడ్డాడు. రాజకుమార్తె ప్రాణం కాపాడినవారు ముగ్గురిలో ఎవరయినట్టు? జయపాలుడు తన అద్దంలో కనిపెట్టుకపోతే నిరుపమాదేవి వ్యాధిని గురించి వారికి తెలిసి వుండదు. విజయుడి తివాసీ సహాయం లేకపోతేవారు సమయానికి రాగలిగి వుండరు. వచ్చినప్పటికీ జయుడి నిమ్మపండు

లేకపోతే అమె వ్యాధి నివారణ అయ్యె
వుండదు.

“పాసీ, రాజకుమారైను ఎవరు పెళ్ళాడతారో
మీలోమీరు తేల్చుకుని చెప్పండి!” అని అన్న
దమ్ముల నడిగితే, ఎన్నడూ తగువులాడని
ఆ సోదరులు ఆమెను నేనే పెళ్ళాడాలంటే, నేనే
పెళ్ళాడాలని వాదించ సాగారు.

“మహాప్రభూ! ఇది తార్పికులవల్లగాని
తేలదు. సభ ఏర్పాటుచేసే తార్పికుల నుంచి
సమస్యకు పరిష్కారం కోరుదాం,” అన్నాడు
మంత్రి. రాజు సరేనన్నాడు.

కొద్ది రోజులలో సభ ఏర్పాటయింది.
రోజులతరబడి వాగ్యాదాలుజరిగాయి. అయినా
సమస్య ఉన్న చోటనే ఉండిపోయింది. చిట్ట
చివరకు రాజకుమారై నిరుపమాదేవిజోక్యం
కలిగించుకున్నది. ఈ సమస్యను పరిష్కరించే
మార్గం సూచించటానికి తనకు కూడా అవ
కాశం ఇమ్మని సదస్యులను వేడుకున్నది.

తాము పరిష్కరించలేని సమస్యను ఆమె
పరిష్కరిస్తుందా అనితార్పికులుతప్పుర్యపడ్డారు.

“మీరంతా కూడా తప్పుతోవను ఆలోచిస్తు
న్నట్టు నాకు తోస్తుంది. నా ప్రాణం కాపాడ
టానికి ఈ ముగ్గురు సోదరులలో ఎవరు

ఎక్కువ బాధ్యులనే విషయం మీరు వితరిస్తున్నారు. ముగ్గురూ సమంగానే బాధ్యులు.
అయితే, ఒక ముఖ్యమైన విషయం మీరు
ఉపేక్షించారు. అదేమిటంటే, నాకోసం ఎవరు
ఎక్కువత్యాగంచేశారనేది. జయపాలుడి అద్దం,
విజయుడితివాసీ, జయుడినిమృపండు, మూడు
నాకు ప్రాణదానం చేశాయి. అయితే జయ
పాలుడి అద్దం జయపాలుడికున్నది. దానిలో
అయన ఇతరులను చూడవచ్చు. విజయుడి
తివాసీ విజయుడికున్నది, దానిపైన ఆయన
ఇతర ఘ్రాలకు వెళ్ళవచ్చు. కాని జయుడి
నిమృపండు ఖర్చుయిపోయింది. దానితో
అయన మరెవర్ని బతికించుకోలేదు. నాకుభర్త
కాగల వారెవరో తమరందరూ ఆలోచించి
ఇప్పుడు నిర్ణయించండి!” అన్నదిరాజ
కుమారై.

నిరుపమాదేవి బుద్ధిసూక్ష్మతకు అందరూ
హర్షించారు. ఆమెకూ, జయుడికి వైభవంగా
వివాహం జరిగింది.

జయుడు తనకు అన్నివిధాలా తోడ్పుడిన
అన్నలిద్దరినీ గొప్పగాగొరవించాడు. తన
కుమారులు ఈ విధంగా ప్రయోజకులైనం
దుకు జయవర్కు కూడా సంతోషించాడు.

ఫోటో వ్యాఖ్యల పోటీ : : బహుమానం రు. 100/-

ఈ పోటీల వ్యాఖ్యలు 1997 మార్చి నెల సంచికలో ప్రకటింపబడును.

S.G. SESHAGIRI

S.G. SESHAGIRI

* పై ఫోటోలకు సరియైన వ్యాఖ్యలు ఒక్క మాటలో గానీ, చిన్న వాక్యంలో గానీ కావాలి. (రెండు వ్యాఖ్యలకూ సంబంధం ఉండాలి.) * జనపరి నెల 15వ తేదీలోగా వ్యాఖ్యలు మాకు చేరాలి. * మాకు చేరిన వ్యాఖ్యలలో అత్యుత్తమంగా ఉన్న సెట్టుకు (రెండు వ్యాఖ్యలకు కలపి) రు. 100/-లు బహుమానం. * వ్యాఖ్యలు రెండూ పోస్టుకార్డు షైన రాసి, ఈ అద్రనుకు పంపాలి: చందులూ ఫోటో వ్యాఖ్యల పోటీ, మద్రాస - 600 026

నవంబర్ నెల పోటీ ఘర్లితాలు

మొదటి ఫోటో : అమృతోదుగా అక్షరాభ్యసం!

రెండవ ఫోటో : అలరించే అభినయ విన్యాసం!!

పంపినవారు : సి. శ్రీనివాస్,

III క్రాస్ పీథి, రాంచీ నగర

సెల్లూరు - 524 002 (అం. ప్ర)

చందులూ

ఇండియాలో సంవత్సర చందా : రూ. 72-00

చందా వంపవలసిన చిరునామా :

డాల్ఫిన్ ఏజన్సీస్, చందులూ బిల్లింగ్స్, వడపళని, మద్రాస - 600 026

Printed by B.V. REDDI at Prasad Process private Ltd., 188, N.S.K. Salai, Madras - 600 026 (India) and Published by B. VISHWANATHA REDDI on behalf of CHANDAMAMA PUBLICATIONS, Chandamama Buildings, Vadapalani, Madras - 600 026 (India), Controlling Editor: NAGI REDDI.

The stories, articles and designs contained herein are exclusive property of the Publishers and copying or adapting them in any manner will be dealt with according to law.

దూరతీరాలలో ఉన్న మీ బంధుమెత్తులకు
మీరు ఇవ్వదగిన ప్రియాతి ప్రియమైన కానుక

చందులు

వారికి కావలసిన భాషలో చందులును అందజేయండి :

అస్సమీ, బెంగాలీ, జంగ్లీ, గుజరాతీ, హాందీ, కన్నడం, మలయాళం,
మరారీ, షరియా, సంవత్సరం, తమిళం, తెలుగు.

దూరదేశంలో ఉన్నప్పటికీ వారికి మూర్కదేశంలో ఉన్న మధురానుభూతిని కలిగించండి ।

సంవత్సర చందా :

అష్టోరియా, ఒపాన్, మలేషియా & త్రీలంక

సీ మెయిల్ ద్వారా : రూ. 129.00 ఎయిర్ మెయిల్ ద్వారా : రూ. 276.00

ప్రాన్స్, సింగహర్, జంగ్లందు, అమెరికా,

విచ్చెముచర్కుసీ & ఇతర దేశాలు

సీ మెయిల్ ద్వారా : రూ. 135.00 ఎయిర్ మెయిల్ ద్వారా : 276.00

మీ చందాలను 'చందులు వల్లి కేశన్' పేరు మీదుగా రీమాండ్ క్రెడ్ట్ ద్వారా గాని,
మనిష్మర్ల ద్వారా గాని కింది చిరుసామాకు వంపంది :

సర్క్యూలేషన్ మేసెఱ్, చందులు వల్లి కేశన్, చందులు బిల్డింగ్స్, వరవళి, మద్రాస - 600026

శుభ్రమైన గలవాళ్లు

శుభ్రమైన వళ్లు

శుభ్రమైన వళ్లు

శుభ్రమైన బట్టలు

శుభ్రమైన నోటబుక్సు

అప్పరా నాన్-డస్ట ఎరేజర్ తప్పులనన్నిటిని
స్ఫ్రెంగా, శుభ్రంగా
చెరపేస్తుంది - గుర్తులూ,
మరకలూ ఏమీ నిగల్చుకుండానే.

హిందూప్రా కాప్టెన్ రమేష్
వార్క్ ఎంపీస్ లిమిటెడ్

అప్పారా®
NON-DUST
E R A S E R
మీ ప్రాతపుస్తకాలను మరింత
శుభ్రంగా ఉంచుకునే వద్దతి